

B O D E

DES

HEILS IN CHRISTUS.

„DE HEER IS NABIJ.”
Fil. IV: 5.

ACHT EN TWINTIGSTE JAARGANG.

Uitgave van H. C. VOORHOEVE JZN.
DEN HAAG — Dunne Bierkade 17.
1885.

INHOUDS-OPGAVE

VAN DEN

Acht en Twintigsten Jaargang.

	Bladz.
1. <i>Kanaän en de wapenrusting Gods</i>	1.
2. <i>Tot welk kerkgenootschap behoort gij?</i>	21.
3. <i>De komst des Heeren om de zijnen op te nemen, en de dag des Heeren</i>	41.
4. <i>Geestelijk verstand en toewijding.</i>	49.
5. <i>De persoon en het werk des Heiligen Geestes.</i>	
1. <i>de Godheid des Heiligen Geestes.</i>	53.
2. <i>de persoonlijkheid des Heiligen Geestes</i> .	65.
3. <i>de inwoning des Heiligen Geestes in den geloovige</i>	81.
4. <i>de inwoning des Heiligen Geestes in de Gemeente.</i>	97.
6. <i>„Wandelt in vreeze”</i>	59.
7. <i>Genezing door het gebed</i>	72.
8. <i>De woestijn en Kanaän.</i>	108.
9. <i>Over de gemeentelijke onafhankelijkheid</i> . .	113.
10. <i>Verzoening en plaatsvervangning</i>	124.
11. <i>Gehoorzaamheid, des Christen's vrijheid</i> . .	129.
12. <i>De gemeente wandelend met de wereld (Gedicht)</i>	135.
13. <i>Het prediken aan de dooden</i>	140.
14. <i>Gerechtigheid van God</i>	145.
15. <i>Gedachten</i>	154.
16. <i>De vriendschap der wereld</i>	157.
17. <i>Het weefsel van tweeërlei stof.</i>	161, 177.
18. <i>Spijze en genot</i>	173.
19. <i>Met ontferming bewogen</i>	188.
20. <i>Correspondentie.</i>	
<i>Over het deelnemen aan de regeering</i>	63
<i>Over den doop</i>	95

	Bladz.
20. <i>Correspondentie.</i>	
<i>Genesis</i> II : 7	175
— II : 16, 17	174
— VI : 6	160
<i>Exodus</i> XXXIII : 21	192
<i>Levitikus</i> XVIII : 7—17	112
— XXIV	93
— XXVII	51
<i>Jozua</i> VI	160
2 <i>Samuël</i> I : 18	52
— XXIII	94
1 <i>Koningen</i> XIX : 11, 12	190
<i>Ezechiël</i> IV, V	94
<i>Joël</i> II	175
<i>Mattheüs</i> VI : 9—12	111
— XIV : 41, 42	93
— XVIII : 14	110
— XIX : 12	18
<i>Markus</i> IV : 11, 12	63
— VII : 6	144
— VIII : 17, 18	19
— XIV : 50	144
<i>Lukas</i> IV : 13	112
— XIII : 25	111
— XXII : 44	52
<i>Johannes</i> III : 8	191
— X	111
— X : 11, 12	191
— XI : 4	50
— XII : 31	159
— XIII	61
— XIV : 1—3	94
— XIV : 28	94
— XIV : 30	159
— XX	191
<i>Handelingen</i> III : 19	159
<i>Romeinen</i> V : 14	50
1 <i>Korinthe</i> IX : 19—23	63
— XV : 51	62
<i>Kolosse</i> II : 11	20
1 <i>Timotheüs</i> II : 3, 4	174
2 — II : 12	176
<i>Hebreërs</i> VI : 4—6	51
— X : 18	192
— XII : 29	51
1 <i>Petrus</i> I : 13	93
— IV : 18	191
1 <i>Johannes</i> III	19
— III : 20, 21	111
<i>Openbaring</i> XX : 13, 14	128

K A N A Ä N

EN DE

WAPENRUSTING GODS.

„Voorts, mijne broeders! sterkt u in den Heer en in de „kracht zijner sterkte. Doet aan de wapenrusting Gods, opdat „gij kunt staande blijven tegen de listen des duivels. Want „wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed, maar „tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereld- „beheerschers dezer duisternis, tegen de geestelijke machten „der boosheid in de hemelsche gewesten. Daarom neemt de „wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den boozen „dag, en alles volbracht hebbende staande blijven. Staat dus „vast, uwe lende omgord hebbende met de waarheid, en aan- „gedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid, en de „voeten geschoeid hebbende met de toebereiding van het „evangelie des vredes; boven dit alles aangenomen hebbende „het schild des geloofs, waarmede gij al de vurige pijlen des „boozen zult kunnen uitblusschen. En neemt den helm des „heils en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord; „biddende te allen tijde met alle gebed en smeeking voor al „de heiligen, en voor mij, opdat mij het woord gegeven „worde bij het openen van mijnen mond, om met vrijmoedig- „heid de verborgenheid van het evangelie bekend te maken, „waarvoor ik een gezant ben in een keten, opdat ik daarin „vrijmoedig spreke, gelijk ik moet spreken.” (Ef. VI: 10—20.)

Bij den eersten oogopslag komt het ons vreemd voor, dat er in den brief aan de Efeziërs, waarin wij de volledigste ontvouwing vinden van de voorrechten der kin-

deren Gods, van *strijd* sprake is. Doch wij mogen wel bedenken, dat het karakter van dezen strijd ons dikwijls onbekend is, wijl wij onze voorrechten niet kennen. De strijd, waarvan hier sprake is, draagt een geheel bijzonder karakter; hij kan niet gestreden, ja zelfs niet gekend worden, voordat wij de voorrechten verwezenlijken, die in het bijzonder in dezen brief worden ontvouwd.

In den brief aan de Galatiërs wordt ook van een strijd gesproken; maar het is een strijd tusschen vleesch en Geest — het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch. In den brief aan de Efeziërs daarentegen is het niet het vleesch, maar zijn het de geestelijke machten der boosheid in de hemelsche gewesten, waarmede wij te doen hebben. Zeer zeker hebben wij het vleesch te overwinnen, en er bestaat ook een nauw verband tusschen deze tweeërlei soort van strijd, maar dit neemt niet weg, dat zij verschillend zijn.

In den brief aan de Efeziërs wordt over de nieuwe schepping gesproken: Christus is „opgevaren in den hooge; Hij heeft de gevangenis gevangen genomen en den menschen gaven gegeven.” Hij heeft ons zóó volkomen van de macht des satans bevrijd, dat hij ons tot werktuigen in zijne dienst maken kan. Na ons eerst *uit* de wereld getrokken te hebben, zendt Hij ons daarna weder *in* de wereld; (vergel. Gal. I : 4; Joh. XVII : 18) en zijn wij op deze wijze met Christus vereenigd — wat het voorrecht van alle Christenen is, ofschoon het niet door allen verwezenlijkt wordt — dan kan het niet anders, of wij hebben den strijd te strijden, die aan het standpunt, waarop God ons geplaatst heeft, verbonden is. En naarmate wij ons standpunt als werktuigen eener hemelsche dienst *verwezenlijken*, naar die mate ondervinden wij ook het *bijzonder* karakter van dezen strijd.

Men kan de Jordaan niet overtrekken, zonder de Kanaänieten en de Ferezieten in het land te ontmoeten. Er zijn beproevingen en gevaren in de woestijn, waardoor onze harten geoefend worden — een ieder heeft in meer-

dere of mindere mate kennis gemaakt met den vermoeienden weg, door welken onze harten geoefend worden, en waardoor tevens openbaar wordt, wat in dezelfen is — doch de ervaringen der woestijn kunnen niet gelijk gesteld worden met den strijd in het land. Eerst nadat Jozua den grond betreden had, waar zich de voorrechten van het volk Gods bevonden, stond hij op de kampplaats. God heeft Christus, als mensch, in de heerlijkheid geplaatst, omdat Hij als mensch God ten aanzien van de zonde volkomen verheerlijkt heeft. Christus stierf niet slechts voor onze zonden, maar wij zijn ook met Hem gestorven, (en dit is het, wat de Jordaan beteekent: gestorven te zijn *met* Christus) wij zijn met Hem opgewekt en in Hem gezet in de hemelsche gewesten. Met Hem vereenigd in zijnen dood en in zijne opstanding, zijn wij tot de plaats gebracht, waar de geheele strijd plaats vindt. Het is van het uiterste belang en onuitsprekelijk heerlijk dit duidelijk te verstaan; menig geloovige heeft dit niet verwezenlijkt; menigeen bevindt zich nog in Egypte; hij kent wel de waarde van het bloed aan de deurposten, maar leeft in algeheele onwetendheid aangaande de bevrijding, die het gevolg is van den doortocht door de Roode zee.

Israël had niets anders te doen dan „vast te staan, en het heil des Heeren te aanschouwen;” dit beantwoordt aan den dood en de opstanding van Christus. Ik ben niet meer in Egypte: het *oordeel*, dat de Egyptenaren trof, heeft *mij* gered. God heeft Christus opgewekt, en Hem heerlijkheid gegeven, opdat ons geloof en onze hoop op God zijn zou. Gelijk ieder arm zondaar uit het aardsche paradijs verdreven is, ten gevolge van de *zonde*, door den eersten Adam bedreven, zoo ben ik in den tweeden Adam uit deze wereld getrokken en in het hemelsche paradijs overgeplaatst ten gevolge van de *gerechtigheid*, die aangebracht is. Dat God Christus opgewekt en Hem heerlijkheid gegeven heeft, bewijst duidelijk, dat de kwestie der zonde in Christus aan het kruis geheel is afgehandeld, en krachtens dit volbrachte

werk zit Hij nu aan de rechterhand Gods. De weg door de woestijn heeft ten doel ons te verootmoedigen en te beproeven; onze volharding wordt door God op de proef gesteld, daar Hij ons leidt langs het pad, waarop Christus in alle opzichten getrouw bevonden werd. Israël trok door die groote en vreeselijke woestijn, waar vurige slangen, schorpioenen en dorheid waren, waar geen water was. God bracht water te voorschijn uit de steenrots, en spijsde hen met manna, om hen te verootmoedigen en te beproeven, en hen zoo doende wel te doen. Zij kwamen aan de Jordaan, trokken die door, betraden het land, aten van het overjarige koren, en het land was hun eigendom.

De woestijn en het land Kanaän stellen ons de twee zijden der christelijke ervaring voor, namelijk het leven hier beneden en ons standpunt in de hemelsche gewesten. Wij zijn niet slechts een getuigenis voor de wereld, maar ook voor de overheden en de machten in de hemelsche gewesten. „Opdat nu aan de overheden en de machten in de hemelsche gewesten door de gemeente bekend gemaakt worde de veelvoudige wijsheid Gods.” Hij „heeft ons mede opgewekt en ons mede gezet in de hemelsche gewesten in Christus.” Maar ofschoon dit volkomen waar is met betrekking tot ons standpunt en ons recht op het land, zoo zijn de Kanaänieten en de Ferezieten nog altijd in het land, en trachten ons bij het in bezit nemen van het land te hinderen. Wij bezetten onze plaats in de kracht van den Geest van God. Daar Christus voorgegaan is, zoo is onze plaats voor het geloof zeker; maar de Kanaänieten zijn nog niet uitgeroeid; de vijanden van Christus zijn nog niet aan Hem onderworpen, en diengevolge wordt de plaats of het standpunt, waarop de verlost des Heeren gebracht zijn, door strijd gekenmerkt. Toen Jozua in het land kwam, ontmoette hij een man met een uitgetogen zwaard. Strijd zou het in bezit nemen van het land kenmerken, en toen Jozua vroeg: „Zijt gij voor ons of voor onze vijanden?” kreeg hij ten antwoord: „Nee, want als de vorst van het heir des Heeren ben ik nu gekomen.”

Zij waren de verlost en des Heeren, — het heirleger des Heeren, ja zoo volkomen des Heeren, dat Hij hen als zijne knechten in den strijd tot onderwerping zijner vijanden gebruiken wilde. Maar zij moesten sterk zijn in den Heer en in de macht zijner sterkte; zij konden den strijd des Heeren niet strijden, wanneer het vleesch werkzaam was. Met een Achan in de legerplaats is elke overwinning onmogelijk; om met goed gevolg te kunnen strijden moeten wij *praktisch* dood zijn; niet slechts ons voor dood houden, maar te allen tijde het „sterven van Jezus in ons lichaam omdragen, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar worde.”

Paulus ging als dienstknecht steeds in dit bewustzijn zijn weg; het was niet een bloote belijdenis, maar „Paulus” werd als zoodanig geheel ten onder gehouden, daar hij *ten allen tijde* het sterven van Jezus omdroeg. Van Paulus trad niets te voorschijn, maar Jezus alleen.

Zoodra de Israëlieten de Jordaan, die een beeld is van den dood en de opstanding met Christus, waren doorgetrokken, werden zij besneden — de dood werd praktisch op hen toegepast. Op dezelfde wijze moesten zij na den doortocht door de Roode zee van het bittere water drinken; zij waren er door behouden geworden, en nu moesten zij het drinken. „Heer, bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijnen geest.” (Jes. XXXVIII : 16.)

Zoodra wij in de hemelsche gewesten aankomen, ontvangen wij het „overjarige koren”, het gewas des lands — wij vinden Christus daar, en wij worden met Hem gevoed; doch wij moeten besneden worden, daar wij praktisch het lichaam des vleesch uitrekken. Toen de Israëlieten in Kanaän kwamen, moesten zij besneden worden; zij waren wel bekend met hun recht op het land, maar zij hadden nog niet den grond van het praktisch gestorven en opgewekt zijn (uit Egypte) betreden. Indien iemand praktisch gestorven en opgewekt is, wat heeft hij dan nog met deze wereld te doen? Een gestorven en op deze wijze uit de wereld verlost mensch moet, indien zulks de wil van God is, door de wereld gaan en in dezelve leven.

Onze weg voert door de woestijn naar de heerlijkheid. Als een, die met den Heer vereenigd is, ben ik voor de wereld een getuigenis van hetgeen een *hemelsche* Christus is. Het is mijne roeping een volgeling des Heeren, een navolger Gods te zijn. Ik moet trachten om ook andere zielen daarheen te brengen, opdat zij dit met mij genieten mogen. Zullen ons nu, indien wij ons beijveren om den Heer te dienen, geen hinderpalen ontmoeten? Zal satan ons laten begaan, als wij trachten het volk Gods getrouw te doen blijven? Zonder twijfel zullen wij de listen des satans op den weg aantreffen, door welke hij de geloovigen in zijne macht zoekt te krijgen, en wij moeten nog meer op onze hoede zijn voor zijne list dan voor zijne macht.

Ongeloof en bijgeloof in hunne menigvuldige vormen staan tegenover ons; daarom hebben wij de geheele wapenrusting Gods noodig, zoodra wij het strijdperk betreden. In eigen kracht zullen wij niet overwinnen; wij hebben de kracht des Heeren noodig en de macht zijner sterkte; de *geheele* wapenrusting Gods behoeven wij; niet één stuk mag er ontbreken. Ook moet de wapenrusting van God zijn, want een menschelijke is niet in staat de aanvallen des vijands te wederstaan. Stellen wij ons vertrouwen op zulk een wapenrusting, dan is het zeker, dat wij in den strijd tegen een vijand, die sterker en listiger is dan wij, het onderspit delven.

Doch laat ons thans onderzoeken, waarin deze geheele wapenrusting bestaat. „Staat dan, uwe lende omgord hebbende met *de waarheid*.” Dit is het eerste stuk van wat wij het onderwerpelijk deel kunnen noemen; het komt in de eerste plaats aan op onzen *persoonlijken toestand*. Van een werkzaamheid, overeenkomstig de eischen van God, kan niet eer sprake zijn, dan nadat de toestand des harten volkomen in orde is. De lendenen zijn, mits behoorlijk omgord, de zetel der kracht, en stellen tevens de genegenheden en bewegingen des harten voor. Het beeld is ontleend aan de gebruiken van het land, waar dit onderwijs gegeven werd; men droeg lange gewaden,

die, wanneer zij niet opgeschort werden, het werken verhinderden. Dezelfde uitdrukking vinden wij in het boek Job, hoofdstuk XXXVIII : 3: „Gord nu, als een man uwe lenden.”

Het is de kracht der waarheid, toegepast op alles, wat in het hart omgaat; het is niet zoozeer de leer, als wel de praktische toepassing der waarheid. „Heiligen door de waarheid: want uw woord is de waarheid.” God heeft hem, die de waarheid is, in de wereld gezonden, opdat Hij openbaren zou, wat de mensch is naar de gedachten Gods. Christus is het middelpunt des woords; Hij was het licht der wereld; Hij maakte de gedachten van vele harten openbaar. Hij was hier beneden als mensch, en openbaarde, wie God was, en daardoor werd de wereld geoordeeld. Hij kwam, en bracht alles, wat goddelijk en hemelsch is in een mensch (in Christus), in rechtstreeksche aanraking met al hetgeen in deze wereld in strijd is met God. Satan als de god dezer wereld voerde den mensch aan tegen Christus. Men hoort somtijds de meening verdedigen, dat de satan opgehouden heeft, de god en de vorst dezer wereld te zijn; maar hoewel het kruis zijn recht op dezen titel vernietigde, zoo werd hij toch eigenlijk eerst aan het kruis (waar zich de mensch onder zijne aanvoering openlijk tegen God verklaarde) de vorst dezer wereld. De waarheid kwam in de wereld, Christus zelf, *de* waarheid. De waarheid Gods, tot het hart des menschen gebracht; en op dat hart toegepast, maakt zijne gedachten en gezindheden openbaar. Indien ik nu dit woord waarlijk op mijzelven toepas, en alles in mij door hetzelfde oordeel, dan bezit ik den *gordel der waarheid*.

Wanneer alles, wat God in zijn woord gezegd heeft, alsmede de onzichtbare werkelijkheid, die Hij openbaart, hunne ware kracht en toepassing voor mijn hart hebben, dan zijn mijne lenden omgord, mijn gewaad sleept niet door het slijk der wereld, mijne gedachten zijn niet verstrooid, en de toestand mijns harten is eveneens opgeschort, en alzoo tot dienen bereid, waarin die dienst

ook bestaan moge. Voordat wij dit standpunt innemen, begint de strijd, waarvan hier sprake is, niet voor mij. Om satan te overwinnen en den strijd des Heeren te strijden, is het noodig, dat ik mijne plaats in overeenstemming met de waarheid verwezenlijk, evenals Israël de overwinning behaalde, juist doordien het zich hield aan de beloften Gods.

Mijn hart moet geheel blootgelegd en aan het hemelsche woord onderworpen zijn. „Niemand” zegt de Heer, „is opgevaren in den hemel.” Christus stelt ons deze hemelsche waarheid voor, en vraagt: Stemt hetgeen in uw hart is hiermede overeen? Is dit woord onze vreugde geworden, dan smaken en waardeeren wij de hemelsche dingen — alles wat liefelijk en welluidend is — die de Heer ons gebracht heeft. Eenerzijds zal ik dan erkennen, dat het vleesch in mij volkomen geoordeeld is, en anderzijds ondervind ik den zegen van hetgeen Christus is. Bij hem, wiens lende omgord is met de waarheid, zal ook vertrouwen des harten gevonden worden — de ziel zal vaststaan; er zal geen terugkeer in den strijd plaats hebben, om onszelven te oordeelen, onze zielen zullen, om zoo te spreken, als vanzelf met God zijn; het hart is bezig met Christus, en de Heilige Geest neemt uit hetgeen van Christus is, en maakt het ons bekend. Is onze lende zoo met de waarheid omgord, dan is het gevolg hiervan, dat onze geheele toestand door de waarheid gevormd wordt. Zoo was de toestand van Christus zelven; Hij *was* de waarheid, en mijn toestand zal aan dien van Christus gelijkvormig zijn, naarmate de waarheid hare werking op mijn hart uitoefenen kan. Staat het met mijne neigingen en mijn hart goed, dan ga ik in den geest met Hem door deze wereld. „Staat dan, uwe lende omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende *het borstwapen der gerechtigheid*.” Bedenken wij wel, dat hier sprake is van *praktische* gerechtigheid voor God; wij behoeven geen wapenrusting tegenover God, wij hebben die noodig tegen den satan.

Ben ik een wankelmoedig man, en onderneem ik het,

God te dienen zonder de wapenen der gerechtigheid aan de rechter- en linkerzijde — zonder de praktische godzaligheid — dan zal satan zulks zeker aan het licht brengen. Indien ik bijvoorbeeld predik, en mijn wandel is ongeregeld, zoo zal de wereld zeggen: gij zijt niet beter dan wij, en satan zal kracht tegen mij bezitten. Wandel ik echter, gelijk Christus gewandeld heeft, omdat mijn hart in overeenstemming met Hem is, dan heb ik het borstwapen der gerechtigheid. Indien iemand geen goed geweten heeft, dan wordt hij moedeloos, en is bevreesd openbaar te worden. Met een goed geweten kunnen wij moedig voortgaan. Waar Christus geopenbaard is, daar is de toestand der „waarheid”, en met den wandel is alles in orde. Satan vindt voor zijne aanvallen geen aanrakingspunt bij mij.

Is mijne lende omgord met de waarheid, en heb ik aangedaan het borstwapen der gerechtigheid, dan heb ik verder acht te geven, dat mijne voeten geschoeid zijn met *de toebereiding van het Evangelie des vredes*. Ik ga door deze wereld met geschoeide voeten. „Hoe lieflijk zijn de voeten desgenen, die het Evangelie des vredes verkondigt, die het goede boodschapt!” Op dezen weg wordt geen zelfzucht gevonden. De zelfzuchtige zoekt steeds zijn eigen recht vast te houden; maar dan zijn ook de voeten niet geschoeid met vrede. Het eigen *ik* is onderworpen, zoodra ik Christus navolg. „Leert van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart.” Wie van Christus leert, draagt den vrede in zich; de ziel heeft vrede met God; het geweten is in rust; de voeten van zulkeen zijn geschoeid met vrede; en hij openbaart in de wereld den geest en het karakter van Christus. Hij is gewapend met het borstwapen der gerechtigheid. Hoedanig was het pad, dat onze hooggeloofde Heer bewandelde in deze wereld? Hij wandelde hier beneden zonder door iets van wat de menschen tegen Hem inbrachten, ontroerd te worden; zijne voeten waren geschoeid. Evenzoo is het met hem, die Christus navolgt; hij is in staat den geest en het karakter van Christus

te vertoonen, waarheen hij ook gaan moge. De haat der menschen moge daardoor opgewekt worden, gelijk dit bij Christus het geval was — zijne volmaakte liefde riep den haat der menschen te voorschijn — maar een onderworpen, godvreezend en oprecht man zal ook als een vreedzaam man door deze wereld gaan; en zij het ook, dat de menschen niet op vreedzame wijze met hem spreken, zoo leeft hij toch, voor zooveel het van hem afhangt, met alle menschen in vrede. Zoo wordt eenerzijds de weg door den geest der genade en des vredes gekenmerkt, en anderzijds zijn gerechtigheid en waarheid voorhanden.

De zaak, waar het derhalve in de eerste plaats op aankomt, is, dat de toestand des harten goed is. Heb ik vervolgens mijne lende omgord met de waarheid; heb ik het borstwapen der gerechtigheid aangedaan; zijn mijne voeten geschoeid met vrede, en is mijne ziel in een goeden, rechten toestand, dan kan ik *het schild des geloofs* aangrijpen. Sta ik, wat mijn persoon aangaat, op de rechte plaats, dan behoef ik niet aan mijzelven te denken. Met een geweten, dat met niets bezwaard is, ben ik vrij; wandel ik echter niet goed, dan zal ik met mijzelven bezig zijn. Het aanwezig zijn der booze natuur maakt het niet noodzakelijk een slecht geweten te hebben; maar wel zal zulks het geval zijn, als ik aan die booze natuur toegeef. Wij worden niet vermaand om de *zonde* te belijden, maar wel de *zonden*. Het is gemakkelijk *zonde* te belijden, gemakkelijk om te zeggen: „Ik ben een arm, zondig schepsel;” doch dit wordt dikwijls gezegd om de *zonden* te verontschuldigen. Zondig ik, dan heb ik verzuimd het vleesch in onderwerping te houden. Ik kan wel is waar nooit zeggen, dat ik geen zonde heb; maar wanneer ik niet het sterven van Jezus in mijn lichaam omdraag; wanneer ik mij niet *praktisch* voor dood houd, zoo zal het vleesch mij zeker misleiden. Deze eerste drie stukken der wapenrusting hebben wij noodig, opdat wij niet meer aan onszelven zouden behoeven te denken. Indien ik *praktisch* in het licht ben, gelijk Hij

in het licht is, met een hart, dat de rechte plaats inneemt, dan grijp ik naar het schild des geloofs, waardoor wij in staat zijn, al de vurige pijlen des boozen uit te bluschen. Dit schild vooronderstelt, dat ik met het volste vertrouwen tot God kan opzien. „Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen Hij zal U dekken met zijne vlerken, en onder zijne vleugelen zult gij betrouwen, *zijne waarheid is een rondas en beukelaar*. Gij zult niet vreezen voor den schrik des nachts, voor den pijl, die des daags vliegt.” (Ps. XCI.)

God staat boven den satan. Satan mag zijne pijlen afschieten, maar liet schild des geloofs kunnen zij niet doorboren. In Christus werd de overwinning in een mensch en voor de menschen behaald. Satan heeft aan Christus gedaan, wat hij kon. Eerst verzocht hij Hem in de woestijn, en daarna stelde hij Hem al de verschrikkingen des doods voor in Gethsémané; maar hij werd geheel en al overwonnen. Alle macht des satans is verbroken en ter zijde gesteld. Christus is door den dood gegaan, en heeft hem te niet gedaan, die het geweld des doods had. Hij heeft niet slechts onze zonden weggedaan, maar als mensch in onze plaats staande, heeft Hij den duivel volkomen overwonnen. Tot ons wordt niet gezegd, dat wij den duivel moeten overwinnen, maar dat wij hem moeten wederstaan, dan zal hij van ons vliden. Indien wij hem wederstaan, dan ontmoet hij in ons Christus, en hij vliedt. De menschelijke natuur kan geen weerstand bieden, zij zal altijd toegeven. Van onze zijde wordt er geen kracht vereischt; maar wel dat wij in eenvoudige getrouwheid en met het oog op Christus zullen voortgaan; niet dat wij sterk zijn, maar de kracht wordt in zwakheid volbracht. Wat was er ooit zoo zwak als Christus — Christus gekruist in zwakheid? Maar het zwakke Gods is sterker dan de menschen, en het dwaze Gods is wijzer dan de menschen. Niets kan in de oogen der menschen zwakker en dwazer zijn dan het kruis; maar wij weten, dat het desniettemin de kracht en de wijsheid Gods is. Indien

wij slechts bereid zijn onze zwakheid te erkennen, dan is de kracht voor ons aanwezig, welke ons bekwaam maakt om te overwinnen. Satan is zeer listig. Als hij zich met den mensch (verwijderd van God) bezig houdt, dan is het met dien mensch gedaan. Hoe is het bijvoorbeeld mogelijk, dat wijze en geleerde mannen dezer wereld zich in zulke dwaasheden, als het godsdienstig vormwezen en dergelijken, voegen kunnen? Satan, die veel knapper is dan zij, staat achter dit alles, en verheugt zich, indien hij ze in vertrouwen op hunne eigene wijsheid ziet voortwandelen. De eenvoudige ziel, wier hart de rechte plaats inneemt, kan niet dwalen. Satan heeft geen macht over haar, zoolang zij in gehoorzaamheid wandelt; daarin bestaat het geheele geheim. Ga ik in onzekerheid mijn weg, dan zinkt het schild des geloofs, en ik ben aan al de vurige pijlen des satans blootgesteld. Steeds moet dit gelukzalige vertrouwen op God bij ons aanwezig zijn, hetwelk op Christus rekt, als op dien, die de wereld en den duivel volkomen overwonnen heeft, en die de macht van het kwaad, 't welk nu nog in de wereld heerscht, spoedig geheel zal wegdoen. Wij moeten in den strijd geoefend worden, gelijk de Heer gezegd heeft: „In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, ik heb de wereld overwonnen.”

Tot hertoe ging het slechts, gelijk wij gezien hebben, om verdediging; van een werkzaamheid van onze zijde was nog geen sprake. De tot den aanval noodige wapenrusting komt nog. Wij zijn, helaas! te traag van hart om dit te vatten, en beginnen dikwijls te werken, terwijl wij rustig moesten zijn. Het schild is een wapen tot verdediging. Satan is werkzaam. De Heer moge ons in zijne genade zegenen en bijstaan, maar menigeen is reeds een werkzaamheid begonnen, zonder dat hij zichzelf kende.

De *helm des heils* is insgelijks nog een wapen tot verdediging; wij hebben de zelfbewuste, gelukzalige en volkomene zekerheid, dat wij in Christus mede gezet zijn in de hemelsche gewesten — de ziel wandelt in het volle vertrouwen, dat zij Christus daar bezit, die haar

uit het geweld van den satan bevrijd heeft. Christus heeft mijn strijd gestreden en overwonnen. Ik kan mijn hoofd opheffen, omdat mij heil wedervaren is. De zalige zekerheid, dat ik in Christus ben, en dat Christus voor mij is, is mijn *helm*. Van nu aan kan ik werkzaam zijn. Daar ik het vleesch geoordeeld heb, godzalig wandel, vreedzaam mijn weg ga door deze wereld, met vertrouwen op God en in de zekerheid des heils, kan ik het zwaard des Geestes aangrijpen — ik kan strijden, gedekt voor den inwendigen mensch en geborgen voor alle aanvallen van buiten. Ik neem het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord. Wij letten er niet altijd op, dat het zoo is, dat er niets tusschen God en onze zielen bestaat, zoodat Hij praktisch *met* ons in den strijd zijn kan. Wandelen wij in het bewustzijn, dat God met ons is? Indien een Achan in de legerplaats is, gelijk bij Israël, dan kan God niet met ons uittrekken. Het is van het grootste gewicht, dit duidelijk te verstaan. Paulus bedwong zijn lichaam, en bracht tot het dienstbaarheid. Indien wij in het werk des Heeren willen bezig zijn, dan moeten wij uit de tegenwoordigheid des Heeren komen, en wel in overeenstemming met hetgeen deze tegenwoordigheid ons verleent. „Daarom oefen ik mij ook,” zegt Paulus, „om altijd een onergerlijk geweten te hebben voor God en de menschen.” Slechts dan, wanneer wij voortdurend onszelf oordeelen en ons dicht bij God houden, zijn wij in staat uit te gaan om anderen te dienen; zij het ook niet altijd in het openbaar, dan toch op den weg des dagelijkschen levens.

Alsdan zal „de verborgenheid des Heeren” ons deel zijn; wij zullen het bewustzijn hebben, dat God met ons is; ons oordeel zal juist zijn, en wij zullen niet door allerlei gedachten afgetrokken en in verwarring gebracht worden. Wij bezitten „de verborgenheid des Heeren”; het mag zijn, dat wij in stilheid onzen weg gaan, maar wij wandelen met God. Dan komt, hetzij wij veel of weinig werkzaam zijn, de inwendige toebereiding: „Biddende te allen tijde met alle gebed en smeeking in den Geest, en

daartoe wakende met alle volharding en smeeking voor al de heiligen."

Wij hebben reeds van de inwendige neigingen en het zwaard des Geestes gesproken, maar nu ontmoeten wij een volkomene afhankelijkheid. Deze beide dingen — *het woord Gods en het gebed* — vinden wij steeds vereenigd in de geheele Schrift. Zoo sprak de Heer tot Maria, die zich aan zijne voeten gezet had om zijn *woord* te hooren: „Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat van haar niet zal weggenomen worden," en in de volgende verzen leert Hij zijnen discipelen *bidden*. Als beweegreden voor de verkiezing van diakenen te Jeruzalem wordt opgegeven, dat de Apostelen zich bestendig aan het *gebed* en de bediening des *woords* wijden konden. Moet er eenige dienst verricht worden tegenover de listen des duivels, dan moet de halve strijd van te voren in het gebed in de tegenwoordigheid Gods reeds gestreden zijn. Toen de vorst dezer wereld in den hof Gethsémáné tot den Heer kwam, vond hij Hem worstelend in het gebed. Petrus sliep, terwijl de Heer bad; het gevolg daarvan was, dat Petrus Hem verloochende, terwijl onze gezegende Heer de „goede belijdenis" aflegde.

Niets kan of mag de plaats hiervan innemen; als wij God met ons wenschen te hebben, dan moeten wij bidden. Alsdan zal een volkomene rust ons kenmerken. Indien wij God met ons hebben, dan moeten wij ook met God zijn, die onbeperkt is in liefde en goedheid, en die ons laat deelnemen aan alles, waarin Hijzelf belang stelt. Begeert ons hart niet de bekeering van arme zondaars? Bidden wij niet, dat onze harten meer van Christus mogen leeren kennen, en dat de geloovigen trouwer wandelen mogen? God wenscht dit, en Hij heeft ons in deze wereld op een weg gesteld, die verbonden is met de dingen, waarin God belang stelt. Aanhouden en smeeken voor al de heiligen moet bij ons gevonden worden. Indien ik zie, dat er voor een ziel gevaar is om af te dwalen, dan kom ik voor haar met bidden en smeeken tot God; mijn hart is bij de zaak.

Het woord, 't welk gebruikt is om het ernstige bidden des Heeren in Gethsémané uit te drukken, is hetzelfde, waardoor het gebed van Epafras voor de Kolossers gekenmerkt is: „*hij strijdt* voor u in de gebeden.” Het is een strijd des harten. Die zoo strijdt, smeekt met zijn gansche hart om den zegen des Heeren; hij smeekt er ernstig om; en in den toestand zelven ingaande houdt hij er zich mede bezig, omdat het die dingen geldt in deze wereld, waarin God belang stelt. Deze werkzaamheid moet tegenover den vijand, die al zijne list en macht tegen ons in het werk zal stellen, steeds uitgeoefend worden. Hoe gezegend is het te weten, dat ik kracht en wijsheid van God ontvang, genade en wijsheid voor den praktischen wandel. Wanneer ik een zwaard draag, moet ik het ook weten te handteeren. Hoe gezegend zou het zijn, indien wij allen praktisch met God onzen weg gingen!

Voor onze eigene harten is het gebed voor alle dingen noodig, want daardoor bewijzen wij onze afhankelijkheid van en tevens ons vertrouwen op God. Een man gelijk Paulus, die in zwakheid en beven zijn weg ging, van buiten strijd en van binnen vrees hebbende, behaalt overwinning op overwinning. Hij schrijft van de Korinthiërs: „Ik was bij u in zwakheid en in vreezen en in veel beven.” Het is altijd goed, zich van zijne zwakheid bewust te zijn, indien er namelijk geloof in God aanwezig is. Bestendige afhankelijkheid is ook het bestendige bewijs van vertrouwen op God; de ziel komt voor God met de dingen Gods, en geeft op deze wijze te kennen, hoezeer zij dezelve tot de zijnen maakt. Onze dierbare Heer is in het stof des doods afgedaald. Satan oefende zijne macht uit tot op het uiterste, maar zijne macht werd in den dood van Christus volkomen gebroken. Christus stond weer op, en zette zich aan de rechterhand Gods, en gebruikt nu de zijnen, die Hij volkomen van het geweld des satans bevrijd heeft, in den strijd tegen satan als de werktuigen tot zijne dienst in deze wereld. Een wonderbaar gezegende plaats, als wij toch maar verstonden haar in te nemen! Ja, het is gezegend tot

een strijder tegen satan door den Heer gemaakt te zijn. Doch hoe meer wij ons in de eerste gelederen van den krijg bevinden, des te meer zijn wij blootgesteld aan de vurige pijlen. Hoe meer wij getuigenis geven van de gedachten Gods, van Gods oogmerken en van het standpunt, hetwelk de geloovigen naar Gods gedachten innemen, des te meer zullen wij tot mikpunt voor de aanvallen satans dienen. Wij zullen noodzakelijkerwijze meer voor de strikken en gevaren blootstaan dan zij, die achter blijven; wij kunnen geen standplaats innemen, waar de behoefte aan afhankelijkheid grooter is en meer gevoeld kan worden, dan juist deze.

Voor hen, die aan de spits staan, wordt meer kracht gevorderd om te getuigen van de rechten van Christus tegenover satan, terwijl deze dit nooit zonder tegenstand zal laten doorgaan. Indien ik de geheele wapenrusting heb aangedaan, en uittrek om het zwaard te gebruiken, dan moet ik niet aan de wapenrusting denken, maar aan God en zijne oogmerken, „hiertoe wakende met alle volharding en smeeking voor al de heiligen.” Ach! hoe weinig kennen wij hiervan! Wanneer wij bijvoorbeeld den huidigen dag voor onze oogen laten voorbijgaan, hebben wij dan alles, wat ons ontmoette, tot een onderwerp des gebeds gemaakt? Als ik mij beijver de zaak des Heeren te bevorderen, dan zal alles mij aanleiding tot het gebed geven. Dit is een onbedriegelijke proefsteen voor den toestand onzer zielen. Hebben wij veel behoefte om voor anderen tot God te komen? Is er in onze voorbeden voor alle heiligen ware ernst te vinden? Is ons hart zóó met de dingen des Heeren vervuld, dat wij een voortdurende en blijvende belangstelling voor anderen openbaren? Is mijn hart in een slechten toestand, dan moet ik, in de tegenwoordigheid Gods komende, aan mijzelf denken; ik heb geen vrijmoedigheid voor anderen te bidden. „En voor mij,” zegt de apostel, „opdat mij het woord gegeven worde bij het openen van mijnen mond, om met vrijmoedigheid de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken.”

Hoe staat het met ons, geliefde broeders? Het is een groote zegen met anderen ons bezig te houden; doch wij zijn hiertoe onbekwaam, indien het met onze eigene ziel niet goed staat, en wij niet in de tegenwoordigheid des Heeren zijn. Slechts in zoo verre als wij de wapenrusting aangedaan hebben, kunnen wij nuttig zijn; alles hangt daaraan af, dat wij een plaats voor God innemen, waar alles in orde is. Eerst dan, wanneer het bloed aan de deurposten is, de Roode zee achter ons ligt, de Jordaan is doorgetrokken en de smaadheid van Egypte van ons is weggenomen, komt de strijd in het land. Alles is op de verlossing gegrond.

Wij kunnen verzekerd zijn, dat wij de strikken van satan op de een of andere wijze ontmoeten zullen. Onze eigen toestand en ons geweten worden licht openbaar, indien onze harten maar eenvoudig in de waarheid zijn. Niet dat het voor ons noodig is de strikken en listen des satans te bestudeeren; maar als onze harten eenvoudig zijn, zijn wij gemakkelijk tegen hem opgewassen. Satan is veel slimmer dan wij; en wordt de verlossing niet volkomen gekend, dan zal hij gewis zijn bedriegelijk spel uitvoeren. Zoodra echter de verlossing in hare wezenlijkheid geloofd wordt, zinken al de stelsels van bijgeloof, die zoo machtig zijn, en de wereld in het niet terug. Nooit zal men, hoeveel er anders van het oude nog overgebleven is, iemand onder de macht des bijgeloofs vinden, die de bewustheid in zich heeft, dat Christus voor *hem* gestorven is en voor *hem* geleden heeft. Wijze en geleerde mannen mogen de godsdienstige stelsels, uit vorm- en ceremoniedienst bestaande, huldigen, in welke de vijand zijne hand heeft, maar van het oogenblik af, dat de verlossing wezenlijk gekend wordt, verdwijnt de macht des satans. Het stelsel van deze vormdienst rust op den grondslag, dat Christus tot den mensch in het vleesch zeggen kan, dat hij niet verloren en niet dood in zonden en misdaden is; en hierdoor wordt een volkomene en volbrachte verlossing geloofchend. Van het oogenblik af, dat mijne ziel van Christus zeker is, zal

deze strik des vijands mij geen schade meer doen. Het is mogelijk, dat iemand spreken kan over de komst van Christus in het vleesch; ja, over zijn persoon schoone redevoeringen kan houden, schooner zelfs dan ware Christenen, maar dat hij bij dit alles omtrent de verlossing in onwetendheid verkeerd. Ik heb het getuigenis van Christus in mij; ik ken Christus. Wil men ook beproeven mij te overtuigen, dat Christus zoo of zoo is, dit schaadt mij niet, want ik *dien* Hem, ik *bezit* Hem; Hij woont in mijn hart; ik word door niets afgetrokken. De Heer beware ons om in een voortdurend bewustzijn van afhankelijkheid van Hem te blijven, in een bewustzijn van hetgeen Hij is, ja, afhankelijk van Hem ieder oogenblik, opdat wij ons niet uit de tegenwoordigheid Gods verwijderen! Want zoodra wij ons buiten zijne tegenwoordigheid bevinden, is er gevaar aanwezig.

I. N. D.

Correspondentie.

Vriendelijk verzoek ik de Correspondenten om hunne vragen duidelijk te stellen en op een afzonderlijk stuk papier te schrijven, zoodat zij niet in een brief tusschen allerlei andere dingen zijn ingevlochten. Ook wensch ik de namen der Correspondenten te weten. Ongeteekende vragen beantwoord ik niet meer.

1. A. Q. te Breskens vraagt een verklaring van Matth. XIX: 12.

Er zijn drieërlei soort van gesnedenen, dat is, van mannen, die ongeschikt zijn om te trouwen:

1°. die uit moeders schoot zóó geboren zijn, namelijk dezulken, die door een lichamelijk gebrek, waarmede zij geboren zijn, voor het huwelijk ongeschikt zijn;

2°. die door de menschen gesneden zijn; dat zijn de zoodanigen, die door de menschen verminkt en dientengevolge ongeschikt gemaakt zijn voor het huwelijk. Zulke gesnedenen waren de kamerlingen, van welke wij in de Schrift lezen. In Israël was zulks een gruwel en een groote schande;

3°. die zichzelf gesneden hebben om het koninkrijk der hemelen. Dit moeten wij niet in letterlijken, maar in figuurlijken zin nemen. Het zijn dezulken, die, evenals Paulus, om het koninkrijk der hemelen, om zich geheel aan de dienst des Heeren te kunnen toewijden, besloten hebben nooit in het huwelijk te treden.

2. A. C. C. v. d. P. te Leiden vraagt: „Kan iemand, die in waarheid bekeerd is, nog een verhard hart hebben?”

Natuurlijk niet in den zin, alsof zijn hart nog onveranderd, nog geheel toegesloten is voor de stem en de waarheid des Heeren; want de bekeering is vlak het tegenovergestelde van een verhard hart. Maar wel is het mogelijk, dat zijn hart in het een of ander geval verhard is, zoodat hij de waarheid niet verstaat. In dien zin zegt de Heer in Mark. VIII: 17, 18 tot zijne discipelen: „Hebt gij nog uw verhard hart?” Reeds twee malen had de Heer met weinige brooden duizenden gespijsd, en toch hadden zij dit niet opgemerkt, toch meenden zij, dat de Heer, sprekende over het zuurdeeg der farizeën, hen bestrafte, dat zij geen brooden hadden medegenomen. Zij bewezen dus nog heel weinig verstand te hebben van de daden des Heeren; en vandaar de bestraffende woorden, door den Heer hun toegevoegd.

3. F. B. te Beverwijk. — Luk. XVI: 8, 9 heb ik reeds verklaard in den vorigen jaargang, bladz. 46.

In 1 Joh. III verklaart ons de Apostel de tegenstelling tusschen de nieuwe natuur en de zonde. Beiden worden in hun aard en beginsel voorgesteld. De zonde is de ongerechtigheid, de wetteloosheid, het los zijn van elke wet. De duivel, die in dien toestand was, bracht den mensch daartoe. Zoo is derhalve een ieder, die de zonde doet, uit den duivel. De uit God geboren mensch daarentegen is vlak het tegenovergestelde. Hij doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, omdat hij uit God geboren is. In Christus werd dit op aarde in volkomenheid gezien; bij ons zal het volmaakt verwezenlijkt worden in den hemel. Zoolang wij nog hier beneden zijn, en den schat in een aarden vat, in een sterfelijk en verderfelijk lichaam, waarin de zonde nog woont omdragen, bestaat de mogelijkheid van struikelen en vallen, (en daarvoor is voorziening in de Voorspraak van Jezus, zie 1 Joh. 2: 1, 2), doch dan geven wij toe aan den ouden mensch,

en laten het vleesch heerschen, en handelen zoo doende geheel tegen de natuur van den nieuwen, uit God geboren mensch.

4. H. S. te Alfen vraagt: „Is de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen?”

Stellig niet. Zoo zegt wel dit het formulier voor den doop, bij de gereformeerde kerk in gebruik, maar zoo zegt de Schrift niet. Integendeel, in den brief aan de Kolossers, II: 11, zegt de Apostel, dat de geloovigen in Christus besneden zijn met een besnijdenis, niet met handen verricht, in de uittrekking van het lichaam des vleesches door de besnijdenis van Christus. De besnijdenis in Israël stelde typisch voor de uittrekking of wegneming van het booze vleesch, de werkelijkheid hiervan vinden wij op het kruis. Christus is daar tot zonde gemaakt, en het lichaam des vleesches aan Hem is uitgetrokken. Door zijnen dood is de zonde teniet gedaan. Ieder, die in Christus gelooft, is dus besneden, niet met handen, maar zonder handen, in de uittrekking van het lichaam des vleesches, door de besnijdenis van Christus op het kruis. En nadat hij hieraan deel heeft gekregen, wordt hij gedoopt. De doop nu is de begrafenis van den ouden mensch, en het zinnebeeld van ons gestorven en opgestaan zijn met Christus. Besneden met een besnijdenis, niet met handen verricht; met Christus der zonde gestorven, worden wij gedoopt, en in dien doop met Christus begraven.

Uit de Handelingen der Apostelen en uit de Brieven van Paulus blijkt trouwens duidelijk, dat de Christenen in de eerste dagen den doop geenszins als in de plaats der besnijdenis gekomen beschouwden. De geloovigen uit de Joden hielden aan de besnijdenis vast, en onderwierpen zich toch aan den doop. Paulus zelf liet Timotheüs besnijden, hoewel hij gedoopt was. En waar de joodschgezinde leeraren in Galatië de geloovigen uit de volken de besnijdenis wilden opdringen, zegt de Apostel niet: gij behoeft u niet te laten besnijden, want gij zijt gedoopt; en de doop is in de plaats der besnijdenis gekomen; maar: als gij u laat besnijden, is Christus u niet nut, en zijt gij van de genade vervallen.

Tot welk kerkgenootschap behoort gij?

Voorloopige opmerkingen.

Zoolang het punt der eeuwige behoudenis onbeslist blijft, kan er voor de ziel, buiten hetgeen handelt over den vrede en de zekerheid des zondaars, slechts weinig of geen vrijheid van geest bestaan, om zich te gaan bezighouden met hetgeen Christus en zijne heerlijkheid aangaat. Aan den anderen kant: zoo iemand, die *belijdt* dit groote heil te kennen, in zijn wandel en gedrag een koude onverschilligheid omtrent Christus' belangen aan den dag legt, levert hij het bewijs, of dat het werk in zijne ziel zeer oppervlakkig is, of dat er eigenlijk geen werk in zijne ziel bestaat. Het werk van den Geest *in* een ziel is toch een even groote wezenlijkheid als het werk van Christus *voor* die ziel; en de werkzaamheid van den Geest in ons zal altijd strekken tot verheerlijking van Christus. „Hij zal mij verheerlijken,” zegt de Heer, „want Hij zal het uit het mijne nemen, en het u verkondigen.” (Joh. XVI: 14.)

Mochten deze regelen in handen komen van een verontruste ziel, dan voeg ik er tot hare aanmoediging bij, dat de vrede niet afhangt van het feit, of *wij* bevredigd zijn met het werk des Geestes *in* ons, maar van het feit, dat God bevredigd is met het werk van Christus *voor* ons; en daar dit werk eeuwig hetzelfde blijft, is het fon-

dament van onzen vrede tevens onbeweegbaar. „Christus heeft *eenmaal* voor de zonden geleden, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen.” (1 Petr. III: 18.) Het is echter voor hen, die pas tot de kennis des heils gebracht zijn, dat deze regelen bestemd zijn, hoewel de schrijver vurig bidt, dat God er zich van bedienen moge om het geweten in werking te brengen en een zegen te schenken aan elken lezer, die onzen Heer Jezus Christus in oprechtheid liefheeft.

Alvorens verder te gaan, zou ik, indien dit nog niet het geval is, uw hart wenschen te vervullen met de koesterende warmte van de hemelsche stralen, die afstroomen uit de woorden van Joh. XIII: 1: „Alzoo Hij de zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.” — „*De zijnen!*” — Welk een heerlijke gedachte! De zijnen, niet alleen krachtens zijn recht als *Schepper*, en zijn aanspraak als *Verlosser*, maar de zijnen, omdat zij Hem door den Vader *gegeven* zijn. „Zij waren uwe, en Gij hebt ze mij gegeven.” (Joh. XVII: 6.) Deze gedachte is voor zijn hart zóó dierbaar, dat Hij, zijn hart aan het hart des Vaders uitstortende, (Joh. XVII.) tot zeven malen toe genoemde uitdrukking herhaalt. Is dat niet genoeg om uw hart te doen overvloeien, waarde lezer? Wel zijt gij voor een tijd in deze koude en duistere wereld achtergelaten, maar Hij heeft u lief, lief onder alles tot aan het einde! Het kome niet in u op om Hem te vragen zijne liefde jegens u te vermeerderen, Hij kan u nooit *meer* liefhebben, en Hij zal u nooit *minder* liefhebben. Zijn Naam zij geprezen! zijn liefde is, gelijk Hij zelf, oneindig en eeuwig.

Gij zijt echter in deze arme wereld niet de eenige, dien Christus liefheeft, en dien Hij door zijn kostbaar bloed gered heeft. Er zijn nog „medeërfgenenamen”, „vele zonen”, die de heerlijkheid Gods in het verschiep hebben; en ik wenschte eenige woorden tot u te richten over uwe verhouding tot hen, tot uwe broeders — „de zijnen” — met u op de aarde achtergelaten.

Doch laat ik allereerst *dit* op uw hart drukken:

**Wees in overeenstemming met God in
het binnenste van uw gemoed.**

Men kan niet te zeer aandringen op het groote belang van de *persoonlijke godsvrucht* en de geheele toewijding des harten aan Christus, afgezien van hetgeen de andere vrijgekochten op aarde betreft. De Heilige Geest doe u dit duidelijk inzien. Wees er zeker van, dat het even belangrijk is in overeenstemming met God te zijn in het verborgene als in het openbaar, te midden van de andere Christenen. Nemen wij een eenvoudig voorbeeld. Zal een goed dienstknecht niet zorgen, dat de glazen, messen, schotels rein zijn, vóór den tijd dat hij ze op meesters tafel heeft te zetten? Zal een soldaat er niet op letten, dat de stukken zijner uitrusting in goeden staat zijn, alvorens hij zijn plaats inneemt te midden zijner kameraden? Let wel op, dat ik geen woord ten nadeele van de *algemeene* orde spreek; integendeel ik leg den nadruk op het hooge belang daarvan. Maar het is noodig aan te dringen op iets, dat daaraan voorafgaat. Welke meester is tevreden, dat zijne tafel in de best mogelijke orde aangericht is, wanneer de enkele stukken: messen, vorken, enz. onrein zijn, en de knecht zelf in een onzindelijk pak steekt? Of welke officier is voldaan met de geregelde standplaats, die zijne manschappen innemen, indien hunne geweren niet gepoetst en hunne bajonnetten roestig zijn? Een ondergeschikte, die prijs stelt op de goedkeuring van zijn meerdere, zal natuurlijk *geen* van deze dingen veronachtzamen.

Staan wij thans een oogenblik stil, en doen wij onszelf een praktische vraag: Draagt gij kennis van een of ander binnen in u, dat daar niet één oogenblik zou kunnen verblijven, indien uw Heer en Meester daar *geheel* naar zijnen wil heerschappij voerde? Plaatsen wij ons oprechtelijk voor deze vraag, en waken wij zorgvuldig, dat er in ons hart niets voor Hem verborgen is.

Een Christen, die iets voor zichzelf achterhoudt, zegt feitelijk: „Heer, ik kan mij aan u overgeven voor mijne veiligheid, maar niet voor mijn geluk.” Ach, waarde lezer! laat ons meer op Hem zien. Hij heeft verkocht „*al, wat Hij had,*” en zijn kostbaar bloed gestort, ten einde de vreugde te hebben ons tot „de zijnen” te maken; en alles gedaan en geleden hebbende *voor* ons, schenkt Hij nu alles *aan* ons; en dat Hij dit doen kan, vervult zijn eigen hart met blijdschap. Welk een Gever! Hoe heeft deze gezegende, driewerf gezegende Heiland ons lief! Laat ons te zaam Hem prijzen!

Hoe meer gij (om een gemeenzame uitdrukking te bezigen) met Hem op uw gemak zijt, des te meer zult gij den voorsmaak genieten van met Hem in het Vaderhuis te zijn; en des te meer zal uw getuigenis bezielde en warm zijn, totdat gij daar werkelijk aankomt. Geen eigen inspanning zal u in dien toestand brengen; maar door bij Hem te blijven en Hem te beschouwen, zooals Hij thans in de heerlijkheid is, zult gij „veranderd worden naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid,” en zal zijne zedelijke schoonheid u hier beneden bezighouden. Hoe meer wij praktisch Hem gelijken, des te meer getuigt ons leven duidelijk voor Hem. Telkens als gij bemerkt, dat uwe begeerte naar verborgen gemeenschap met Hem verminderd is, kunt gij tennaastenbij zeker zijn, dat één of meer der „kleine vossen die de wijngaarden verderven” in uw hart een plaats vinden, waar zij niet worden opgejaagd. Zoek daarom nauwlettend naar hen en ontziet ze niet, of wel — het is gedaan met uwe blijdschap en uwen geestelijken welstand. Maar gaat dadelijk tot Hem, en zeg Hem met een volkomen overgave van uwen eigen wil: „Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijne gedachten. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op den eeuwigen weg.” (Ps. CXXXIX: 23, 24.) Onze eenige vreesze zij altijd alleen Hem te bedroeven; onze vreugde Hem te dienen en te volgen.

Hoe zoet is voor hem, die den Heer liefheeft, het

bewustzijn, dat hij voor het hart van Christus een oorzaak van vreugde is! Dan verdwijnt de heerlijkste aanbieding, die de wereld u kan doen, in het niet voor uwe oogen.

Den voet gezet op het rechte pad, en elke dwaalweg ontdekt.

Bij den aanvang uwer christelijke loopbaan is het goed wel doordrongen te zijn van het feit, dat Gods Woord de toetssteen moet wezen van alles, wat gij op uw pad ontmoet, hetzij voor uzelfven alleen, hetzij voor hetgeen gij gemeenschappelijk doet. Lees vers 104 van Psalm CXIX: „Uit uwe bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden”, en ook het 128^e: „Daarom heb ik al uwe bevelen, van alles, voor recht gehouden; maar alle valsche pad heb ik gehaat.” Merk op, met welke beslistheid de Geest Gods spreekt door den Psalmist. Of het is het *goede* pad vanwege Gods bevelen, of het is een *leugen*pad, dat moet verafschuwwd worden. De natuurlijke mensch wil die dingen minder scherp maken, ten einde het geweten te stillen. Bij de schepping scheidde God het licht van de duisternis, en op zedelijk gebied doet Hij dit nog. De mensch zou ze ineen willen smelten, om een zeker schemerlicht te maken; doch wacht u voor zulk een listig overleg, en zeg als David: „Ik haat de kwade ranken, maar ik heb uwe wet lief.” (vs. 113.)

Pas dit alles nu toe, niet alleen op de zaak van uwe behoudenis en uw persoonlijken toestand, maar tevens op het onderwerp, waarbij ik eenige oogenblikken wensch stil te staan, namelijk:

Uwe gemeenschap met andere Christenen of, anders gezegd, uw kerkelijk standpunt.

Ik geloof, dat een der eerste begeerten van een vernieuwd gemoed uitgaat naar de gemeenschap met het

volk van God. Men is in de wereld niet meer op zijn gemak; men zoekt vanzelf „de zijnen” op. (zie Hand. IV: 23 „de hunnen”). Maar te midden van alle kerkgenootschappen en partijen der Christenheid mag een wedergeboren ziel wel vragen: „Naar welken kant moet ik mij wenden om in de waarheid te zijn?” Mijn antwoord is: „Naar den kant van God, en van het Woord zijner genade.” (Hand. XX: 32.) Aan welken kant *de dwaling* moge zijn, „God en zijn Woord” zijn altijd in *de waarheid*. Dit zij diep in uwe ziel geprent, en verontrust u dan niet over den mensch, „wiens adem in zijne neusgaten is.”

Eenige jaren geleden reisden twee Christenen, te voren aan elkander vreemd, te zamen in een spoorwagen. Na eenigen tijd met elkander gesproken te hebben over den Heer en zijne belangen, zeide de een, zich tot zijn reisgezel keerende: „Mag ik u vragen, tot welk kerkgenootschap gij behoort?” „Deze vraag”, hernam de andere, „wordt menigwerf gedaan, maar, alvorens te antwoorden, wees zoo goed mij te zeggen, wat, naar uwe gedachten, mij op mijn weg als Christen tot gids moet verstrekken?”

De eerste stemde oogenblikkelijk toe, dat het Woord Gods alleen een veilige gids zijn kon. „Als gij het mij dan veroorlooft”, antwoordde zijn reisgenoot, „beantwoord ik *uwe* vraag met een andere: „IN WELK KERKGENOOTSCHAP PLAATST GODS WOORD MIJ?” Na eenig nadenken hernam de ander: „IN GEEN”. . . . „Dan mag ik dus niet tot eenig kerkgenootschap behooren”, zoo luidde het bescheid, „want ware dit het geval, dan zou ik, volgens uw eigen bekentenis, mij ergens bevinden, waar het Woord van God mij niet plaatst.”

„Doch,” ging de ondervrager voort, „vermaant Gods Woord ons niet onze onderlinge bijeenkomst niet na te laten, . . . en dat zooveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert?” (Hebr. X: 25.)

„Ja, dat is zoo. Maar een Christen heeft niet noodig tot een kerkgenootschap te behooren, om aan dit gebod te gehoorzamen; want de Heer Jezus zegt: „Waar twee of drie

vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben Ik in het midden van hen." (Matth. XVIII : 20.)

Lees nu, waarde lezer, 2 Joh. vs. 6; gij zult daar vinden, dat de Apostel de uitverkorene vrouwe en die met haar zijn aldus vermaant: „En dit is de liefde, dat wij naar zijne geboden wandelen. *Dit is het gebod, gelijk gij van den beginne gehoord hebt, dat gij daarin zoudt wandelen.*”

Johannes had den Heer gezien in zijn wonderbaar leven op aarde; hij had Hem zien sterven aan het kruis; hij had Hem beschouwd naar den hemel opvarende; hij was tegenwoordig, toen, op den Pinksterdag, de Heilige Geest door den verheerlijkten Christus gezonden werd om de geloovigen tot één lichaam te doopen, en aldus de gemeente te vormen. Hij had lang genoeg geleefd om te zien, hoe het kwade in de belijdende kerk indrong; maar wat is het geneesmiddel? Moet men van voren af beginnen met het stichten van een nieuwe secte, die zuiverder is, door beter te handelen dan men eerst gedaan had? Luister naar het antwoord, dat hij geeft door den H. Geest: „Dit is het gebod, *gelijk gij VAN DEN BEGINNE gehoord hebt, dat gij DAARIN zoudt wandelen.*”

Zoo toont ons de Geest Gods duidelijk, dat Hij niet wil, dat eenige menschelijke nieuwigheid inbreuk make op de heilige beginselen van Gods Woord, ter besturing van zijn volk onder alle omstandigheden en in alle tijden.

Pas nu dit beginsel toe op den tijd, waarin wij leven; gij zult zien, dat gij in één dezer twee plaatsen zijt: of op den bodem Gods, dien van het vergaderd zijn der discipelen *IN den beginne*, of op den bodem, door menschen in hunne waanwijsheid of hunnen onverstandigen ijver gelegd *NA den beginne*.

Het ééne lichaam en zijne leden.

In Hand. II : 42 wordt van de eerste discipelen gezegd, dat „zij waren volhardende in de leer der apostelen en

in de gemeenschap, in de breking des broods en in de gebeden." Na de bekeering van Saulus van Tarsen werd aan de gemeente een geheel nieuwe openbaring gegeven door middel van hem, die eertijds de voorname vervolger der geloovigen geweest was, namelijk: dat elke geloovige op aarde door den H. Geest één was met Christus; (Hand. IX : 4; 1 Kor. VI : 17; 1 Kor. XII : 12—27.) dat, „gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden des lichaams, hoewel vele, *één lichaam* zijn, zoo ook Christus. Want ook wij allen zijn door éénen Geest tot *één lichaam* gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn tot éénen Geest gedrenkt." (1 Kor. XII : 12, 13.) In Efez. IV : 3, 4 hebben wij dit feit niet slechts duidelijk uitgesproken, dat „er is één lichaam”, maar worden wij vermaand „ons te beijveren de eenheid des Geestes te bewaren in den band des vredes”, dat wil zeggen: dat wij in de praktijk moeten handhaven, wat de Heilige Geest geestelijk tot stand gebracht heeft.

Er zijn in de wereld tweederlei Christenen. De ééne soort zegt door daden: „De mensch heeft *vele lichamen* gevormd, en daar ik lid ben van één dezer (naar mijn gedachten *het beste*) wil ik de belangen daarvan behartigen, zoo goed ik maar kan.” De andere soort zegt: „God heeft *één lichaam* gevormd, en heeft mij tot een lid daarvan gemaakt; en nu wensch ik door zijne genade de belangen te behartigen van het Hoofd dezes lichaams, volgens de beginselen uitgesproken in zijn Woord, en waarnaar dit lichaam gevormd is.”

Waarde lezer! tot welke dezer twee soorten behoort gij?

Helaas! hoeveel geloovigen, dierbaar voor het harte Gods, behooren tot de eerste. Hoort gij niet menigen Christen zeggen, dat hij bij dit of dat lichaam zich zal aansluiten? Deze Christen heeft zeker vergeten (indien hij er ooit mee bekend is geweest), dat het eenige lichaam, 't welk God in zijn Woord erkent, HET *lichaam* is, waarvan Christus zelf het hoofd, en elk waar geloovige

een levend lid is. Bijgevolg indien gij (om een bekende uitdrukking te bezigen) zalig gemaakt zijt, zijt gij reeds een „lid”, met het Hoofd in verbinding. „Die den Heer aanhangt, is één geest met hem.” (1 Kor. VI:17.) En in 1 Kor. XII:18, gebruik makende van het beeld eens menschelijken lichaams, zegt de Apostel: „GOD HEEFT DE LEDEN GESTELD, *elk van dezelve aan het lichaam, GELIJK HIJ GEWILD HEEFT.*”

Welk een droevige verwarring brengt men dan te weeg, wanneer men er van spreekt: zich bij dit of dat lichaam aan te sluiten. Waarom niet zich vergenoegd met de plaats, die God ons reeds in *het lichaam van Christus GEGEVEN HEEFT*; waarom ons niet beijverd om door zijne genade te beantwoorden aan de roeping, die uit deze plaats volgt?

De H. Geest heeft zeker nooit de geloovigen gedoopt tot een secte of kerkgenootschap. Lees 1 Kor. I:12, 13 en III:3, en gij zult zien, dat Hij de uitbreking van den sectegeest te Korinthe te gemoet treedt met het ontzaglijke oordeel: „zijt gij niet vleeschelijk, en wandelt gij niet naar den mensch? Want wanneer de één zegt: Ik ben van Paulus, en de ander: Ik van Apollos, zijt gij niet menschelijk?”

Doch gij zegt misschien: „Daar het verkeerd is een sectarisch standpunt in te nemen of te bevorderen, heeft God dan in zijn Woord de waarheid van *het ééne lichaam* duidelijk uitgedrukt?” Om hierop te antwoorden moeten wij een oogenblik nagaan, wat de H. Schrift zegt over

het Avondmaal des Heeren.

Door 1 Kor. X:17 te lezen zult gij zien, dat, gelijk de *twalf* brooden op de tafel binnen het Heilige de uitdrukking waren van hetgeen Israël was, namelijk *twalf* stammen, (Lev. XXIV:5, 6.) alzoo *een enkel brood* op de tafel des Heeren het beeld is, door God gegeven, om te toonen, wat de gemeente op aarde is, namelijk *één lichaam*. „Want wij, de velen, zijn *één brood, één lichaam*;

want wij allen zijn ééns broods deelachtig." Aldus, het ééne brood deelachtig zijnde, erkent de Christen, die zich door God laat leeren, zijne *eenheid* met al de ware geloovigen, die op de aarde zijn, hoe onkundig, hoe zwak, of hoe verdeeld zij ook zijn. Dit echter doende, kan er alleen *gemeenschap* zijn met hen, die zich beijveren te wandelen volgens het Woord, en die zich verre houden van het openbaar kwade. De Heilige Geest Gods zou nooit trachten de uitwendige eenheid te handhaven, wanneer daardoor de inwendige heiligheid opgeofferd werd. (*) (Lees 1 Kor. V : 6, 7, 8, 13.)

In het elfde Hoofdstuk van den brief aan de Korintheërs vinden wij nadere bijzonderheden omtrent de beteekenis van het Avondmaal des Heeren. Aan dat Avondmaal worden de genegenheden van het leven Gods in ons opgewekt door de herinnering aan Christus zelf; en door gezamenlijk aan dat Avondmaal deel te nemen, „verkondigen wij zijnen dood, totdat hij komt." Wanneer Hij gekomen zal zijn, hebben wij dit beeld niet meer noodig, daar wij Hem dan zien van aangezicht tot aangezicht. Is het niet droevig, wanneer wij er aan denken, hoeveel personen, wier verlossing Hem alles gekost heeft, dit heerlijke voorrecht koel en onverschillig veronachtzamen? Laat het *zijn* hart onaangedaan, wanneer zij, die Hij zoo innig liefheeft, zoo weinig belangstellen in

(*) Op kerkelijk gebied is aan de ééne zijde de *gemeenschap te ruim*, omdat elk, die zedelijk leeft, na gedoopt en „aangenomen" te zijn, aan de avondmaalstafel wordt toegelaten, hetzij hij bekeerd is of onbekeerd. Aan den anderen kant is de *gemeenschap te bekrompen*, omdat alleen als „leden" erkend worden zij, die zeggen de inzichten te deelen van deze of gene secte of bijzondere kerk.

Worden wij door de Schrift geleid, dan moeten wij staan op een grondslag, *ruim genoeg* om in te sluiten elk lid van het lichaam van Christus, wiens wandel overeenkomt met de heiligheid en de waarheid, en *bekrompen genoeg* om buiten te sluiten alles, wat door de schriftuurlijke tucht buitengesloten wordt.

De vertaler voegt hierbij, dat het hebben en toepassen van formulieren van eenigheid hierop neerkomt, dat men aan een menscheijk opstel meer kracht toekent om de goeden van de kwaden te onderscheiden dan aan het Woord Gods zelf.

hetgeen wij zijn uitersten wil noemen kunnen, uitgesproken in den nacht, waarin Hij verraden werd, en herhaald aan Paulus na zijne opneming in heerlijkheid? (1 Kor. XI : 23.) „*Zoo dikwijls* gij dit brood eet, en den drinkbeker drinkt, verkondigt gij den dood des Heeren, totdat hij komt.” (vs. 26.) En wij lezen in Hand. XX : 7, dat de discipelen, ingevolge het verlangen van hunnen Heer en Meester, „*op den eersten dag der week* te zamen kwamen om brood te breken.”

En toch denken thans sommigen, dat het voldoende is dit te doen *den eersten zondag van elke maand*; anderen *om de drie maanden*; en velen laten nog grooter tijdruimte verlopen, zonder Hem dit verlangen zijner ziel te gunnen. Wie onzer aarzelt om den naam van schandelijke ondankbaarheid toe te passen op het gedrag van Faraö's schenker? Jozef had zijne treurigheid in blijdschap doen overgaan, en toch lezen wij: „Doch de Overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, *maar vergat hem.*” En dat na de aandoenlijke woorden van Jozef: „Gedenk aan mij bij uzelfen, wanneer het u welgaan zal.” Jozef maakte zijn lotgenoot slechts verheugd gedurende drie dagen, en dat kostte hem maar weinige woorden; terwijl de heilige Zoon van God ons eeuwige zegeningen verwierf en eindeloze vreugde, tot een prijs, door Hem alleen te waardeeren, Die de diepten kan peilen van lijden en dood, ondergaan op Golgotha.

Wat zullen wij dan zeggen van hem (wien dit geluk werkelijk is te beurt gevallen) die, zonder dat hij eenige verdienste bezit, en zonder dat het hem iets kost, uit de hand van Jezus die oneindige zegeningen ontvangt, door zijn bloed gekocht, en uit zijnen mond de woorden des eeuwigen levens verneemt, en die toch, niettegenstaande dit alles, Hem kan hooren zeggen: „Doet dit tot mijne gedachtenis,” zonder dat zijn hart blijk van weerklank aan die oproeping geeft? Wat denken de engelen (1 Kor. XI : 10.) over dergelijke ondankbaarheid? Doch vragen wij onszelfen liever: „Wat moet Jezus zelf er van denken?”

Weinig tijd geleden vertelde men ons, dat eenige Christenen op een dorp soms meer dan een jaar lang buiten het genot van het voorrecht bleven zich om de tafel des Heeren te scharen? En waarom? Eenvoudig omdat zeker predikant niet kon komen om hun „het Avondmaal te bedienen.” Welk een verkeerde opvatting is dit, daar toch de Schrift zelfs niet de minste toespeling maakt op het feit, dat een mensch (zelfs een apostel) daartoe bijzonder moet aangesteld zijn. „*De discipelen* kwamen bijeen om het brood te breken.”

Het is goed hier te zeggen, dat, volgens Gods Woord, *al de ware geloovigen priesters* zijn, (Openb. I : 6 ; 1 Petr. II : 5, 9.) en als zoodanig het recht hebben met vrijmoedigheid in te gaan in het heiligdom, met gelukkige harten, vol aanbidding, den Vader en den Zoon hunne lofzangen brengende.

Hoe treurig is het den mensch te zien tusschenbeide komen, om aldus de eenvoudige orde Gods terzijde te stellen, den Heer zijne heerlijkheid ontroovende, en aan de zijnen hunne zegeningen; en de hoogste, de hemelsche voorrechten van het Christendom neerhalende tot het aardsche peil van het Jodendom. De Heer verlosse de zijnen van een toestand, zoozeer in strijd met zijne gedachten.

Doch — om tot ons onderwerp terug te keeren — vergeten wij nooit, dat men het Avondmaal des Heeren behoort te gebruiken in een geest van zelfoordeel. (Zie 1 Kor. XI : 28—31.) Onszelf geoordeeld hebbende, zonder iets te ontzien, dat zijner onwaardig is, zijn wij met dankbare en rustige harten vergaderd om te denken aan alles, wat zijner waardig is, die voor ons in den dood is gegaan. Wat zou dit heerlijke voorrecht onze ziel geheel innemen, indien onze praktische toestand niet dikwijls een beletsel was voor den H. Geest, om ons het ware genot van dit hemelsche feestmaal te doen smaken! Moge de herhaling van het Avondmaal er ons nooit de frischheid van ontrooven.

Er is ook nog een ander punt, waaromtrent men

noodzakelijk een helder inzicht dient te hebben, namelijk:

De tegenwoordigheid van den H. Geest op aarde.

De Heer Jezus had beloofd, dat, als de Trooster, de Geest der waarheid, komen zou, Hij niet slechts in hen als personen, maar ook bij hen als gemeenschap zijn zou. (Joh. XIV : 16, 17.) Zonder thans in bijzonderheden te treden, is uit 1 Kor. XIV duidelijk genoeg, dat, in den aanvang van de geschiedenis der gemeente, zijne tegenwoordigheid erkend, en zijne leiding en werking zoowel door de enkele als door de vergaderde geloovigen gezocht werd.

Helaas! hoezeer hebben de menschelijke schikkingen in dit opzicht het Woord Gods terzijde geschoven, zijn volk ontblootende en zijn Geest uitblusschende! En dit kwaad is zóó algemeen onder de Christenen, dat men het overal kan waarnemen, zoowel in de prachtige St. Pieterskerk te Rome, als in het nietigste afgescheiden kerkje. In plaats van geloovigen, die, vergaderd tot eeredienst of opbouw, afhangen van den Heer alleen voor de leiding van zijnen Geest, wat zien wij? Zelfs een bidstond kan niet plaats hebben, zonder dat een mensch aangewezen zij om „de leiding” te hebben. Deze of gene wordt uitgenoodigd om te bidden, of hij door den Geest geleid wordt of niet, terwijl hij, die „voorzit” in de vergadering, haar opent en sluit, hoedanig zijn zielstoestand ook zijn moge. Wat is dat anders dan het innemen door den mensch van de plaats, die den H. Geest toekomt, als een droevig gevolg van het niet waarlijk gelooven aan zijne persoonlijke tegenwoordigheid? Zelfs gaan eenige geloovigen zóó ver van te bidden, dat Hij gezonden worde; of zij richten hunne gebeden tot Hemzelven, dat Hij kome, alles in strijd met de duidelijke belofte des Heeren: „Hij zal u een anderen Trooster geven, *opdat hij bij u zij tot in eeuwigheid.*” (Joh. XIV : 16.)

Men moet zich nochtans herinneren, dat er een groot onderscheid is tusschen geloovigen, vergaderd ter eeredienst of stichting, en een openbare bijeenkomst om het evangelie aan onbekeerden te prediken. In het laatste geval is de dienstknecht persoonlijk, en naar de maat der gave hem toebetrouwd, alleen verantwoordelijk voor de voorstelling der goede boodschap van zijnen Meester.

De plaats, die gij inneemt, getoetst.

Laat ons — met deze eenvoudige feiten voor onzen geest — vooronderstellen, dat Petrus, Jakobus en Johannes met eenigen van de eerste discipelen geleefd zouden hebben tot op dit oogenblik in een van de steden, die wij bewonen; en dat zij nog in den eenvoud van de door God in den beginne gevestigde orde, vergaderd waren, namelijk „in den naam van den Heer Jezus”; (verg. Matth. XVIII : 20 met Joh. XX : 19.) *Zijner gedenkende bij het breken des broods op den eersten dag der week, en verwachtende zijn spoedige wederkomst*; (Hand. XX : 7 ; 1 Kor. XI : 23—26.) *de tucht naar de Schrift handhavende*; (1 Kor. V : 9—13 ; 1 Tim. V : 20 ; 2 Thess. III : 6, 14, 15 ; 1 Thess. V : 14 ; 2 Tim. IV : 2 ; Tit. II : 15 ; Gal. VI : 1.) *zich beijverende „de eenheid des lichaams” praktisch te bewaren*; (Efez. IV : 3, 4.) en *erkennende de tegenwoordigheid en het gezag des Heeren Jezus in hun midden, om door den H. Geest te leiden, wien Hij wil, en zooals Hij wil, hetzij bij de aanbidding, hetzij in het dienen*; en bijgevolg zonder iets in aanmerking te nemen van al de menschelijke regelen en hetgeen zonder ander gezag is, dan hetwelk de mensch zich heeft aangematigd. Doe, in bovengenoemde vooronderstelling, uzelfen de vraag, straks tot een der reizigers gericht: „Tot welk kerkgenootschap zouden deze heilige mannen Gods behooren?” Om een antwoord te geven is niet veel geestelijke onderscheiding van noode. „Tot geen,” zult gij zeggen.

Nu komen wij tot iets persoonlijks, en dan doe ik u de vraag: „Indien gij in diezelfde stad woondet, zoudt

gij niet gaarne in gemeenschap met de apostelen zijn?" Ik ben zeker van ja. Welnu, dan zoudt *gij* elken sectarischen grondslag moeten opgeven, dien de mensch sedert den aanvang van de geschiedenis der gemeente op aarde gelegd heeft, en met al hare gevolgen moeten aannemen „*de leer der apostelen.*” Dan op hunnen grondslag van „*gemeenschap*” staande, zoudt *gij* het voorrecht hebben die met hen uit te drukken in „*de breking des broods.*” Doch *gij* zult misschien zeggen, dat de apostelen thans niet op aarde zijn. Dit is zoo, maar God zij geprezen, *hunne leer* is er, „het levend en eeuwigblijvend Woord”; en dit plaatst mij *heden* op denzelfden grondslag van gemeenschap, waarop zij in hun tijd stonden, namelijk indien ik mij aan de leiding des Woords onderwerp.

Antwoord op bedenkingen.

Veellicht vallen deze regelen in handen van den een of anderen Christen, die zegt: „Ik zie in, dat het terrein, waarop ik mij tot hiertoe bevond, geen wettiging heeft in de Schrift, maar *ik* ben niet in staat de zaak weder op orde te brengen.” Het is wel waarschijnlijk, dat *gij* dit niet kunt, *maar gij zijt verantwoordelijk voor uzelfven te volgen hetgeen volgens de orde Gods is.* „Indien dan iemand zichzelf van dezen reinigt (van de vaten tot oneer), *die* zal zijn een vat tot eer, geheiligd, bekwaam tot gebruik des Meesters, tot alle goed werk toebereid. Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid; en jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede *met hen*, die den Heer aanroepen uit een rein hart.” (2 Tim. II: 19—22.) God zegt tot Jeremia, die moedig getuigenis voor Hem aflegde te midden van een zondig en weerspannig volk: „Zoo *gij* het kostelijke van het snoode uittrekt, zult *gij* als mijn mond zijn: laat hen tot u wederkeeren, maar *gij* zult niet tot hen wederkeeren.” (Jer. XV: 19.)

„Maar” — zal een ander zeggen — „moet ik niet blijven bij hen, onder wie ik bekeerd geworden ben?” Bij een weinig nadenken zult *gij* gemakkelijk inzien, dat dit

beginsel niet voor alle Christenen geldig is. Sommigen zijn bekeerd te midden van de diepe duisternis van Rome, zoudt gij dan willen, *dat zij dáár bleven*, en dat, bijvoorbeeld, Saulus van Tarsen gebleven was onder de vijanden van Christus te Damaskus?

De een wordt gered op het slagveld; een ander in het midden van den storm, gelijk die jongeling, van wien ik pas gehoord heb, dat hij tot God gebracht werd op het oogenblik, dat hij door de golven werd heen en weer geslingerd, in gevaar van te vergaan in de golf van Biscaye. Bij al deze gelegenheden was God vrijmachtig („de wind blaast, waarhenen hij wil”); Hij kan een ziel bekeeren, het doet er niet toe waar, en door alle mogelijke middelen. Maar van het oogenblik af, dat een mensch bekeerd wordt, behoort hij zichzelf niet meer toe, en heeft hij geen recht meer zijn eigen wil te doen. Hij moet dan den wil van een Ander raadplegen, namelijk van zijn dierbaren Heer en Heiland, en naar zijne genade en kracht uitzien, die volmaakt voldoende zijn om dien wil te volbrengen.

Iemand kan dienstnemen als soldaat, hetzij in een kroeg, hetzij op de markt, overal waar de werver hem kan overhalen om het handgeld aan te nemen; maar, zooals gij weet, van dien dag af is hij niet meer zijn eigen meester, en moet hij zich gereedhouden aan de bevelen van Zijne Majesteit te gehoorzamen. Wat zoudt gij nu denken van een rekrut, die er op aan zou dringen te blijven, waar hij aangeworven was, of zelfs bij degenen, die hem aangeworven hadden? Zulk een gedrag kon misschien *hem* bevallen, maar hij moet thans buigen voor een hooger gezag.

Nog een ander zal zeggen: „*Bijna al mijne christelijke vrienden zijn in het een of ander kerkgenootschap; is het niet het best dáár te gaan, waar men den meesten zegen ontvangt?*”

Jonathan had zonder twijfel aldus geredeneerd, toen hij, ten tijde van David, meer dacht aan zijn eigen belang en aan zijne familie aan Saul's hof, dan dat hij David,

die hem zoo teeder liefhad, volgde in een weg van lijden, van afzondering en van verachting. Had echter Jonathan meer met de belangen van David dan met die van hemzelfen gerekend; had hij David achteraan gekleefd, hoewel deze gehaat en vervolgd was, dan zou hij waarschijnlijk nooit op Gilboa's bergen gevallen zijn. O, mijn lieve christelijke lezer! wees verzekerd, dat noch de gedachten uwer vrienden, noch uw eigen oordeel over hetgeen goed voor u is, u kunnen leiden in dit opzicht. *De waarheid Gods alleen* kan u tot gids zijn op een pad, dat Christus eert, en *de God der waarheid* alleen kan u op dat pad doen volharden. De Schriften, die *wijsmaken tot behoudenis*, maken u ook *geschikt tot alle goed werk*, dat wil zeggen, geven u alle noodige aanwijzing voor uwen weg. (2 Tim. III : 15—17.) En daar het aldus is, moet gij even zeker zijn van het een als van het ander. Er kan zeker geen schaduw van onzekerheid zijn voor het geloof, zoodra God zijne gedachten heeft doen kennen; maar hoe treurig is het zoovelen, die belijden Hem toe te behooren, lichtvaardig te hooren spreken over hetgeen „noodzakelijk” en „niet noodzakelijk” is in de dingen Gods! Wat willen zij daardoor zeggen? Helaas! meestal dit: alles, wat hun eigen veiligheid en geluk betreft, is noodzakelijk; en al het overige, hoezeer innig verbonden met de heerlijkheid van Gods Zoon, wordt vergelijkenderwijs met onverschilligheid behandeld als „niet noodzakelijk.” Welk een ellendig eigenbelang wordt daarin openbaar! Hoe geheel anders dacht de apostel Paulus. De vurige begeerte van zijn hart was, dat Christus „grootgemaakt wierd in zijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.” Zijne zinspreuk was: „Voor mij te leven is Christus; en het sterven gewin.” (Fil. I : 20—21.)

Maar er is nog een andere tegenwerping, die dikwijls gemaakt wordt tegen het verlaten van den menschelijken bodem voor een goddelijken grondslag van vereeniging en gemeenschap, namelijk „*dat zij, die belijden op dien goddelijken grondslag te staan, zooveel gebrek en tegenstrijdigheid openbaren.*”

Hoewel met smart, moet toch eerlijk erkend worden, dat zij, die door genade ingezien hebben, dat deze plaats van afscheiding naar Gods wil was, en zich beijverd hebben ze in te nemen, schandelijk en treurig in gebreke zijn gebleven. Ook hebben velen, die op dezen grondslag overgekomen zijn, ongetwijfeld nooit begrepen, wat zij deden, en zijn nooit in hunne gewetens grondig bewerkt op dit punt; zoodat, wanneer hunne trouw aan de beginselen, die zij beleden, op de proef werd gesteld, die beginselen zelve door hen òf praktisch verloochend, òf geheel en al prijsgegeven zijn.

Toch bewijst dit geenszins, dat het standpunt zelf verkeerd, en de grondslag niet naar God was. Zijn de tekortkomingen en fouten, door de ministers des konings begaan en in de kamers der Staten-Generaal openbaar geworden, een bewijs, dat het de ministers des konings niet zijn? Bewijzen de aanmatiging van koning Uzzia in den tempel of de nog grover heiligschennis van koning Achaz, dat deze tempel niet het middelpunt van vereeniging was voor de duizendtallen Israëls? (2 Kron. XXVI: 16—20; 2 Kon. XVI: 10—17.) Aan den anderen kant: konden de grootere zedelijkheid c. q. in hen, die door Jerobeam te Dan en te Bethel vergaderd waren, of de vuriger ijver, de grootere belangeloosheid, gevoegd bij de volksgunst en de meerderheid van stemmen, (tien stammen tegen twee) maken, dat de altaren van Dan en Bethel de ware middelpunten vormden, en was Jerobeam er door gerechtvaardigd, dat hij ze opgericht had?

Eenige opmerkingen tot besluit.

God heeft altijd zichzelven het recht voorbehouden een middelpunt van vergadering voor de Zijnen vasttestellen en de orde der priesterlijke dienst en aanbidding te bepalen. Dit is niet minder toepasselijk op de gemeente dan op Israël. Maar men moet niet vergeten, dat God nooit de uitwendige orde, als voor Hem voldoende, erkend heeft. (Zie Jes. I: 11—17.) In de toekomstige geschiedenis van

zijn oude volk zal er opnieuw, volgens de profetie, een groote bijeenvergadering zijn om het middelpunt, door God aangewezen, namelijk Jeruzalem. Door welke vreeselijke beproevingen zullen zij echter moeten heengaan, alvorens hun toestand in overeenstemming is met Jehovah's heiligheid! En zij zullen ook *beproeft worden aan het valsche, dat in hun midden zal zijn.*

Welk een ernstige gedachte voor ons, want een zelfde staat van zaken in de geschiedenis der gemeente is door den apostel Paulus voorzeggd in Hand. XX:30. „En *uit uzelfven* zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen achter zich af te trekken.” Doch, gelijk ik reeds deed opmerken, wijst de Apostel hen onmiddellijk op de rustplaats voor het geloof, voor alle tijden aan alle uitverkorenen toegezegd, namelijk: *God en het Woord zijner genade.* Zijn naam zij geprezen; wij weten, dat, hoezeer wij gezift mogen worden, wij altijd *in Hem en Zijn Woord* alles vinden zullen, wat wij noodig hebben tot den oogenblik toe, dat de Heer zelf van den hemel daalt, en met zijn bevelend geroep in een punt des tijds om zichzelfven die groote „vergadering” bijeenbrengt, waarvan sprake is in 2 Thess. II:1.

Dan is er geen enkele scheiding meer *onder* hen, niet de minste vlek *aan* hen. En tot aan dien gezegenden oogenblik „reinigt zich, die deze hoop op Hem heeft, gelijk Hij rein is.” (1 Joh. III:3.)

Ik noodig u ernstig uit, waarde lezer! met het oog op dien dag, wanneer zijne oogen de uwe zullen ontmoeten in de heerlijkheid, uw *kerkelijk standpunt* even zoo goed te toetsen als den grond van uwen vrede en uwe veiligheid, door de eigen vraag, die de Heer aan de Joden stelde, toen Hij hier beneden was: „*Is het uit den hemel of uit de menschen?*” (Luk. XX:4.) Draagt het den duidelijken stempel van het goddelijk en schriftuurlijk gezag? Of wel heb ik het alleen ingenomen, omdat de menschen er zoo over gedacht hebben, en de algemeene godsdienst het eischt? O, neem toch geen rust vóór gij,

zonder eenigen schaduw van twijfel, zeggen kunt: „Ik bevind mij door genade op de plaats, waar mijn *Heer* wil, dat ik zijn zal, omdat ik dààr ben, waar *het Woord Gods* mij geplaatst heeft”; en tracht dan met beslistheid des harten en vurigheid des geestes dat standpunt aan te bevelen door een heiligen wandel, in afzondering en toewijding, opdat, als Hij komen zal, gij bereid moogt zijn, niet alleen om „in te gaan tot de bruiloft,” *omdat gij in Hem gelooft*, maar opdat gij vernemen moogt zijn woord van goedkeuring: „Wel, goede slaaf!” *omdat gij getrouw zijt geweest jegens Hem*. Gij kunt, ja, gij zult moeielijkheden ondervinden, maar indien gij op het pad zijt, waar *Hij* u wil hebben, moogt gij vertrouwend rekenen op zijn medegevoel en zijne hulp; en indien gij zelfs door uwe medebroeders *niet of verkeerd begrepen* wordt, zoodat de bitterheid van uwen beker *zeer* bitter smaakt, het gevoel van *zijne* goedkeuring zal u ruimschoots schadeloos stellen.

„*Die Mij eeren, zal Ik eeren*; maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden”. (1 Sam. II : 30.) „Zoo iemand *Mij* dient, *de Vader zal hem eeren*.” (Joh. XII : 26.)

Die eere valle u te beurt, waarde lezer! nu en „totdat Hij komt”!

De komst des Heeren om de zijnen op te nemen, en de dag des Heeren.

(1 Thess. IV : 13 — V : 11.)

Deze verzen spreken van twee geheel verschillende gebeurtenissen. De eerste dezer gebeurtenissen heeft betrekking op een *bedroefde gemeente*; de tweede op een *zorgelooze en in ijdele vreugde levende wereld*.

De Heilige Geest maakt van de eerste gebruik om de bedroefde geloovigen te troosten en te sterken; en van de tweede om hen, die vroolijk en op hun gemak in de wereld leven, te waarschuwen; — van de eerste, om verontrusten gerust te stellen, en van de tweede, om gerusten te verontrusten.

Het onderscheid tusschen de spreekwijze van vele geloovigen en de manier van spreken van Paulus is hoogst belangrijk. Als een christelijke vriend is heengegaan, hoort men dikwerf zeggen: „wij zullen hem spoedig volgen.” Paulus spreekt heel anders. Hij zegt vlak het tegenovergestelde. „*Wij zullen u niet onkundig laten, broeders! aangaande hen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, evenals de anderen, die geen hoop hebben.*” En waarom? Is het, omdat zij hen weldra zouden volgen? Geenszins; dan zou hij den dood in de plaats van de wederkomst van Christus hebben gesteld. De troost, dien Paulus dezen treurenden geloovigen geeft, rust op een anderen grond: „*want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven en opgestaan is, zoo zal ook God hen, die door Jezus ontslapen zijn, met Hem brengen.*” De komst van Christus was voor het hart van den Apostel zóó nabij; zij vervulde zoozeer zijne ziel als het voorwerp zijner hoop, dat hij zegt: „*Wij, de levenden, die overblijven tot de komst des Heeren.*” Een wereldschgezind hart zou gezegd hebben: „Mijn Heer vertoeft te komen;” maar een geloovige, die in een goeden toestand is, zegt: „*Wij, de levenden, die overblijven tot de komst des Heeren.*”

De twee groote feiten, die het bestaan van de Gemeente hier beneden kenmerken, zijn het kruis van Christus en de komst van Christus. Op het kruis zijn voor de gemeente voor altoos dood en oordeel weggedaan, en in hunne plaats is de heerlijkheid haar verschieft.

„En gelijk het den menschen gezet is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, zoo zal ook Christus, eenmaal geofferd om veler zonden te dragen, ten tweeden male zonder zonde verschijnen aan hen, die Hem verwachtten tot behoudenis.” (Hebr. IX : 27, 28.) Christus heeft niets meer met de zonde te doen, dewijl Hij ze weggedaan heeft; Hij zal wederkomen „tot behoudenis.”

Het is van groot belang om het onderscheid tusschen „de komst des Heeren” en „de dag des Heeren” (1 Thess. IV : 15; V : 2) goed te verstaan. De eerste van deze twee uitdrukkingen heeft alleen betrekking op de Gemeente; de laatste op de wereld. De eerste heeft niets met „de tijden en gelegenheden” te maken; zij is niet afhankelijk van hetgeen er onder de volken geschiedt; de tweede daarentegen wel.

Het voorname onderwerp van de profetie des Ouden Testaments is de zedelijke regeering van God over de volken der aarde, in zich sluitende zijne wegen met Israël als zijn bijzonder volk. Dit onderwerp is ook nu nog van groot belang voor den geloovige; niet omdat het hem persoonlijk aangaat, maar omdat de raadsbesluiten van God en van zijne wegen met den mensch op aarde er in geopenbaard worden. Tevergeefs zoeken wij evenwel in het Oude Testament naar de leer omtrent het standpunt, de roeping en de hoop der Gemeente; deze dingen „zijn in andere geslachten den zonen der menschen niet bekend gemaakt, gelijk zij nu zijn geopenbaard aan zijne heilige apostelen en profeten door den Geest.” (Efez. III : 5.)

De hoop der Gemeente kan daarom niet afhankelijk zijn van de gebeurtenissen, die het onderwerp der oud-testamentsche profetieën uitmaken. *„De gelukzalige hoop”* (Tit. II : 13.) schijnt in al hare heerlijkheid, zonder dat

eenige wolk haren glans bedekt. „*De blinkende morgenster*” (Openb. XXII : 16.) schittert aan den horizon der Gemeente.

Terwijl de Heilige Geest door den profeet Maleächi, aan het geloovig overblijfsel van Israël, Christus voorstelt onder het beeld van de „*zon der gerechtigheid*,” die voor hen zou opgaan, en „*onder wiens vleugelen genezing zal zijn*”, wordt aan de Gemeente „de blinkende morgenster” als hare hoop en verwachting voor oogen gesteld. De gemeente zal de morgenster zien en genieten, voordat de „zon der gerechtigheid” de bedroefde harten van het overblijfsel Israëls zal verblijden. Alleen zij, die gedurende den nacht waken, hebben het voorrecht de morgenster te zien; doch als de zon der gerechtigheid, in het begin van den duizendjarigen morgen, de aarde beschijnen zal, dan zal het godvruchtig overblijfsel door hare eerste stralen worden verkwikt; en als de middag zal gekomen zijn, „zal alle oog Hem zien.” (Openb. I : 7.)

Als Christus zal opstaan van den troon des Vaders, dan wordt de Gemeente opgenomen den Heer te ontmoeten in de lucht. Dat oogenblik verwacht de Gemeente. Tot op dat oogenblik werkt de Heilige Geest door het Evangelie, om de uitverkorenen Gods te vergaderen; en tot zoolang werkt Hij ook om ieder mensch volmaakt te stellen in Christus Jezus. En wanneer de bepaalde tijd, naar de raadsbesluiten Gods, zal gekomen zijn, „*zal de Heer zelf met een geroep, met de stem eens aartsengels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel*.” Dat is de bijzondere hoop der Gemeente, de heerlijke belofte, welke Christus aan zijne discipelen gaf (Joh. XIV.) : „*Ik kom weder, en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben*.”

Dit alles is gegrond op de waarheid, dat „*Jezus stierf en is opgestaan*.” „*Indien wij gelooven*,” zegt de Apostel, „*dat Jezus gestorven en opgestaan is, zoo zal ook God hen, die door Jezus ontslapen zijn, met Hem brengen*.”

De Heer Jezus stond uit de dooden op door de heerlijkheid des Vaders; en allen, die in Jezus ontslapen, zullen, als zijnde een deel van zijn lichaam, opgewekt

en met Hem in de heerlijkheid gezet worden. God heeft Christus uit de dooden opgewekt; gelooven wij dit, dan moeten wij ook gelooven, dat allen, die in Jezus ontslapen, opgewekt en bij zijne verschijning in heerlijkheid met Hem medegebracht zullen worden. „*Indien de Geest van Hem, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke lichamen levend maken uithoofde van zijnen Geest, die in u woont.*” (Rom. VIII : 11.) Alles vloeit voort uit onze vereeniging met Christus. Omdat het Hoofd en het lichaam één zijn, zullen zij te zamen in heerlijkheid verschijnen. „Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een oogenblik, bij de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken, en de dooden zullen onverderfelijk worden opgewekt en wij zullen veranderd worden.” (1 Kor. XV : 51—52.) „Want dit zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij, de levenden, die overblijven tot de komst des Heeren, niet zullen voorkomen hen, die ontslapen zijn; want de Heer zelf zal met een geroep, met de stem eens aartsengels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en de dooden in Christus zullen eerst opstaan, daarna zullen wij, de levenden, die overblijven, te zamen met hen in wolken opgenomen worden den Heer te gemoet in de lucht; en aldus zullen wij altijd met den Heer zijn. Zoo vertroost dan elkander met deze woorden.”

De hoop der Gemeente is dus duidelijk en eenvoudig uitgedrukt; en het is noodig, dat de geloovigen haar met dezelfde eenvoudigheid aannemen, aangezien de satan langs allerlei wegen deze dingen heeft zoeken te verduisteren. Vooral tracht hij thans, nu de wederkomst van Christus weer in de Gemeente gepredikt wordt, de geloovigen wijs te maken, dat er nog een tal van gebeurtenissen moet plaats vinden, eer de Heer zal komen om de zijnen in den hemel op te nemen; zoo doende den blik der geloovigen afwendende van den heerlijken persoon van Christus op de gebeurtenissen hier beneden. Laat ons naar hem

niet luisteren, maar ons houden aan het woord van den Apostel tot de Thessalonikers: „*Gij hebt u van de afgoden bekeerd tot God om den levenden en waarachtigen God te dienen, en ZIJNEN ZOON van de hemelen te verwachten.*” Dit woord is zoo duidelijk en beslissend mogelijk voor een ieder, die zich aan het gezag der Heilige Schrift wil onderwerpen.

Er wordt tot de Gemeente niet gezegd, dat zij moet wachten op de bekeering der volken, op den terugkeer der Joden naar hun land, op het herstel van het Romeinsche rijk, op de uitdroging van de Eufraat, om den weg voor de koningen van het Oosten te bereiden, of op welke andere aardsche gebeurtenis ook; maar er wordt haar eenvoudig gezegd, dat zij de komst van Gods Zoon uit de hemelen, van „de blinkende morgenster” moet verwachten. (vergel. Fil. III : 20—24.)

Bovengenoemde dingen zijn ongetwijfeld het onderwerp van het profetisch getuigenis, en als zoodanig zijn zij van het grootste belang voor ieder discipel van Christus, evenals het vreeselijke lot van Sodom Abraham belang inboezemde, hoewel hij er zelf niet in betrokken was.

Ieder Christen moet belang stellen in de studie der profetie, niet om er een stelsel van te maken, maar om de wegen en raadsbesluiten van God te leeren verstaan, en te vernemen, wat het lot dezer wereld zijn zal.

De hoop des Christens is echter een gansch andere zaak; zij wordt niet in de profetieën des Ouden Testaments gevonden. Deze profetieën, hoe rijk en kostelijk zij ook zijn, maken geen melding van het Hoofd en van het lichaam; zij spreken niet van den Bruidegom en van de Bruid, die elkander in de lucht te gemoet gaan. Wij lezen er in, wat Egypte, Assyrië, Babel, Tyrus, Gog, Magog doen en ondervinden zullen, en in welke betrekking deze landen staan tot Jeruzalem en het land Israëls. Maar dit alles heeft niets te maken met de verschijning van „de blinkende morgenster.” Deze ster is het beeld eener hemelsche heerlijkheid, zeer onderscheiden en verre verwijderd van de duisternis en de onweders dezer wereld; zij is het beeld van een heerlijkheid, die aan de Gemeente

verschijnen zal; terwijl de wereld, die Christus verworpen heeft, dan nog in zorgeloosheid gedompeld, of dronken van hoogmoed zijn zal.

Beschouwen wij nu de tweede gebeurtenis, zooals ons die in den eersten brief aan de Thessalonikers voorgesteld wordt, (Hoofdst. V : 1—11.) dan vinden wij geheel iets anders. Hier komen wij tot de *tijden en gelegenheden*, over welke de Apostel geen behoefte gevoelde aan de Gemeente te schrijven, omdat zij zeer wel wisten, dat de dag des Heeren komt als een dief in den nacht. De Gemeente behoort te wandelen in den dag en in het licht, en heeft daarom geen behoefte door tijden en gelegenheden, of door de teekenen der tijden geleid te worden. Deze dingen hebben betrekking op hen, die de verschrikkingen van den „dag des Heeren” te vreezen hebben, en geenszins op hen, die „de morgenster” verwachten, en Christus in de lucht zullen ontmoeten vóór de openbaring van „den dag” des Heeren. Mij dunkt, het moet voor ieder, die een weinig nadenkt, duidelijk zijn, dat er een groot onderscheid bestaat tusschen het opgaan van de morgenster, en de openbaring van de zon der gerechtigheid. Het onderscheid tusschen deze twee gebeurtenissen is niet minder groot dan dat tusschen de komst van een bruidegom tot zijne bruid, die hem verwacht, en de onverwachte inbraak van een dief in een huis van dronkenen of slapenden. Onder deze treffende beelden worden deze twee gebeurtenissen tegenover elkander gesteld: „*Gij weet zelven zeer wel, dat de dag des Heeren komt als een dief in den nacht. Wanneer zij (niet gij) zullen zeggen: vrede en zekerheid, dan zal een plotseling verderf over hen (niet over u) komen, gelijk de barenssnood over een zwangere, en zij zullen geenszins ontvlieden.*” Waarlijk dit is hoogst ernstig, en wel geschikt om een aan de wereld gehecht hart met vrees te vervullen. De komst van een dief is zóó schrikkelijk, als de komst van een bruidegom aangenaam is. Het is bijkans onbegrijpelijk, hoe men deze twee zoo zeer verschillende gebeurtenissen met elkander heeft kunnen verwarren,

en hoe men niet heeft ingezien welk een groote schade hieruit voor de harten is voortgevloeid. Het blijkt, dat de Thessalonikers geleden hebben door deze twee gebeurtenissen met elkander te verwarren. Eerst vreesden zij, dat de ontslapen broeders niet deelen zouden in de vreugde van de wederkomst van Christus; en toen zij beter op dit punt onderwezen waren, vervielen zij in een andere dwaling, namelijk dat zij reeds de verschrikkingen ondervonden, die den „dag des Heeren” zullen vergezellen. Hieromtrent worden zij beter onderwezen in den tweeden brief; en waar de Apostel dit doet, stelt hij, zoo mogelijk, nog duidelijker het onderscheid tusschen deze twee gebeurtenissen voor. *„Wij bidden u, broeders! door de komst onzes Heeren Jezus Christus en onze toevergadering tot Hem, dat gij niet haastelijk geschokt wordt in uw gemoed, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door brief, als van ons, alsof de dag des Heeren tegenwoordig ware,”* of reeds was begonnen. (2 Thess. II : 1 en 2.) Hier worden de twee gebeurtenissen bepaald tegenover elkander gesteld; en de geloovigen worden vermaand, om, daar zij deelen zullen in de vreugde van de eerste, niet te vreezen, dat zij reeds de verschrikkingen van de laatste ondervinden. Dit is zoo eenvoudig en beslist mogelijk. De komst des Heeren is de hoop der Gemeente. De dag des Heeren is de verschrikking der wereld. De eerste zal de vreugde der geloovigen volmaken; de laatste zal het somber gelui van de doods klok voor de wereldlingen zijn.

„De dag des Heeren komt als een dief in den nacht.” Er wordt nimmer gezegd, dat de „morgenster” komt als een dief in den nacht. De Heer zegt wel tot den engel van de gemeente te Sardis: *„Indien gij dan niet waakt, zal ik tot u komen als een dief, en gij zult niet weten, in welke ure ik tot u komen zal;”* (Openb. III : 8.) maar deze plaats is, wel verre van eenige moeielijkheid te veroorzaken, een krachtig bewijs voor het beweerde. De gemeente te Sardis had den naam, dat zij leefde, maar zij was dood; zij was der wereld gelijkvormig geworden,

en om die reden stelt de Heer haar zijne komst in heerlijkheid voor, welks verschrikking eigenlijk het deel der wereld is. Indien de Christen zich met de wereld vermengt, dan is het niet te verwonderen, dat hij bedreigd wordt met het lot, dat de wereld treffen zal. Als Lot te Sodom gaat wonen, moet hij in de goddeloosheden van Sodom deelen. Maar wij weten zeer goed, dat een „dief” niet het beeld kan zijn van Christus, die komt voor de Gemeente. „Gij, broeders! zijt niet in de duisternis, dat u die dag als een dief zou overvallen.” (1 Thess. V: 4.) Wij, Christenen, zijn „des daags”; maar indien wij door onwetendheid of ontrouw ons standpunt prijs geven, dan kunnen wij niet verwachten, dat de Heilige Geest ons bemoedigen zal door de hoop, die ons deel is. Indien wij wandelen gelijk de wereld wandelt, dan zien wij de toekomst, zooals de wereld die ziet. *„Gij zijt allen zonen des lichts en zonen des daags; wij zijn niet des nachts of der duisternis. Laat ons dan niet slapen als de anderen, maar laat ons waken en nuchteren zijn; want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken. Maar wij die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm de hoop der zaligheid. Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid door onzen Heer Jezus Christus, die voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij wij slapen of waken, te zamen met Hem leven zouden.”* Ziedaar ons waar standpunt en onze ware hoop!

Verliezen wij niet uit het oog, dat onze hoop van te zamen met Hem te zullen leven, niet gegrond is op onze getrouwheid in het waken, maar op den dood van Christus voor ons. Zijn dood verzekert ons, dat, hetzij wij waken, hetzij wij slapen, wij met Hem leven zullen. Het is goed dit op te merken. Wij leeren daardoor, hoe groot de genade is van Hem met wien wij te doen hebben, — van Hem, wiens dood ons onveranderlijk verzekert, dat wij met Hem de eeuwige heerlijkheid, welke Hij en zijne heiligen nu verwachten, zullen deelen. Het is door deze

vertroostende zekerheid, en niet door eenig gevoel van vrees of onzekerheid, dat de Heilige Geest ons er toe brengen wil om bestendig te waken.

De Apostel eindigt zijne verklaring over deze twee gebeurtenissen met deze twee heerlijke vermaningen: „*Vertrouost elkander met deze woorden:*” „*vermaant elkander en sticht de een den ander gelijk ook doet.* (1 Thess. IV : 18; V : 11.)

Geestelijk verstand en toewijding.

(Joh. XII : 1—3. Luk. X : 38—42.)

Staan wij een oogenblik stil bij de geschiedenis van deze merkwaardige vrouw, Maria van Bethanië. Waarmede vervulde zij het geheele huis? Het was ongetwijfeld een voorafschaduwing van den Heiligen Geest; doch wat was het? Het was iets, dat van *haar* kwam; het werd *haar* toegerekend; *zij* vervulde het huis er mede. Gij kunt, zoo gij wilt, het huis als het huis Gods aanmerken. De plaats, waar zij was, werd met den balsemgeur vervuld. Zij nam de geheele ruimte in; zij vervulde de hoofdrol in dit geheele tooneel; en het geheele huis was vervuld met den geur, dien *zij* aanbracht.

Doch dit werd door niemand gewaardeerd dan door den Heer Jezus. *Hij alleen waardeerde het!*

Hoe velen onzer zijn met de goedkeuring van Jezus alleen tevreden? Wij zijn zoo gaarne tevreden over ons zelve, en willen zoo gaarne de goedkeuring van anderen, van onze broeders wegdragen, doch Maria was tevreden met de goedkeuring van den Heer alleen. Sommigen uit den kring hadden behagen in een gemakkelijk aanzitten aan den disch; doch zij hield zich aan hare oude manier om aan de voeten van Jezus te zitten, en dáár zijne woorden op te vangen; en het gevolg daarvan was, dat zij het huis met den balsemgeur vervulde. Het *zitten* aan de voeten van Jezus was de oorzaak van het *vervullen* van het huis met den geur van den balsem; en de Heer Jezus waardeerde dit.

Welnu, wat verlangt *gij*? de goedkeuring en waardeering van Christus of die van anderen, van uwe broeders? Gij kunt niet verwachten, dat *gij* beiden zult wegdragen. Het is zeker, dat, indien *gij* naar de eerste verlangt, *gij* het zonder de andere zult moeten doen. Het zij verre van ons om steenen te werpen op Martha. Wie onzer bereikt zelfs maar de hoogte van hare overgegevene liefde? Doch waarom was zij ontrust? Omdat zij zich met te veel dingen bezig hield, en zich daardoor kwelde en ontrustte, hoewel het op zichzelf goede dingen waren. Doch zoo is het niet met bloot goddelijke en geestelijke dingen; daarvan kunnen wij niet te veel bezitten, noch er ons te veel mede bezig houden.

Martha ontrustte zich; doch niettemin bezat zij één ding, waarop weinigen onzer zich kunnen beroemen. Zij was „op haar gemak” met Jezus. Zij kon tot Hem gaan en Hem al hare bekommernissen mededeelen. Maria, gezeten aan de voeten van Jezus en zijne woorden indrinkende, hield zich bezig met wat van Hem tot haar kwam.

Zij had alzoo het goede deel uitgekozen, en was geheel tevreden met zijne waardeering en goedkeuring. Het is een wonderbare zaak en een zeer leerzame onderwijzing voor de ziel; *zij vervulde het huis met den geur van den balsem.*

Correspondentie.

5. A. Q. te Breskens. — Als de Heer in Joh. XI : 4 tot zijne discipelen van Lazarus zegt: „Deze krankheid is niet tot den dood, maar tot heerlijkheid Gods; opdat de Zoon Gods door haar verheerlijkt worde;” dan bedoelt Hij daarmede, dat Hij Lazarus uit den dood zou opwekken, zoodat Lazarus’ ziekte, die in den dood eindigde, strekken zou tot de verheerlijking van God, en de Zoon Gods door haar zou verheerlijkt worden. Door geen van Jezus’ wonderen is de heerlijkheid van God en de heerlijkheid van Gods Zoon zóó openbaar geworden als door de opwekking van Lazarus, wiens lichaam reeds tot ontbinding was overgegaan.

6. M. te Leiden vraagt een verklaring van Rom. V : 14.

Adam's zonde in het paradijs was een overtreding van Gods gebod. Daarna, tot Mozes toe, heeft de Heer geen gebod meer gegeven, zoodat in dien tijd niemand Gods gebod heeft overtreden. Nochtans hebben de menschen in dien tijd gezondigd, en heeft dientengevolge de dood over hen geheerscht, want door de zonde is de dood. Hoewel dus de menschen van Adam tot Mozes gezondigd hebben en aan den dood onderworpen waren, zoo hebben zij toch niet gezondigd in de gelijkheid der overtreding van Adam, daar aan hen geen gebod gegeven was, hetwelk zij overtreden konden.

7. F. B. te Beverwijk vraagt een verklaring van Hebr. VI: 4—6 en van Hebr. XII: 29.

a. In Hebr. VI: 4—6 spreekt de Apostel van *afvallen van het christelijk geloof*. Hij spreekt niet over iemand, die, na in Christus geloofd te hebben, in de zonde valt; want hoe schrikkelijk dit ook wezen moge, zoo is er toch voor den zoodanige bekeering mogelijk. Wie evenwel het christelijk geloof afzweert, zich van het Christendom afwendt om tot het Jodendom terug te keeren, en dus een afvallige geworden is, die kan niet wederom vernieuwd worden tot bekeering, daar hij voor zich den Zoon Gods kruisigt en te schande maakt. Al de voorrechten, waarin hij gedeeld heeft, kunnen hem niet baten. Door Christus te verwerpen, vertreedt hij den Zoon Gods, en acht hij het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd, afgezonderd was, onrein. (Zie Hebr. X: 26—31.)

Zie de uitvoerige behandeling dezer woorden in den 23sten jaargang van den „Bode”, bladz. 33.

b. In het laatste gedeelte van Hebr. XII wijst de Apostel de geloovige Hebreërs op de heerlijke zegeningen, die in Christus hun deel geworden waren, en vermaant hij hen om zich niet af te wenden van hem, die van de hemelen spreekt. Indien toch de Israëlieten, welke zich van Mozes, die op aarde goddelijke aanwijzingen gaf, afwendden, het oordeel Gods niet ontvloden zijn, hoeveel minder zullen wij dat oordeel ontvlieden, indien wij ons afwenden van Hem, die van de hemelen spreekt, „Want ook onze God is een verterend vuur.” Hij zal dus geenszins onschuldig houden en ongestraft laten, wie zich van Hem afkeert, en Hem verlaat.

8. H. S. te Alfen vraagt een verklaring van Levit. XXVII.

In dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de vrijwillige geloften, waarin zich de toewijding des harten aan den Heer openbaarde. Men kon zijn persoon en zijn bezitting den Heere toewijden. Doch alles moest vrijwillig zijn, en daarom mocht niets genomen worden van hetgeen men den Heere rechtens verschuldigd was.

Had men zichzelven of zijn bezitting den Heere toegewijd, dan moest men zich voor het aangezicht van den priester stellen, en „naar uw schatting”, zoo zegt de Heer tot Mozes, „moet het geschat worden.” Mozes is de type van Christus als Koning; zoodat dezelfde gezegende Heer, die op aarde neerdaalde om voor zijn volk verzoening te doen, als Rechter zal oordeelen over elke toewijding zijns volks aan Jehovah. In het groote jubeljaar, in het heerlijk koninkrijk van den Messias, zal alles naar zijne werkelijke waarde worden geschat en beoordeeld.

9. J. S. te Almeloo vraagt, of de woorden in Lukas XXII: 44 beteekenen, dat de Heer Jezus in Gethsémané bloed heeft gezweet.

Mij dunkt van neen. Als Lukas zegt: „En zijn zweet werd gelijk groote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen;” dan bedoelt hij, naar het mij voorkomt, dat de zweetdruppelen zoo groot waren als druppelen bloeds.

10. A. M. S. te Leiden vraagt: „In 2 Samuël I : 18 lezen wij van een boek des oprechten, en in Daniël X : 21 van een boek der waarheid, welke boeken zijn dat?”

In Daniël X : 21 wordt niet van een boek, maar van een geschrift der waarheid gesproken, en daarmede wordt bedoeld het register (zie Ps. I.VI : 9.) of het gedenkboek des Heeren, (zie Mal. III : 16.) waarin al Gods gedachten en wegen staan opgeteekend.

Van het boek des oprechten lezen wij voor de eerste maal in Jozua X : 13, zoodat dit boek vóór of ten tijde van Jozua is geschreven geworden. Evenals sommige andere boeken, van welke in het Oude Testament melding gemaakt wordt, behoorde dit boek niet tot den gewijden *canon* der Schrift, en is verloren geraakt.

De persoon en het werk des Heiligen Geestes.

Er heerschen onder de geloovigen vele verkeerde begrippen omtrent den persoon en het werk des Heiligen Geestes. Velen, hoewel zij zijne Godheid niet loochenen, spreken uitsluitend van Hem, als van een invloed, waardoor zij bestuurd, en van een kracht, waardoor zij bezielde worden. Anderen, meenende dat Hij nog altijd in den hemel is, bidden voortdurend om zijne uitstorting. Sommigen zien in Hem slechts den geest des Vaders en des Zoons, die als zoodanig wel goddelijk is, maar geen afzonderlijk bestaan heeft. Terwijl weer anderen, die zijn persoonlijk bestaan erkennen, niets begrijpen van zijne persoonlijke inwoning in de heiligen. Nochtans is er niets duidelijker in de Schrift geopenbaard, dan dat de Heilige Geest een goddelijk Persoon is, de derde Persoon der heilige Drieëenheid, die, hoewel Hij als zoodanig alomtegenwoordig is, den hemel heeft verlaten, en op den Pinksterdag op aarde is neêrgedaald om in de heiligen hier beneden te wonen, en eeuwig bij hen te blijven. Ja, hoe meer wij de Schrift onderzoeken, des te duidelijker zal het ons worden, dat de gave des Heiligen Geestes, als een gevolg van de door Christus volbrachte verlossing, de kenmerkende waarheid des Christendoms is.

Ieder gevoelt, hoe een juist inzicht in deze waarheid van het grootste belang is. Zonder haar te verstaan blijft ons het onderscheid tusschen de heiligen der oude en die der nieuwe bedeeeling verborgen; en ontbeeren wij derhalve de vreugde en het genot, de genade en de kracht, welke ons in de verlossing door Christus Jezus ten deel geworden zijn. Het is daarom ons voornemen om, in de

kracht Gods, in eenige achtereenvolgende artikelen, de gedachten des Heeren te ontwikkelen over de Godheid, persoonlijkheid, inwoning en werking des Heiligen Geestes, en dit te doen zoo eenvoudig en duidelijk mogelijk, opdat ook de kinderen in het geloof deze heerlijke waarheid mogen leeren verstaan.

I.

De Godheid des Heiligen Geestes.

„Waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij tegen den Heiligen Geest liegen zoudt? Gij hebt niet tegen menschen, maar tegen God gelogen. (Hand. V : 3, 4.)

Wij staan in de eerste plaats stil bij de GODHEID van den Heiligen Geest. Vele dwalingen omtrent den persoon en het werk des Heiligen Geestes hebben hunnen grond in het niet erkennen, of in het niet recht verstaan, dat Hij is een goddelijk Persoon, eenswezend met den Vader en den Zoon. Onderzoeken wij, wat de Schrift ons daaromtrent leert. De woorden van Petrus tot Ananias, welke wij als motto boven dit opstel plaatsten, verklaren zoo duidelijk mogelijk, dat de Heilige Geest God is. „Waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij tegen den Heiligen Geest liegen zoudt? Gij hebt niet tegen menschen, maar tegen God gelogen.” Duidelijker kan het niet. Ananias had tegen den Heiligen Geest gelogen, en dat liegen tegen den Heiligen Geest was een liegen tegen God. De Heilige Geest is dus God, en een persoon, tegen wien men liegen kan.

Geheel in overeenstemming hiermede is de doopformule en de zegenbede, welke over de Gemeente uitgesproken wordt.

Hoewel wij ook in het Oude Testament, gelijk wij zullen aantonen, getuigenissen vinden van de Godheid des Heiligen Geestes, evenals van de Drieëenheid, zoo wordt ons toch eerst in het Nieuwe Testament de volle openbaring van God gegeven. Toen de Zoon zijn werk volbracht

had en uit de dooden was opgestaan, en gereed stond tot den Vader weder te keeren, zeide Hij tot zijne discipelen: „Gaat dan heen, maakt al de volken tot discipelen, hen doopende tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes.” (Matth. XXVIII : 19.) Het werk van den *Zoon*, hetwelk Hem door den *Vader* gegeven was, was nu volbracht, en de *Heilige Geest* zou van den hemel gezonden worden om dit werk van kracht te doen zijn voor en in de Gemeente; en daarom moest de Gemeente gebracht worden tot de kennis van God, en gedoopt worden tot de belijdenis van den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes.

De Heer Jezus stelt derhalve den Heiligen Geest op ééne lijn met zichzelf en met den Vader. Dit ware onmogelijk, indien niet de Heilige Geest God ware, evenals de Vader en de Zoon. Eenswezend met den Vader en den Zoon is de Heilige Geest de derde Persoon in de heilige Drieëenheid, tot de belijdenis van Wiens Naam wij evenzeer gedoopt worden als tot de belijdenis van den Naam des Vaders en des Zoons.

Hetzelfde blijkt uit de zegenbede, welke over de Gemeente uitgesproken wordt. „De genade des Heeren Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen.” (2 Kor. XIII : 13.)

Hadden wij niets meer dan deze getuigenissen, dan zouden wij Hem volkomen kennen, „met Wien wij te doen hebben,” tot Wiens Naam wij zijn gedoopt, en in Wiens genade, liefde en gemeenschap wij ons leven en onze zegening vinden.

Doch de Schrift geeft ons veel meer dan deze getuigenissen. Zij stelt ons den Heiligen Geest voor als een Goddelijk Persoon, die *al* de eigenschappen van God zelf heeft.

Hij is *eeuwig*. „Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die *door den eeuwigen Geest* zichzelf onberispelijk Gode heeft opgeofferd, uw geweten reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen!” (Hebr. IX : 14.) „In het begin schiep God den hemel en de

aarde," zoo lezen wij in Genesis I vers 1. Het woord „God” staat in het oorspronkelijke in het meervoud; zoodat reeds in het eerste woord der Schrift de eenheid van het Hoogste Wezen en tegelijk de meerheid der personen wordt geleerd. Van God den Vader wordt gezegd, dat Hij gemaakt heeft den Hemel en de aarde en de zee, en al wat daarin is. (Hand. XIV : 15; XVII : 24; Rom. I : 25.) Van den Zoon lezen wij, dat alle dingen door Hem geworden zijn; dat alle dingen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, door Hem zijn geschapen; dat Hij in den beginne de aarde gegrondvest heeft, en de hemelen een werk zijner handen zijn. (Joh. I : 3; Kol. I : 15, 16; Hebr. I : 10.) En van den Heiligen Geest wordt gezegd: „Door zijnen Geest heeft Hij de hemelen versierd;” (Job XXVI : 13.) „door het woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest zijns monds al hun heir.” (Ps. XXXIII : 6.) Wie kan naar waarheid „eeuwig” genoemd worden dan „de Hooge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont?” (Jes. LVII : 15.) Is niet *eeuwig* een van de eigenschappen der Godheid?

In volkomene overeenstemming hiermede wordt de Heilige Geest genoemd: „de Geest der *waarheid*, die van den Vader uitgaat”; (Joh. XV : 26.), terwijl Hij tevens is „de Geest zijns Zoons.” (Gal. IV : 6.) Is de Vader de Waarachtige, en noemt de Zoon zich de Waarheid, zoo wordt ook van den Heiligen Geest gezegd, dat Hij *de Waarheid* is. (1 Joh. V : 6.)

Eveneens wordt de Geest voortdurend „*heilig*” genoemd, ’twelk in dezen zin van niemand anders dan van God zelfen gezegd wordt. „Ik ben heilig.” Johannes, sprekende van de inwoning des Heiligen Geestes in den geloovige, zegt: „En gij hebt de zalving van den *Heilige*, en gij weet alle dingen.” (1 Joh. II : 20.)

In Petrus lezen wij ten opzichte van de Schriften des Ouden Testaments, dat „heilige menschen Gods, door den *Heiligen Geest* gedreven, ze gesproken hebben”; en Paulus verklaart: „Wel heeft *de Heilige Geest* gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vadersen”; terwijl ons

gezegd wordt, dat Jehovah, *de God Israëls*, door den mond zijner heilige profeten gesproken heeft; en Jesaja ons zegt, dat het de Heer (evenals in Gen. I in het meervoud) was, die hem de woorden te spreken gaf. (2 Petr. I; Hand. XXVIII: 25; Luk I: 68; Jes. VI: 8, 9.) Zijn er duidelijker bewijzen te leveren voor de Godheid des Heiligen Geestes?

Wij lezen van de *alomtegenwoordigheid* des Heiligen Geestes: „Waar zou ik heengaan voor uwen Geest? en waar zou ik heenvlieden voor uw aangezicht? Zoo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar, of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads; woonde ik aan het uiterste der zee; ook dáár zou Uwe hand mij geleiden, en uwe rechterhand zou mij houden.” (Ps. CXXXIX: 7—10.) Zijn alomtegenwoordigheid wordt eveneens duidelijk bewezen door zijn wonen in ieder kind van God over de geheele aarde, waar zij zich ook bevinden mogen, Hij geeft hun den toegang tot den Vader door den Zoon. „En omdat gij zonen zijt, heeft God den Geest zijns Zoons in onze harten uitgezonden, die roept: Abba, Vader!” — „Want door Hem hebben wij beiden (de geloovigen uit de Joden en uit de volken) den toegang door éénen Geest tot den Vader.” (Gal. IV: 6; Efez. II: 18.)

Ook zijne *alwetendheid* wordt duidelijk geleerd in de Schrift: „Doch God heeft het ons geopenbaard door zijnen Geest”, zoo zegt Paulus in Kor. II: 10, „want de Geest onderzoekt *alle dingen*, ook de *diepten Gods*.” Wie zou de diepten Gods kunnen onderzoeken dan een goddelijk persoon? En wie zou in staat zijn ons *alle dingen* te leeren, zooals de Heer Jezus van den Heiligen Geest gezegd heeft, indien Hij niet alle dingen wist?

Zijne *almacht* openbaart zich voortdurend in het levend maken van zondaars, die dood zijn door zonden en misdaden; evenals die blijken zal in de toekomst, wanneer Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook onze sterfelijke lichamen zal levend maken uithoofde van zijnen Geest, die in ons woont. (Rom. VIII: 11.) Alleen een almachtig persoon kan de dingen van Christus nemen

en die aan ieder kind van God verkondigen; de zoodanige alleen is in staat om de waarheid aan iederen begaafden dienstknecht van God voortdurend mede te deelen. Van den zoodanige alleen kan gezegd worden, dat Hij tot in eeuwigheid in ons zal wonen, dat Hij ons in *al* de waarheid zal leiden; dat Hij *alle* dingen, die Jezus gezegd heeft, ons zal herinneren; dat Hij ons de toekomstige dingen zal verkondigen. „*Al* wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb ik gezegd, dat hij het uit het mijne neemt, en u zal verkondigen.” (Joh. XVI: 15.)

Souvereine daden zijn de kenmerkende eigenschappen van „den alleen wijzen God”, die handelt naar het welbehagen van zijnen wil. Het was de Heilige Geest, die zeide: „Zondert mij af Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe ik hen geroepen heb”; terwijl er bijgevoegd wordt: „Zij dan, uitgezonden zijnde *door den Heiligen Geest*.” (Hand. XIII: 1, 4.) Verder lezen wij, dat de apostelen Paulus en Barnabas „*door den Heiligen Geest*” verhinderd werden het woord in Azië te spreken”, en dat, toen zij naar Bithynië poogden te gaan, *de Geest* het hun niet toeliet. (Hand. XVI: 6, 7.) En ten aanzien van de geestelijke gaven lezen wij, dat de Geest die uitdeelde naar zijn vrijen wil. „Doch aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen nuttig is. Want aan den een wordt door den Geest gegeven het woord van wijsheid; en aan een ander het woord van kennis volgens denzelfden Geest, en aan een ander geloof, door denzelfden Geest.... Doch al deze dingen werkt één en dezelfde Geest, aan een iegelijk in het bijzonder toebedeelende, gelijk hij wil.” (Zie 1 Kor. XII: 8—18.)

De duidelijke en ondubbelzinnige leer der Schrift is derhalve, dat de Heilige Geest „God” is, één in wezen, eigenschappen, wil en gezindheid met den Vader en den Zoon; dat Hij, evenals de Vader en de Zoon, een Persoon is, die werkt en wil; zoodat wij ons geenszins verwonderen als wij lezen, dat zij, die zich bij de Gemeente des levenden Gods, in welke de Heilige Geest woont,

gevoegd hadden, tegen den Heiligen Geest gelogen hadden, toen zij op bedriegelijke wijze hun geld aan de voeten van Petrus neerlegden. Zij logen tegen God, omdat zij logen tegen den Heiligen Geest, en omdat de Gemeente is de woonstede Gods door den Geest.

„Wandelt in vreeze.”

(Lees 1 Petr. I : 13—26.)

De geloovigen moeten wandelen als „gehoorzame kinderen,” en niet naar de begeerlijkheden, waardoor zij geleid werden gedurende den tijd hunner onwetendheid. Geroepen door Hem, die heilig is, moeten zij heilig zijn in al hunnen wandel, zooals er geschreven staat: „Weest heilig, want Ik ben heilig.” En indien zij als Vader aanroepen Hem, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, moeten zij den tijd van hun verblijf hier beneden in vreeze doorbrengen. (vers 17.)

Merk wel op, dat hier niet gesproken wordt van het eindoordeel over de ziel. In dien zin oordeelt de Vader niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon toevertrouwd. (Joh. V : 22.) Er wordt hier gesproken van het oordeel van elken dag, van de regeering van God in deze wereld ten opzichte van zijne kinderen. Ook wordt er gezegd: „Wandelt in vreeze *den tijd uwer bijwoning.*” Dit oordeel heeft dus betrekking op het Christelijk leven. De vrees, waarvan de Apostel spreekt, is ook geen vrees of onzekerheid ten opzichte van het heil of van de verlossing, zij is gegrond op de zekerheid, dat men verlost is.

De onmetelijke waarde van het middel, dat gebruikt is om ons vrij te koopen; de oneindige waarde van het bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam, is de beweegreden voor de vreeze Gods

gedurende onzen pelgrimstocht. Wij zijn verlost van onzen ijdel en wandel tot den prijs van het bloed van Christus; zouden wij dan nog kunnen wandelen naar de beginselen, waarvan wij tot zulk een prijs zijn bevrijd? Zulk een prijs om ons te verlossen vereischt een wandel met ernst en in vreeze voor den Vader, met Wien wij willen te doen hebben.

De Apostel past vervolgens deze waarheid met betrekking tot de verlossing op de geloovigen toe. Dit Lam is wel in de raadsbesluiten van God vóór de grondlegging der wereld voorgekend, maar het is in „het laatste der tijden” geopenbaard om den wille van de geloovigen. Petrus stelt dus deze geloovigen in hun waar karakter voor. Zij gelooven in God door Jezus, door dit Lam. Zij gelooven niet in Hem door de schepping. Hoewel die een getuigenis is van zijne heerlijkheid, geeft dat geen rust aan het geweten, en spreekt tot hem niet van een plaats in den hemel. Zij gelooven ook niet in God door de Voorzienigheid, die, hoewel zij alle dingen bestuurt, toch zulk een groote onzekerheid laat ten opzichte van de regeering van God. Zij gelooven niet door de openbaring van God op den berg Sinai, onder den naam van Jehovah, en door den schrik, die verbonden is aan een gestrenge wet, maar zij gelooven door Jezus, het Lam van God.

Let er wel op, dat er niet gezegd wordt: „Die in Hem gelooft;” maar „die door Hem gelooft in God.” Wij kennen God als Dengene, die, toen wij nog zondaars waren en dood in onze misdaden en zonden, ons heeft liefgehad, en dien dierbaren Zaligmaker voor ons heeft gegeven, opdat Hij zou afdalen in den dood, waarin wij waren; opdat Hij deelnam aan onzen toestand, als onder dit oordeel geplaatst, en opdat Hij zou sterven als het Lam van God. Wij gelooven in God, die *door zijne macht* — toen Jezus onder de gevolgen van dit oordeel was, in den dood voor ons, in onze plaats — Hem opgewekt en heerlijkheid gegeven heeft. Wij gelooven dus *door Hem* in een God Zaligmaker — in een God, die zijne macht ten onzen behoeve uitoefent — zoodat ons geloof en onze

hoop op God zijn zou; niet op iets, dat bij of naast God is, maar op God zelf.

Hoe zou er dus oorzaak van vrees of van wantrouwen tegenover God kunnen bestaan, indien ons geloof en onze hoop op Hem zijn? God aldus te kennen verandert alles. God zelf doet zich aan ons gansch anders voor als in het verledene; en de verandering, die er ontstaan is, is gegrond op de *rechtvaardigheid van God*, toen Hij ons aannam als gereinigd van de zonde, en op de *liefde van God*, toen Hij ons volmaakt gezegend heeft in Jezus, die door Zijne macht is opgewekt en verheerlijkt.

Ons geloof en onze hoop zijn op God zelf. Dit stelt ons in de innigste betrekking tot de andere verlost. Zij zijn de voorwerpen derzelfde liefde; zij zijn gewasschen in hetzelfde dierbare bloed, verlost door hetzelfde Lam; en worden daarom voor hen, wier harten gereinigd zijn door de aanneming van de waarheid door den Geest, de voorwerpen van een teedere, ongeveinsde broederliefde. Laat ons dan elkander vurig weten lief te hebben uit een rein hart!

Correspondentie.

11. A. Q. te Breskens vraagt: Wat is de beteekenis van de voetwassching in Joh. XIII?

De voetwassching in Joh. XIII heeft klaarblijkelijk een zinnebeeldige beteekenis. Dit is duidelijk uit de woorden van Jezus tot Petrus: „Indien ik u niet wasch, hebt gij geen deel met mij”; en uit zijn antwoord op Petrus’ zeggen: „Heer! niet alleen mijne voeten, maar ook de handen en het hoofd;” — „Die gewasschen is, heeft niet van noode, dan de voeten te wasschen, maar is geheel rein.”

Uit deze laatste woorden blijkt tevens, wat de bedoeling van den Heer met de voetwassching was. Evenals de priesters in Israël bij hunne wijding geheel moesten gewasschen worden met het water van het koperen waschvat, waren de discipelen uit God geboren, gereinigd door de wassching des waters door het Woord. (Zie Efez. V : 26.) Dit gebeurde slechts eenmaal, en werd nooit meer herhaald. Maar evenals de priesters, na geheel gewasschen te zijn, elken dag hunne handen en voeten moesten wasschen, omdat zij niet verontreinigd hunne priesterlijke bediening konden waarnemen; zoo moeten ook wij, na eenmaal te zijn afgewasschen, en dus geheel rein te zijn, gedurig van al wat ons verontreinigt in deze booze wereld, worden gezuiverd, omdat wij anders geen deel, geen gemeenschap met Jezus kunnen hebben. Dit is het werk, 'twelk de Heer voortdurend aan ons volbrengt door den Heiligen Geest door middel van het Woord; en waarin wij, door genade, zijne medearbeiders zijn kunnen.

12. W. W. te Varseveld. — De eerste Christenen leefden in de verwachting van Jezus' wederkomst. Die wederkomst was hunne hoop. Naar Hem zagen zij elken dag uit. Dit blijkt duidelijk uit de wijze, waarop vooral Paulus hierover spreekt. „Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;” — „want dit zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij, de levenden, die overblijven tot de komst des Heeren”; — „wij willen niet ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke door het leven verslonden worde.” (1 Kor. XV: 51; 1 Thess. IV: 14; 2 Kor. V: 4.) Dat hij aan zich en de toen levende geloovigen dacht, is, dunkt mij, onweersprekelijk, al heeft de Heilige Geest er voor gezorgd, dat hij zich zóó uitdrukte, dat alle geloovigen in alle eeuwen zijne woorden kunnen overnemen.

Hiermede is geenszins in strijd, dat Paulus, aan het eind zijns levens gekomen, gezeten in de gevangenis te Rome, met den dood voor oogen, over zijn sterven spreekt, en zegt: „ontbonden te worden en met Christus te zijn, is zeer verre het beste.” Evenmin is hiermede in strijd zijne voorspelling van het verval der gemeente, aangezien dat verval reeds tot een tamelijke hoogte gekomen was, toen hij er over sprak. Zie zijne brieven aan Timotheüs en Titus, de laatsten, die hij geschreven heeft.

Bedenken wij voorts, dat, als Paulus spreekt over hetgeen

in de laatste dagen gebeuren zal, Johannes zegt: „Kinderkens! *het is de laatste ure!*” (1 Joh. II : 18.)

Niets staat de komst van Jezus om zijne Gemeente op te nemen in den weg. Geen enkele gebeurtenis moet er vóór dien tijd plaats hebben. De Heer zeide: „Ik ga heen om u plaats te bereiden, en als ik heengegaan zal zijn en u plaats bereid zal hebben, kom ik weder, en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben.” En Hij heeft er voor gezorgd, dat de Apostelen zóó over zijne wederkomst hebben gesproken, dat deze belofte door niets van hare kracht werd beroofd.

13. S. V. te 's Hage vraagt, hoe de woorden van Jezus in Mark. IV : 11, 12 te rijmen zijn met het doel zijner komst op aarde.

De Joden hadden den Heer reeds verworpen. Dit lezen wij in het 13de Hoofdstuk van Markus, waar zij tegen den Heiligen Geest lasteren, door te zeggen, dat Jezus de duivelen uitwierp door Beëlzebul, den overste der duivelen. Dientengevolge kwam het oordeel der verharding over hen; en daarom zegt de Heer, dat Hij tot hen in gelijkenissen sprak, opdat zij ziende zien en niet bemerken, en hoorende hooren en niet verstaan; opdat zij niet misschien zich bekeeren, en hun de zonden vergeven worden. Zie ook Hand. XXVIII : 25—28.

14. F. B. te Beverwijk vraagt een verklaring van 1 Kor. IX : 19—23.

Paulus schikte zich bij zijne evangelieprediking naar den toestand, waarin zijne hoorders zich bevonden. Sprak hij tot de Joden, dan bewees hij hun uit de Schriften, dat Jezus de Christus was; richtte hij zich tot de heidenen, dan sprak hij naar hunne vatbaarheid, en haalde menigmaal hunne dichters en schrijvers aan, opdat hij, zoo doende, allen mocht winnen voor den Heer.

15. W. te De heiligen der tegenwoordige bedee-
ling — de bedeeeling des Geestes 2 Kor. III — behooren niet tot de wereld, gelijk Jezus zelf niet tot de wereld behoorde; Hij heeft hen uit de wereld uitverkoren, en als zoodanig in de wereld gezonden. (Joh. XV : 18, 19; XVII : 14—19.) Zij zijn pelgrims en vreemdelingen hier op aarde; zie de brieven van Petrus. Zij hebben een *hemelsche* roeping, zegt Hebr. III : 1.

Dientengevolge wordt hun Abraham ten voorbeeld gesteld, die door het geloof vertoefde als vreemdeling in het land der belofte als in een vreemd land, en met Izaäk en Jakob in tenten woonde, omdat hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft. (Hebr. XI : 9, 10.) Welnu, hieruit volgt klaarlijk, dat wij niets met het bestuur der wereld te maken hebben. Wat deed Abraham anders dan wonen in Kanaän? Hij liet zich met het bestuur des lands niet in. En heel natuurlijk. Wanneer ik als vreemdeling in Duitschland vertoef, dan bemoei ik mij daar niet met de regeering. Wij zijn vreemdelingen op *aarde*, en hebben dus met de regeering der aarde niets uit te staan. Wij betalen schatting, onderwerpen ons, zoolang men niets van ons vraagt tegen Gods Woord, en gaan voorts rustig onzen weg als getuigen van Jezus. Later zullen wij regeeren, als de Heer komt. Naar zijn heerlijk koninkrijk zien wij uit; en als dat komt, dan verschijnen wij met Hem, en zullen op tronen zitten om de wereld te oordeelen. De Christenen, die nu regeeren willen, loopen op dien tijd vooruit, en vervallen vanzelf in allerlei verkeerde praktijken.

Want wij moeten wel in het oog houden, dat een Christen, die aan de regeering van stad of land deelneemt, geen gedragslijn zich vindt aangegeven in de Schrift. Dit is hoogst belangrijk, en zou, dunkt mij, voldoende zijn om de kwestie te beslissen. In de Brieven vinden wij vermaningen voor mannen en vrouwen, voor ouders en kinderen, voor heeren en dienst-knechten, en voor burgers, maar niet voor overheden. Tot de burgers wordt gezegd, dat de overheid Gods dienaars is, en het zwaard niet tevergeefs draagt, maar er wordt geen vermaning, geen gedragslijn voor de overheid gegeven. Een Christen, die aan de regeering deelneemt, moet zich tot het Oude Testament wenden, en komt zoo doende noodzakelijkerwijze in strijd met zijne christelijke roeping.

De persoon en het werk des Heiligen Geestes.

II.

De persoonlijkheid des Heiligen Geestes.

„Doch al deze dingen werkt één en dezelfde Geest, aan een iegelijk in het bijzonder toebedeelende, gelijk hij wil.” (1 Kor. XII : 11.)

De Heilige Geest is „God,” één in wezen, eigenschappen, wil en gezindheid met den Vader en den Zoon. Wij bewezen in ons eerste artikel, dat dit de duidelijke en ondubbelzinnige leer der Heilige Schrift is. Hieruit volgt vanzelf, dat Hij, evenals de Vader en de Zoon, een Persoon is. Dit behoeft geen betoog. Wie de Godheid des Heiligen Geestes gelooft, moet ook zijne Persoonlijkheid aannemen. Nochtans is het van belang hierbij afzonderlijk stil te staan, omdat de Heilige Geest *op aarde* is gekomen en woning gemaakt heeft in de heiligen; en velen maar al te dikwijls daarbij slechts denken aan een invloed, en niet gelooven kunnen, dat de Heilige Geest als Persoon in ieder geloovige en in de Gemeente als zoodanig woont.

Er heerschen onder de Christenen vreemde denkbeelden over wat een persoon is. Velen meenen, dat een persoon noodzakelijk een lichaam hebben moet, en dat dus een wezen zonder lichaam geen persoon kan genoemd worden. Dit berust nochtans op een dwaling. De Schrift leert ons het tegenovergestelde. De Heer Jezus zeide tot zijne discipelen na zijne opstanding bij zijne verschijning in hun midden: „Een geest heeft geen vleesch en beenen,

gelijk gij ziet, dat ik heb;" (Luk. XXIV : 39.) terwijl Hij tot de Samaritaansche vrouw zeide: „God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid." (Joh. IV : 24.) Van de engelen zegt Paulus: „Zijn zij niet allen dienende geesten, die ter dienst worden uitgezonden om den wille van hen, die het heil zullen beërven?" (Hebr. I : 14.) En wanneer de geloovige sterft, dan daalt zijn lichaam in het graf en verteert, terwijl *hij* tot den Heer gaat in het Paradijs. „Uitwonende uit het lichaam, wonen wij in bij den Heer." (2 Kor. V : 6.) „Ontbonden te worden en met Christus te zijn, is zeer verre het beste." (Fil. II : 23.) „Heden zult gij met mij in het Paradijs zijn," zeide de Heer aan het kruis tot den moordenaar; en zoowel het lichaam van Jezus als dat van den moordenaar daalde in het graf.

Een persoon is een zichzelf bewust wezen, dat wil en en werkt. *Onze* persoonlijkheid is ten nauwste verbonden aan ons lichaam; en daarom is de geloovige, die gestorven is, hoewel hij is bij den Heer, niet volmaakt, maar wordt eerst volmaakt, wanneer hij in de opstanding een nieuw lichaam ontvangt. Om die reden moest de Zoon van God, die om onzentwil mensch geworden en gestorven was, uit de dooden opstaan, en lichamelijk ten hemel varen, waar Hij nu, tot in eeuwigheid, als de verheerlijkte Menschenzoon aan Gods rechterhand gezeten is. God evenwel is een geest; en van den eeuwigen Zoon des Vaders wordt gezegd: „In den beginne was het Woord; en het Woord was bij God; en het Woord was God;" terwijl de derde persoon der heilige Drieëenheid altijd „de Heilige Geest" genoemd wordt.

Dit is daarom zoo belangrijk, omdat de Heilige Geest op aarde komende geen lichamelijke gedaante heeft aangenomen. Gelijk de Zoon op aarde kwam, zoo is ook de Heilige Geest op aarde gekomen. Maar toen de Zoon kwam, nam Hij vleesch en bloed aan, en werd gevonden hier beneden in de gedaante van een mensch. De Heilige Geest evenwel niet. Hij nam geen lichaam aan; Hij wordt

niet gezien en gekend, gelijk Jezus zulks was. Daarom weet de onbekeerde mensch niets van Hem. „Dien de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet, en kent hem niet; maar gij kent hem, want hij blijft bij u, en zal in u zijn.” (Joh. XIV : 17.)

Toch is de Heilige Geest even waarachtig op aarde gekomen, als de Zoon op aarde gekomen is. De Heer heeft zulks uitdrukkelijk gezegd „Ik zal den Vader vragen, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u zij tot in eeuwigheid. . . . De Trooster, de Heilige Geest, dien de Vader zenden zal in mijnen naam, die zal u alles leeren. . . . Wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u zenden zal van den Vader, de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat, die zal van mij getuigen. . . . Wanneer die zal gekomen zijn, de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden.” (Joh. XIV : 16, 26; XV : 26; XVI : 13.) Dit is zoo duidelijk mogelijk.

Wat was derhalve de komst van den Heiligen Geest op den Pinksterdag? Was het de komst van een goddelijk persoon, of was het een kracht, een invloed of een uitvloeisel van God, die gezonden werd? Zeer zeker was het de komst van een goddelijk persoon. Hij is niet de Zoon; want de Zoon is vleesch geworden, en stierf voor ons, en de Heilige Geest deed geen van beiden. Hij is niet de Vader, want Hij was „de belofte des Vaders,” en werd door den Vader gezonden, gelijk Jezus zegt: „dien de Vader zenden zal in mijnen naam.” Toch is Hij een Persoon. Zijne eigenschappen en werkingen worden uitvoerig in de Schrift beschreven. Hij spreekt, leidt, bestuurt, onderwijst, geeft getuigenis, onderzoekt, bidt, stelt in de bediening, blijft tot in eeuwigheid bij ons; en de Gemeente op aarde is Gods huis, „een woonstede Gods in den Geest.”

De gave des Heiligen Geestes is derhalve geenszins een invloed, hoewel Hij, gelijk vanzelf spreekt, invloed uitoefent; het is geen uitvloeisel van God, hoewel Hij door den Vader en den Zoon gezonden werd; want Jezus

zegt: „dien de Vader zenden zal,” en „dien ik zenden zal;” maar Hij is een persoon, die zijn wil uitvoert, „die aan een iegelijk uitdeelt, gelijk Hij wil;” en die, hoewel Hij noch de Vader, noch de Zoon is, nochtans een goddelijk persoon is — de derde persoon in de heilige Driëenheid — Vader, Zoon en Heilige Geest.

Het is dezelfde Geest, die door den mond der heilige profeten gesproken heeft van het begin der wereld af. Dezelfde Geest, die „zweefde (of liever: broedde) over de wateren,” eer het woord was uitgegaan: „Er zij licht, en er was licht.” Dezelfde Geest, die met den mensch twistte vóór den zondvloed. Dezelfde Geest, die Bezaleël met wijsheid en verstand vervulde, en bekwaam maakte om al die dingen voor den tabernakel te vervaardigen, welke typen en voorafschaduwingen van Jezus waren. Dezelfde Geest, door wien de Heilige Schriften door ingeving van God gegeven werden, zoodat de schrijvers konden zeggen: „Alzoo zegt de Heere Heere;” „Het woord des Heeren kwam tot mij;” „De Geest des Heeren heeft door mij gesproken, en zijn woord is op mijne tong;” want de heilige mannen Gods spraken, gedreven door den Heiligen Geest. Het was dezelfde Heilige Geest, die Maria overschaduwde, toen het Gode behaagde zijnen Zoon in deze wereld te doen geboren worden uit een vrouw; die van Christus getuigde door Maria, Elizabeth, Zacharia, Simeon en Anna; welken Johannes zag nederdalen gelijk een duif op den heiligen, onbesmetten Persoon van Jezus, toen deze gedoopt was. Van Hem wordt gezegd, dat God Jezus van Nazareth „gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; die het land doorgegaan is, goed doende, en genezende allen, die door den duivel overweldigd waren; want God was met hem.” (Hand. X : 38.) Door dienzelfden eeuwigen Geest heeft Jezus zichzelf Gode onberispelijk opgeofferd; (Hebr. IX : 14.) door dien Geest werd Jezus „levend gemaakt,” toen Hij uit de dooden werd opgewekt; (1 Petr. III : 18.) door dienzelfden Heiligen Geest gaf de Heer na zijne opstanding tot den dag, dat Hij werd opgenomen, bevelen aan

de apostelen, die Hij uitverkoren had; en beval hun te Jeruzalem te wachten op „de belofte des Vaders,” daar zij met den Heiligen Geest zouden gedoopt worden, niet vele dagen daarna. (Hand. I : 2—5.) En toen onze Heer, als mensch, verheerlijkt was geworden aan de rechterhand van God, ontving Hij den Heiligen Geest, om dien te geven aan zijne wachtende heiligen op aarde. „Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde”, zoo zegt Petrus op den Pinksterdag, „en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij ziet en hoort.” (Hand. II : 33.)

Zoo is dan de komst van den Heiligen Geest op aarde, gezonden door den verheerlijkten Jezus in den hemel, als de belofte des Vaders, de komst van een *persoon*. Niet een deel van den Geest, maar de Persoon des Heiligen Geestes is gezonden en ons gegeven als Plaatsvervanger van Jezus. Wij lezen in Joh. III : 34: „Want hij, dien God gezonden heeft, spreekt de woorden Gods; *want God geeft den Geest niet met mate.*” Vandaar dat al wat de Gemeente, al wat ieder geloovige persoonlijk ontvangt, door den Heiligen geest geschonken wordt. De Heilige Geest is het leven in ons. „De Geest des levens in Christus Jezus heeft ons vrij gemaakt van de wet der zonde en des doods.” (Rom. VIII : 2.) „Indien wij door den Geest leven, laat ons ook door den Geest wandelen.” (Gal. VI : 8.) — De Heilige Geest verzekert ons de vergeving onzer zonden, doordien Hij getuigt van de aanneming door God in den hemel van het bloed der verzoening, door Jezus gestort en voor den troon gebracht. (Hebr. X : 15.) — Hij getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn, en is in ons de Geest des zoonschaps. (Rom. VIII : 15.) — Hij is de uitdeeler van al de verschillende gaven, die in de Gemeente zijn, welke Hij aan een iegelijk in het bijzonder toebedeelt, gelijk Hij wil. (1 Kor. XII en XIV.) — Hij is de andere Trooster, die in Jezus' plaats gekomen is, om in ons te wonen, zoodat wij geen weezen zijn. Als zoodanig leert Hij ons alles, en maakt ons indachtig al wat Jezus gezegd heeft.

Hij leidt ons in al de waarheid. Hij verheerlijkt Jezus, neemt het uit het zijne, en verkondigt het ons. Hij verkondigt ons de toekomstige dingen. (Joh. XIV : 16, 26; XVI : 13, 14.) Zoodat Johannes zeggen kan zelfs van de kinderkens in Christus: „Gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen. . . . En wat u aangaat, de zalving, die gij van hem ontvangen hebt, blijft in u; en gij hebt niet noodig, dat iemand u leere, maar gelijk dezelfde zalving u aangaande alle dingen leert, en waar is, en geen leugen is, en gelijk zij u geleerd heeft, zoo zult gij in hem blijven.” (1 Joh. II : 20, 27.)

De Heilige Geest woont derhalve hier op aarde. Gode zij dank, Hij heeft in allen, die in den Zoon gelooven en de vergeving hunner zonden door het geloof in Hem ontvangen hebben, woning gemaakt. Wij zijn verzegeld, gezalfd, hebben de zalving van den Heilige, en het onderpand onzer erfenis. En dat tot wanneer? „Tot de verlossing der verkregen bezitting” — „tot den dag der verlossing,” als wanneer wij lichamelijk de hemelsche heerlijkheid zullen ingaan. Maar Hij woont ook in de Gemeente als zoodanig. „Wij zijn allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken.” (1 Kor. XII : 13.) Door den Heiligen Geest is er „één lichaam” op aarde gevormd, van hetwelk Christus het Hoofd in den hemel is. Wie, dan alleen een goddelijk Persoon, zou in staat zijn om alle geloovigen op aarde te vereenigen met Christus, het Hoofd in den hemel, en als leden met elkander onderling? Welnu, waar dit alles zoo is; waar de Heilige Geest op aarde is, en in ons woont; waar God den Geest niet met mate geeft; hoe zouden wij dan nog om de uitstorting des Heiligen Geestes kunnen bidden? Een door God onderwezen geloovige zal zulks onmogelijk kunnen doen. Dit te doen is niets minder dan de ontkenning van de persoonlijke tegenwoordigheid des Heiligen Geestes op aarde in ons, en een terzijdestellen van de duidelijke beloften van Jezus, die niet falen kunnen, maar door Hem op den bepaalden tijd heerlijk zijn vervuld. Wel bidt de Apostel

tot den Vader van onzen Heer Jezus Christus, dat Hij den heiligen geve naar den rijkdom zijner heerlijkheid door zijnen Geest met kracht gesterkt te worden naar den inwendigen mensch, zoodat Christus door het geloof in hunne harten woont, en zij in de liefde geworteld en gegrond zijn, opdat zij ten volle zouden kunnen begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte van al Gods raadsbesluiten en plannen zij, en zouden kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat zij vervuld zouden worden tot de gansche volheid Gods; (Efez. III.) doch dit gebed heeft juist tot grondslag de heerlijke waarheid van de inwoning des Heiligen Geestes in de Gemeente en in ieder geloovige.

Die komst nu des Heiligen Geestes op aarde om in ons te wonen kon eerst geschieden, nadat Jezus verheerlijkt was. Dit is het onderscheid tusschen de zalving van Jezus met den Heiligen Geest en onze zalving. Johannes de dooper geeft een tweevoudig getuigenis van Jezus. Hij wijst op Hem als „het Lam Gods,” en hij zegt, dat Hij degene is, „die met den Heiligen Geest doopen zou.” En dit wist Johannes van Hem door den Geest, dien hij op Jezus had zien nederdalen uit den hemel, gelijk een duif, om op Hem te blijven. De Zoon werd daardoor verklaard zóó rein, smetteloos en heilig te zijn, dat de Vader Hem als mensch verzegelen kon. De Heilige Geest kon op Hem blijven en Hem zalven krachtens zijne eigene innerlijke uitnemendheid. Niet aldus bij ons. Voordat de Heilige Geest ons verzegelen en zalven kan, moeten wij gewasschen worden van onze zonden in het kostbaar bloed van Christus. Waar dan ook Johannes in het zevende hoofdstuk van zijn Evangelie mededeelt, dat de Heer op den laatsten, den grooten dag van het Loofhuttenfeest, riep: „Zoo iemand dorst, die kome tot mij, en drinke! Die in mij gelooft, gelijk de Schrift zegt: Stroomen van levend water zullen uit zijnen buik vloeien;” voegt Hij er ter verklaring bij: „Dit nu zeide hij aangaande den Geest, dien ontvangen zouden, die in hem gelooven; want de Geest was nog niet, omdat Jezus nog

niet verheerlijkt was." Merkwaardige woorden! „De Geest was nog niet," kan natuurlijk niet willen zeggen; dat Hij nog niet bestond; want Hij is eeuwig; evenmin dat Hij nog niet werkzaam was; want Hij werkte reeds bij de schepping, en van toen af aan; maar het wil zeggen, in dit verband: de Geest was nog niet aan de geloovigen gegeven, om in hen te wonen en in hen een stroom van levend water te zijn. Dit kon niet, voordat Jezus verheerlijkt was. Het werk der verzoening en verlossing moest eerst volbracht zijn; onze zonden moesten uitgewischt en de macht der zonde moest te niet gedaan zijn; en Hij, die dit werk volbracht had, moest door God in den hemel zijn aangenomen en met eer en heerlijkheid zijn gekroond, voordat de Heilige Geest, door den Vader gezonden, woning kon maken in ons. Toen nu echter Jezus, die als de groote Hoogepriester de hemelen was doorgestaan, en zijn eigen bloed voor Gods troon had gebracht, door God aan zijne rechterhand geplaatst en verheerlijkt was, daalde de Heilige Geest uit den hemel neder, en maakte woning in de geloovigen, om naar Jezus' belofte bij hen en in hen te zijn tot in eeuwigheid.

Genezing door het gebed.

Men heeft mij gevraagd, wat ik denk over de genezing door het gebed, of, zooals sommigen het noemen, genezing door het geloof, gelijk die in den laatsten tijd op vele plaatsen in praktijk gebracht wordt. Daar het antwoord op deze vraag te uitvoerig zou worden voor de correspondentie, en het onderwerp mij belangrijk genoeg voorkomt om er een oogenblik bij stil te staan, wil ik het hier afzonderlijk behandelen.

Het spreekt vanzelf, dat, evenals bij alle andere punten van leer en praktijk, Gods Woord alleen, en niet de meeningen der menschen, ons richtsnoer zijn moet. Onder-

zoeken wij derhalve, wat dat Woord ons leert omtrent het punt in kwestie.

En dan wijs ik in de eerste plaats op het onderscheid, 'twelk in de Schrift gemaakt wordt tusschen de gave der gezondmaking, welke aan sommigen gegeven was, en de gebedsverhooring, welke aan alle rechtvaardigen is toegezegd.

In Markus XVI : 17 zegt de Heer Jezus: „En hun, die gelooven, zullen deze teekenen volgen: in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken; slangen zullen zij opnemen; en al zullen zij ook iets doodelijks drinken, het zal hun geenszins schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden.” Dat de Heer hier geenszins bedoelt, dat alle geloovigen, hoofd voor hoofd, deze wonderen zullen doen, blijkt duidelijk uit 1 Kor. XII : 28, waar Paulus zegt: „En God heeft *sommigen* in de gemeente gesteld: vooreerst apostelen, ten tweede profeten, ten derde leeraars, vervolgens krachten, vervolgens gaven van genezing, behulpzels, regeeringen, menigerlei talen.” Evenmin als dus *alle* geloovigen apostelen of profeten of leeraars zijn, hebben *alle* geloovigen gaven van genezing, en spreken *alle* geloovigen in menigerlei talen. „Zijn allen apostelen? Zijn allen profeten? Zijn allen leeraars? Hebben allen gaven van genezing?” vraagt Paulus.

Gebedsverhooring daarentegen wordt aan *alle* rechtvaardigen toegezegd. De Heer zegt tot zijne discipelen: „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, dat zal Hij u geven. Tot nu toe hebt gij niet gebeden in mijnen naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld zij.” (Joh. XVI : 23, 24.) En Jakobus zegt met het oog op de genezing der kranken: „Het gebed des geloofs zal den zieke behouden. . . . Het krachtig gebed eens rechtvaardigen vermag veel.”

Hieruit blijkt dus, dat er een groot verschil is tusschen gebedsverhooring en de gave van gezondmaking. Het laatste is een wondermacht, het eerste niet. Als derhalve een zieke op het geloovig gebed gezond is geworden,

denke of zegge men dus geenszins, dat er een wonder geschied is, in den zin namelijk, zooals wij thans van wonderen spreken. Die de gave van gezondmaking heeft, bidt niet voor den kranke, maar zegt eenvoudig: „Sta op, en wandel! Ga uit van hem! Word genezen van deze uwe kwaal!” En dan gebeurt dit op staanden voet; en wel volkomen, en geenszins langzamerhand.

Of deze gave van gezondmaking, deze wondermacht thans nog in de gemeente aanwezig is, behoef ik hier niet te onderzoeken, aangezien ik niemand weet, die beweert deze macht te bezitten. Maar wel is het van belang op te merken, dat teekenen en wonderen, zooals genezen van zieken en uitwerpen van duivelen, over het algemeen, op zeer enkele uitzonderingen na, zoowel door den Heer als door zijne Apostelen, werden verricht aan ongeloovige, onbekeerde menschen; terwijl wij van verschillende geloovigen lezen, die door hen, welke de gave van gezondmaking hadden, krank gelaten werden.

Hieruit blijkt duidelijk, waartoe deze wondermacht gegeven werd. Zij diende om de waarachtigheid van Jezus' Messiasschap en de goddelijke zending der Apostelen te bewijzen, en daardoor de menschen te brengen tot het geloof. Van den Heer lezen wij in Matth. VIII : 16, 17 de merkwaardige woorden: „En toen het avond geworden was, brachten zij vele van den duivel bezeten tot hem, en hij wierp de geesten uit met een woord, en hij genas allen, die krank waren; opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: „Hijzelf heeft onze krankheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen.” En Paulus zegt in 2 Kor. XII : 12: „De kenteekenen eens apostels zijn onder u in alle volharding gewerkt, door teekenen en wonderen en krachten.” Terwijl van het spreken in vreemde talen, 't welk steeds in éénen adem genoemd wordt met de gave van genezing, in 1 Kor. XIV : 22 gezegd wordt, dat zij dienen tot een teeken, niet voor de geloovigen, maar voor de ongeloovigen.

Het stelsel, dat men heeft opgebouwd, en dat tot grond-

slag dient voor de genezingen door het gebed in den tegenwoordigen tijd, is geheel in strijd met de Schrift. Men beweert, dat alle krankheden een gevolg zijn van zonden, die men begaan heeft, of van een slechten zielstoestand, waarin men verkeert, en dat een Christen, die recht wandelt, en Gods geboden onderhoudt, niet ziek wordt. Daargelaten, dat de consequentie van dit systeem zijn zou, dat een Christen, die recht wandelt, niet zou sterven; waardoor alleen reeds de onhoudbaarheid van dit beweren bewezen is; is de geheele voorstelling in lijnrechten strijd met hetgeen God ons in zijn Woord heeft medegedeeld.

Zeër zeker zijn alle krankheden en lichaamsgebreken, evenals de dood, een gevolg van de zonde; want als er geen zonde was, zou er geen dood en ook geen ziekte of gebrek zijn. Daarom was de Heer Jezus, die ook als mensch zonder zonde was, nooit krank, en stierf alleen, omdat Hij in onze plaats sterven wilde. Ook is het waar, dat vele krankheden en lichaamsgebreken, die de geloovigen hebben, een gevolg zijn van vroeger door hen begane zonden. Als iemand vóór zijne bekeering b.v. door dronkenschap of ontucht zijn lichaam geruïneerd heeft, dan wordt hij na zijne bekeering niet gezond, maar moet soms zijn leven lang de gevolgen zijner zonde dragen. Dit is de zedelijke Godsregeering. Eveneens leert ons de Schrift, dat Gods kinderen, als zij gezondigd hebben, en die zonde niet belijden willen, door God, hunnen Vader, met ziekte of andere wederwaardigheden, ja, soms met den dood worden gestraft. De geschiedenis van David en van Ananias en Saffira kan daarvoor ten bewijze strekken. Tot de Korinthiërs zegt Paulus: „Daarom (omdat zij zich-zelfen niet oordeelden) zijn onder u vele zwakken en zieken, en niet weinigen zijn ontslapen;” terwijl Johannes in zijnzen eersten brief zegt: „Er is zonde tot den dood; voor die zeg ik niet, dat hij bidden zal.”

De bewering echter, dat alle krankheden een gevolg zijn van een bepaalde zonde of van een slechten zielstoestand, en dat een geloovige, die recht wandelt, niet ziek wordt, is geheel onwaar. De Schrift leert ons het

tegendeel. Denk aan de geschiedenis van Job. De Heer zegt van hem: „Hebt gij acht geslagen op mijnen knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvreezende en wijkende van het kwaad.” En toch wordt hem alles ontnomen, wat hij had, en bezocht de Heer hem met een schrikkelijke krankheid. Nu is het waar, dat Job uit dit alles veel te leeren had, en ook geleerd heeft; maar van een straf voor zijne zonde is in de verste verte geen spraak. Zulks was de bewering zijner drie vrienden, die maar niet konden begrijpen, dat de Heer Job zóó zou geslagen hebben, indien hij geen kwaad gedaan had; en van wie God aan het eind zegt, dat zij niet goed gesproken hadden. Die drie vrienden dachten evenals de discipelen in de dagen van Jezus; doch de Heer zeide tot hen: „Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders; maar dit is, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.” Ditzelfde antwoord zouden onze genezers door het gebed nu ook krijgen, en Job zou ook voor hen moeten offeren.

Denk verder aan de geschiedenis van Paulus. De Heer gaf hem een doorn in het vleesch, een engel des satans, die hem met vuisten sloeg. Dit was zóó vreeselijk, dat hij den Heer driemaal smeekte hem daarvan te verlossen. Was dit nu, omdat hij gezondigd had? Neen, integendeel, om hem voor zondigen te bewaren. Hij was in den derden hemel geweest, en liep gevaar zich te verheffen; en opdat hij zich niet zou verheffen, deed de Heer deze krankheid over hem komen.

Lees wat Paulus over Epafróditus schrijft in Fil. II. Hij noemt hem zijnen broeder en medearbeider en medestrijder en hunnen afgezondene en bedienaar zijner nooddrift, aan wien zijne ziel zich innig verbonden gevoelde, en die door de Filippiërs vurig werd bemind. En deze Epafróditus was krank geworden, ja krank tot den dood. Om de een of andere zonde, die hij bedreven had? Neen! integendeel, „om het werk is hij den dood nabij gekomen, zijn leven wagende.” (vs. 30.)

En zoudt gij denken, dat Timotheüs een maagkwaal

had of Trofimus krank geworden was, omdat zij gezondigd hadden? Wie de brieven van Paulus aan Timotheüs gelezen heeft, weet wel beter.

Doch behalve al deze duidelijke voorbeelden wordt ons in Hebreëen XII uitdrukkelijk geleerd, waartoe de kastijdingen, welke over Gods kinderen komen, moeten strekken. Op denzelfden grond toch, waarop men beweert, dat een Christen niet ziek moet worden, zou geen Christen door eenig ongeval mogen worden getroffen. De Apostel nu zegt tot de geloovigen: „Gij ondergaat het lijden als kastijding; God handelt jegens u als jegens zonen; want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt? Maar indien gij zonder kastijding zijt, die het deel van allen is geworden, dan zijt gij bastaarden en niet zonen.” Voorwaar, een schrale troost voor de voorstanders van het bovengenoemd systeem. Zij willen niet ziek zijn, en dus niet gekastijd worden; maar dan zijn zij bastaarden en niet zonen. Gelukkig, dat de Heer barmhartiger is dan zij, en niet doet naar hunne woorden. En waartoe dient de kastijding? „Wel,” zegt de Apostel, „de Heer kastijdt ons tot ons nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden.” Als men er door geoefend is, dan brengt zij voort „een vreedzame vrucht der gerechtigheid.”

Uit de twee laatstgenoemde voorbeelden blijkt, hoe geheel anders Paulus handelde, dan de voorstanders van deze genezing door het gebed of door het geloof willen. Paulus had de gave der gezondmaking; doch hij liet Trofimus te Miléte krank. (2 Tim. IV : 20.) Paulus was een man des geloofs en des gebeds, zooals er misschien geen ander in de Gemeente ooit geweest is; en toch bidt hij niet om de herstelling van Timotheüs; maar schrijft hem: „Drink niet langer alleen water, maar gebruik een weinig wijn, om uwe maag en uwe gedurige krankheden.” (1 Tim. V : 23.) Zoo deed ook God zelf bij de ziekte van Hizkia. Hij zegt niet tot Jesaja, dat hij voor Hizkia bidden zou, maar dat hij een pleister van vijgen maken en die op het gezwel leggen moest; (Jes. XXXVIII.) en daardoor werd de koning genezen.

Zeker is het, dat de Heer de gebeden der zijnen verhoort. Geen kind van God zal daaraan twijfelen. Ieder kind van God heeft dit meermalen heerlijk ondervonden. Ook in krankheid heeft de Heer dikwerf de gebeden der Zijnen verhoord, en den kranke genezen. Menig voorbeeld zou ook ik daarvan kunnen aanvoeren. Maar even zeker is het, dat vele gebeden om de herstelling van zieken onverhoord zijn gebleven. Wie dit nu toeschrijft aan gebrek aan geloof bij den kranke of bij hen, die om zijne genezing baden, is weer geheel in strijd met de Schrift. De Heer heeft ons toch geenszins beloofd, dat al onze gebeden zullen verhoord worden. Hij heeft wel gezegd: „Al wat gij den Vader bidden zult in mijnen naam, dat zal Hij u geven;” maar men bedenke wel, dat Hij daar spreekt van bidden *in Zijnen naam*, dat is, van bidden, alsof Hijzelf het gewenschte vroeg; zoodat ik de overtuiging hebben moet, dat hetgeen ik vraag in overeenstemming is met Zijnen wil. Zulke gebeden worden altijd verhoord. Doch hoevele dingen zijn er niet, waarvan ik niet weet en niet weten kan, wat Hij wil, en die ik dus niet in Zijnen naam vragen kan. Nochtans mogen wij *al* onze begeerten door bidden en smeeken, met dankzegging bij God bekend laten worden. (Fil. IV : 6.) En wat is dan de belofte? Dat al die begeerten zullen worden vervuld? Neen, natuurlijk niet. Maar dat de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, onze harten en zinnen bewaren zal in Christus Jezus. Dat is een heerlijk resultaat, 't welk bij de vervulling van al onze begeerten niet zou kunnen verkregen worden. Vooronderstel, gij zijt krank; gij wenscht vurig beter te worden; gij smeekt den Heer om herstelling; gij doet dit in vol vertrouwen op de liefde en goedheid uws Vaders, die weet wat gij behoeft, die beloofd heeft voor alles te zullen zorgen, zoodat gij bij uw bidden en smeeken ook danken kunt; gij zijt dientengevolge gerust; gij geniet den vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zoodat gij niet heen en weer bewogen wordt; en er geen morren in uw hart komt; wordt dan de ziekte niet weggenomen, welnu, gij zijt overtuigd van de wijsheid

Gods, van de liefde uws Vaders, die niet laat verzocht worden boven vermogen, maar *met* de verzoeking ook de uitkomst geeft. (1 Kor. X : 13.) Voor al deze heerlijke ondervindingen is in het bovengenoemde systeem geen plaats.

Doch men beroept zich op Jakobus V : 13—16. Welnu, onderzoeken wij, wat daar geleerd wordt. „Lijdt iemand onder u? Hij bidde. Is iemands goedsmoeds? Hij psalmzingende. Is iemand krank onder u? Hij roepe de oudsten der gemeente tot zich, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren; en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heer zal hem oprichten, en als hij zonden gedaan heeft, het zal hem vergeven worden. Belijdt dan elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt. Het krachtig gebed eens rechtvaardigen vermag veel.” Hier is spraak van een geloovige, die gezondigd heeft, en die dientengevolge met een ziekte is bezocht geworden. Is hij tot erkentenis van zijne zonde gekomen, heeft hij berouw over het bedreven kwaad, wat moet hij dan doen? Hij roepe de oudsten der gemeente tot zich, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren; en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heer zal hem oprichten, en als hij zonden gedaan heeft, het zal hem vergeven worden. Dat is heel wat anders dan te reizen naar deze of gene inrichting, opgericht door iemand, die beweert de gave des gebeds of des geloofs ontvangen te hebben! Is een geloovige in zulk een geval, als door Jakobus bedoeld wordt, en is hij waarlijk over zijn toestand begaan, en verootmoedigd voor den Heer, welnu, dan behoeft hij niet naar Duitschland of Zwitserland te reizen, of iemand van daar of van elders tot zich te roepen, maar dan kan hij rustig thuis blijven, en de oudsten der gemeente tot zich doen komen, die dan voor hem bidden; en hij zal genezen worden.

Merken wij tevens op, dat in deze woorden van Jakobus in het geheel geen spraak is van een bijzondere gave des gebeds of des geloofs. Vooreerst toch, de kranke moet *de*

oudsten der gemeente tot zich roepen, omdat deze als ervaren Christenen de geschiktste personen zijn om de zaak te beoordeelen. Ten tweede zegt de Apostel geheel in het algemeen: „belijdt elkander de misdaden en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt. Het krachtig gebed eens rechtvaardigen vermag veel.” En in de derde plaats, de heele zaak gaat uit van den kranke zelf, en geenszins van een man des geloofs of des gebeds: „Lijdt iemand onder u? Dat hij bidde.”

Bovendien als er geen spraak is en zijn kan van wondermacht, wat de voorstanders van dit systeem ook niet beweren, dan behoeft niemand naar de een of andere plaats, ver of nabij, te reizen om genezing te vinden; want „het krachtig gebed eens rechtvaardigen vermag veel;” en wie zal durven beweren, dat er in de gemeente aan de plaats zijner inwoning geen rechtvaardigen zijn, die een krachtig gebed tot God kunnen opzenden.

Houden wij ons toch aan de Schrift, Gods onfeilbaar Woord, 't welk ons in alle dingen licht en wijsheid geeft! Wij behoeven in geen ding verlegen te staan. „Wordt dezer wereld niet gelijkvormig,” zegt Paulus, „maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij beproeft, welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.” (Rom. XII : 2.) En in Fil. I : 9—11 zegt hij: „En dit bid ik, dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in kennis en alle inzicht, opdat gij beproeft, wat het beste is, zoodat gij zuiver en zonder aanstoot zijt tegen den dag van Christus, vervuld met de vrucht der gerechtigheid, die door Jezus Christus is tot heerlijkheid en lof van God.” De Heer, onze God, geve ons daartoe genade, en houde ons in zijne gemeenschap, opdat wij voor alle verkeerde praktijken mogen bewaard blijven!

De persoon en het werk des Heiligen Geestes.

III.

De inwoning des Heiligen Geestes in den geloovige.

De Heilige Geest is „God”; Hij is, evenals de Vader en de Zoon, een Persoon; en Hij is als zoodanig op den Pinksterdag hier op aarde gekomen, om naar Jezus' belofte woning te maken in de heiligen. Dat dit de duidelijke leer der Schrift is, bewezen wij in onze vorige artikelen. Wij moeten nu onderzoeken, wat de Schrift ons omtrent deze inwoning des Heiligen Geestes leert. Er is een inwoning des Heiligen Geestes in ieder geloovige persoonlijk, en een inwoning in de Gemeente des Heeren als geheel. Paulus vraagt aan de Korinthiërs: „Weetgij niet, dat uw lichaam de tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt?” (1 Kor. VI : 19.) En in het twaalfde hoofdstuk van dienzelfden brief zegt hij: „Want ook wij allen zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt;” terwijl wij in Efeze II : 22 lezen, dat de gemeente is „een woonstede Gods in den Geest.”

Staan wij in de eerste plaats stil bij *de inwoning des Heiligen Geestes in ieder geloovige.*

Voor wij echter tot de behandeling van de hierop betrekking hebbende teksten overgaan, moeten wij terugkomen op hetgeen wij aan het slot van ons vorig artikel zeiden, dat namelijk de Heilige Geest niet aan de geloovigen kon gegeven worden, voordat Jezus verheerlijkt was. De woorden van Johannes in het zevende hoofdstuk van zijn Evangelie maken aan allen twijfel hieromtrent

een einde. „Die in mij gelooft, gelijk de Schrift zegt: Stroomen van levend water zullen uit zijnen buik vloeien”, had de Heer gezegd, en Johannes voegt er ter verklaring bij: „Dit nu zeide hij aangaande den Geest, dien ontvangen zouden, die in hem gelooven; want de Geest was nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.” Dat zulks onmogelijk was, is bij een weinig nadenken duidelijk genoeg. Zoolang het werk der verzoening en verlossing niet volbracht was; zoolang onze zonden niet waren weggenomen, en de macht der zonde niet was te niet gedaan; en zoolang Jezus, die dat werk had volbracht, niet gezeten was aan de rechterhand van God, door God aangenomen en verheerlijkt, kon God onmogelijk door de zending des Heiligen Geestes den geloovige verzegelen, en hem zodoende openlijk rein verklaren. Nu evenwel al onze zonden zijn weggedaan, en de in ons wonende zonde is geoordeeld, en het vat in Gods oog en naar Gods schatting gereinigd is, kan de Heilige Geest in ons wonen. In de Handelingen der Apostelen vinden wij daarvan treffende bewijzen. Op den Pinksterdag zegt Petrus tot de Joden, die in het hart getroffen waren: „Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.” En tot Cornelius en de zijnen zegt dezelfde Apostel: „Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in hem geloóft, vergeving van zonden ontvangen zal door zijnen naam;” en „terwijl Petrus nog sprak”, zoo lezen wij dan, „viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden.” (Hand. X.) De gave des Heiligen Geestes is derhalve een getuigenis van Gods kant voor de reinigende kracht van het bloed van Christus, ’t welk in het heiligdom door onzen grooten Hoogepriester gebracht is en door God werd aangenomen.

Hieruit volgt, vooreerst, dat de heiligen vóór den Pinksterdag den Heiligen Geest niet hadden. Zij waren wedergeboren; zij hadden het leven; dit blijkt duidelijk zoowel uit de woorden des Heeren in Joh. III, als uit hunne

daden en werken en blijdschap des geloofs. De Heer zegt: „Tenzij iemand opnieuw geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien.” En zonder het leven Gods in de ziel kan er geen geloof worden geoefend. Ook werden zij geleid en gedreven door den Heiligen Geest, en spraken door dien Geest de woorden Gods. „Want de profetie werd eertijds niet voortgebracht door den wil eens menschen, maar heilige menschen Gods, door den Heiligen Geest gedreven, hebben gesproken.” (2 Petr. I : 21.) Maar zij hadden den Heiligen Geest niet in zich wonende; zij waren niet verzegeld met den Heiligen Geest der belofte. De Heilige Geest was nog niet gegeven aan hen, die geloofden, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was. En zij kenden derhalve geen van de heerlijke gevolgen en zegeningen dier inwoning; ja, zelfs hadden zij niet eens de *leer* omtrent de wedergeboorte, terwijl de discipelen van Jezus er heel weinig van verstonden. Over de wedergeboorte en de mededeeling des levens wordt in het Oude Testament alleen in Ezechiël gesproken, en dan nog wel enkel als belofte; (Ezech. XXXVI.) en het is op die woorden, dat Jezus zich beroept, als Hij, sprekende over de wedergeboorte, tot Nicodemus zegt: „Zijt gij een leeraar in Israël, en weet gij deze dingen niet?”

In de tweede plaats volgt hieruit, dat de levendmaking door den Geest en de inwoning des Geestes twee verschillende werkingen zijn van denzelfden goddelijken Persoon. Een zondaar, die dood is in zonden en misdaden, wordt door den Heiligen Geest levend gemaakt; een geloovige in Christus wordt met den Heiligen Geest der belofte verzegeld. De wedergeboorte, zoowel als de bekeering, is het werk van den Heiligen Geest, gewrocht door middel van het levend en eeuwig blijvend woord van God, op grond van den dood en de opstanding van Christus. De volgende plaatsen leeren ons dit duidelijk: „Zoo iemand niet geboren wordt *uit water en Geest*, hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan”, zeide de Heer tot Nicodemus. En Paulus zegt in Titus III : 5: „God heeft ons behouden *door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes* ;”

en in Efeze V : 26: „Christus heeft de gemeente liefgehad en zichzelf voor haar overgegeven, opdat hij haar heiligde, *haar reinigende door de wassching des waters door het woord.*” Petrus zegt: „Gij, *die wedergeboren zijt*, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, *door het levend en blijvend woord van God.*” Terwijl Jakobus verklaart: „Naar zijnen eigenen wil heeft Hij ons *gebaard door het woord der waarheid.*” (Jak. I : 18.) In Luk. XXIV zegt de Heer tot zijne apostelen, dat zij in zijnen naam prediken moesten onder al de volken *bekeering en vergeving van zonden*, en dat zij daartoe ontvangen zouden de belofte des Vaders, namelijk den Heiligen Geest; wiens werking in de ziel door het Woord teweegbrengt: een droefheid naar God, welke *een onberouwelijke bekeering* tot behoudenis werkt. (2 Kor. VII : 10.) Zoodra nu een zondaar door den Heiligen Geest, door middel van het levend en blijvend woord van God, opnieuw geboren is, en hij zich van de afgoden bekeerd heeft tot God, en hem in den naam van Jezus de vergeving van zonden is gepredikt, en hij dezen Jezus als zijnen Verlosser door het geloof heeft aangenomen, komt dezelfde Heilige Geest, die dit alles werkte, in hem wonen, en maakt zijn lichaam tot zijnen tempel. „*Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte*”, zegt Paulus in Efeze I : 14.

Volgens deze woorden van den Apostel wordt *de geloovige in Christus* verzegeld met den Heiligen Geest der belofte, met den Heiligen Geest, die als „de belofte des Vaders” door Jezus ontvangen is, (Hand. II : 33.) en door den Heer aan zijne discipelen als de andere Trooster, dien Hij van den Vader zenden zou, was beloofd. God zet zijn zegel op den geloovige, en merkt hem daardoor als iemand, die Hem toebehoort, dien Hij voor zich afzonderlijk gesteld heeft; waardoor Hij tevens de algenoegzaamheid van Jezus’ offerande en de voldoening aan de eischen zijner gerechtigheid door Jezus’ dood aan het kruis bekrachtigt.

Doch de Heilige Geest is niet alleen het zegel, Hij is ook *het onderpand*. Het zegel is voor God, het onder-

pand is voor ons. Door de inwoning des Heiligen Geestes zijn wij verzegeld, en door diezelfde inwoning des Heiligen Geestes hebben wij het onderpand onzer erfenis. Door den Heiligen Geest heeft God zijn zegel op ons gedrukt; en door dienzelfden Geest weten wij, dat de erfenis, welke aan Jezus geschonken is, ons deel met Hem zal zijn; want wij zijn erfgenamen van God en medeërfgenen van Christus.

De Heilige Geest in ons is het zegel, door God op ons gedrukt en het onderpand onzer erfenis, maar Hij is tevens *de zalving*, waardoor wij bekwaam gemaakt zijn voor de dienst des Heeren. „Gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen”, zegt Johannes. De priesters in het Oude Testament werden gewasschen, bekleed, besprengd met bloed en gezalfd met olie; en daarna waren zij bekwaam tot de heilige bediening. Zoo ook wij. Wedergeboren en gerechtvaardigd, van onze zonden gereinigd door het bloed van Christus en met den Heiligen Geest gezalfd, kunnen wij als priesters God dienen. In 2 Kor. I : 21, 22 voegt Paulus de drie: zegel, onderpand en zalving te zamen, als hij zegt: „Maar die ons met u bevestigt in Christus, en die ons *gezalfd* heeft, is God, die ons ook *verzegeld*, en *het onderpand* des Geestes in onze harten gegeven heeft.”

Door de inwoning des Heiligen Geestes zijn onze lichamen *tempelen des Heiligen Geestes* geworden. „Weet gij niet, dat uw lichaam de tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt, en dat gij niet uws zelfs zijt?” vraagt Paulus aan de Korintheërs. Tot Timotheüs zegt hij: „Bewaar het goede pand door den Heiligen Geest, die in u woont.” (2 Tim. I : 14.) En Jakobus vraagt: „De Geest, die in ons woont, begeert hij met benijding?” (Jak. IV : 5.) Gelijk God eertijds woonde in den tempel te Jeruzalem, zoo heeft Hij nu *onze lichamen* tot zijnen tempel verkoren. De Heilige Geest, een goddelijk Persoon, de hemelsche Gast, die in ons woont, — welk een onuitsprekelijke genade! Wie zou er woorden kunnen vinden om dit naar waarde uit

te drukken? Welk een klaar bewijs voor de algenoegzaamheid van Jezus' offerande! In Gods oogen zijn wij zóó rein, zóó geheel van de zonde, van de wereld, van den duivel afgezonderd, zóó volkomen verlost, dat Hij zelf in ons wonen kan. Hij ziet ons aldus aan, omdat wij in Christus zijn: „die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt.” Welk een bron van troost en kracht en moed! Welk een drijfveer tot heiligheid, rechtvaardigheid en matigheid!

Ons lichaam behoort den Heere toe. Het is evenzeer gekocht door het bloed van Christus als onze ziel. „Geheel uw geest, en ziel, en lichaam worden onberispelijk bewaard bij de komst onzes Heeren Jezus Christus,” zegt Paulus in 1 Thess. V : 23. Doch dat lichaam is nu nog sterfelijk en verderfelijk; en dientengevolge aan allerlei kwalen en gebreken onderhevig; doch als de Heer komt, zal het worden verlost, (Rom. VIII : 23.) en gelijkvormig worden gemaakt aan het heerlijk lichaam van Christus. (Fil. III.) En hiervan is de in ons wonende Geest het onderpand. Zoo zeker als Hij ons heeft levend gemaakt en nu in ons woont, zoo zeker zal Hij onze sterfelijke lichamen levend maken. „Indien de Geest van Hem, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke lichamen levend maken uithoofde van zijnen Geest, die in u woont.” (Rom. VIII : 2.)

Maar wanneer ons lichaam den Heere behoort, en wanneer de Heilige Geest in dat lichaam woont, dan moeten wij dat lichaam als zoodanig bewaren voor elke besmetting, „Verheerlijkt dan God in uw lichaam! Stelt uwe lichamen tot een levende offerande, heilig, Gode welbehagelijk, welke is uwe redelijke dienst,” roept Paulus den geloovigen toe; terwijl hij van zichzelf getuigt: „Ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot slavernij, opdat ik niet, nadat ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.” (I Kor. VI : 20, IX : 27; Rom. XII : 1.) Onze

verantwoordelijkheid is groot. Hoe behandelen wij den hemelschen Gast, die in ons woont?

De Heilige Geest, die in ons woont, is *een Geest van zoonschap*, want door Hem zijn wij gebracht tot God in de betrekking van kinderen, door het geloof in Christus Jezus. Romeinen VIII leert ons dit duidelijk. „Want zoovelen door den Geest Gods geleid worden, die zijn zonen Gods. Want gij hebt niet ontvangen een geest van slavernij, wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen een geest van zoonschap, door welken wij roepen: Abba, Vader! De Geest zelf getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.” Onze geest is de nieuwe natuur of het leven, dat ons medegedeeld is; en met dien geest getuigt de Heilige Geest, die in ons woont, door ons in gemeenschap te brengen met den Vader en ons den Vader-naam te leeren uitspreken, dat wij kinderen Gods zijn. Wij dragen het heerlijke bewustzijn in ons om, dat wij kinderen van God zijn, en smaken de zaligheid van zijne gemeenschap. In plaats van een geest van slavernij, die ons tot vreeze bracht, en waardoor onze zielen werden geboeid, hebben wij een geest van zoonschap, waardoor wij ons in Gods nabijheid, als zijne kinderen, gelukkig gevoelen. „En omdat gij zonen zijt, heeft God den Geest zijns Zoons in onze harten uitgezonden, die roept: Abba, Vader!” (Gal. IV : 6.) Ook „hebben wij niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons door God geschonken zijn.” (I Kor. II : 12.) Wij moeten dus niet strijden met de wapenen der wereld, noch ons inlaten met hare handelingen, maar wij behooren navolgers Gods te zijn als geliefde kinderen. Evenmin hebben wij ontvangen een geest van vreeze, waardoor wij gebogen gaan onder het gevoel onzer zwakheid en onvolkomenheid; maar wij hebben ontvangen een geest van kracht, en van liefde, en van bezadigdheid. (2 Tim. I : 7). Wie dus wel onderwezen is door den Geest en zich door Hem laat leiden, die kent den geest van slavernij en krachteloosheid niet meer; die is niet wereldschgezind en ook niet terneerge-

drukt en vreesachtig; maar die heeft goeden moed; is vol liefde en zachtmoedigheid; is gehoorzaam aan zijns Vaders wil; verheugt zich in Gods gemeenschap; let op Gods woorden en gedachten; en dient Hem in alle nederigheid des harten.

Door de inwoning des Heiligen Geestes zijn wij *vereenigd met Christus*, ons verheerlijkt Hoofd in den hemel. Op den weg naar Damaskus roept de verheerlijkte Heer den heftigen vervolger der heiligen op aarde, Saulus van Tarsus, toe: „Saul, Saul wat vervolgt gij mij!” De heiligen op aarde, die door Saulus vervolgd werden, en de verheerlijkte Heer in den hemel waren dus één, zij vormden te zamen één geheel, één lichaam; zij waren zóó één, dat als *zij* vervolgd werden, men *Hem* vervolgde; en deze nieuwe openbaring aan Saulus vormde den grondslag voor Paulus' leer omtrent de Gemeente, welke leer hem was toevertrouwd geworden. Deze vereeniging der heiligen met Christus in den hemel is niet tot stand gebracht door het geloof, en ook niet door het bezit van het eeuwige leven, gelijk door menigeen beweerd wordt, maar door de inwoning des Heiligen Geestes, als gevolg van de afwassching onzer zonden door het bloed van Christus. „Want ook wij allen zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt. En wij zijn leden zijns lichaams, van zijn vleesch en van zijne beenen.” (1 Kor. XII : 13; Efez. V : 30.) Wondervolle waarheid! Wij, arme, verlorene, goddelooze zondaars uit de volken, zijn levend gemaakt en gereinigd, en door den Heiligen Geest vereenigd met den Heer Jezus in den hemel, zoodat de Heer der heerlijkheid ons als een deel van zichzelf beschouwt en behandelt! „Die den Heer aanhangt, is één geest met hem.” (1 Kor. VI : 17.) Het bewustzijn van de werkelijkheid dezer vereeniging verbindt ons noodzakelijkerwijze op het nauwst aan den Heer, doet ons Hem aanhangen, leert ons alles in Hem te vinden, en maakt ons daardoor van duizend dingen, die menigeen goed acht, los, omdat zij niet in overeenstemming zijn met Hem, met Wien wij „door éénen Geest” voor eeuwig verbonden zijn.

Deze inwoning des Heiligen Geestes is zóó wezenlijk, dat, als God ons hart onderzoekt, Hij in dat hart, aangezien de Heilige Geest daar woont, de meening des Geestes vindt, die, daar wij niet weten, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, te midden van al de ellende, die door de zonde in de wereld gekomen is, met onuitsprekelijke verzuchtingen voor ons bidt in overeenstemming met God. Ja, zóó wezenlijk, dat de diepten Gods ons nu geopenbaard zijn. De profeten des Ouden Verbonds kenden deze dingen niet; en ze wisten, dat zij ze niet kenden, want één van hen getuigde: „Wat geen oog heeft gezien, en geen oor heeft gehoord, en in geen menschenhart is opgekomen, hetgeen God bereid heeft voor hen, die Hem liefhebben.” (Jes. LXIV : 4.) Doch de apostel, die deze woorden aanhaalt, kan er bijvoegen: „Doch God heeft het ons geopenbaard door zijnen Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Want wie van de menschen weet, hetgeen des menschen is, dan de geest des menschen, die in hem is? Zoo weet ook niemand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods. Want wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons door God geschonken zijn.” (1 Kor. II : 9—12.)

Onder de vele werkingen van den Heiligen Geest in ons zijn vooral gewichtig, die, welke de Heer Jezus zelf in zijne laatste woorden tot zijne discipelen heeft opgegeven. En onder dezen neemt de eerste plaats in, dat de Heilige Geest ons *getuigt van den Zoon*. „Die zal van mij getuigen,” zegt Jezus. De Heilige Geest stelt derhalve voor onze ziel de persoonlijke heerlijkheid en volmaaktheid van den Zoon, zijne zedelijke voortreffelijkheid, zijn volbracht werk op het kruis, de verschillende bedieningen, welke Hij nu waarneemt, en de heerlijkheid, welke tot zijn eeuwig roem zal geopenbaard worden. Hij leidt onze gedachten terug in de eeuwigheid om zijn eeuwig Zoonschap te aanschouwen, en ons Dengene te doen zien, door Wien de werelden gemaakt zijn. Hij roept ons voor

den Geest zijn Godverheerlijkend werk van verzoening en verlossing, en richt onzen blik op den verheerlijkten Menschenzoon, aan Gods rechterhand verheven, gekroond met heerlijkheid en eer. Hij laat ons een blik slaan in de toekomst, wanneer Hij als de rechtmatige Erfgenaam aller dingen zal verschijnen om zijn koninkrijk in gerechtigheid op te richten. De Heilige Geest getuigt van Hem, aan Wien alle engelen en machten en krachten onderworpen zijn; van Hem, die als de volmaakte Mensch op aarde werd verworpen en gedood; van Hem, aan Wien al het oordeel is overgegeven door den Vader, en voor Wien alle knie zich buigen zal. Hij stelt ons Jezus voor als het Hoofd zijns lichaams, de Gemeente; als den grooten Hoogepriester, die altijd leeft om voor ons tusschenbeide te treden; als onze Voorspraak bij den Vader; als den Herder en Opziener onzer zielen; en brengt ons in verrukking door de beschrijving van den tijd van zegen en heerlijkheid, welke aanstaande is, wanneer Hij als Israël's en der volken Koning in heerlijkheid verschijnen zal. Nu eens doet Hij ons genieten van Jezus als onze wijsheid, gerechtigheid, heiligheid en verlossing; dan weer vertroost Hij ons door de hoop zijner wederkomst, wanneer alle leed zal verdwenen, alle strijd zal gestreden, en elke zonde zal weggenomen zijn. Zoodat, hetzij de Heilige Geest zich bezighoudt met het verledene, met het tegenwoordige of met het toekomstige, Hij steeds getuigenis geeft van den Zoon, die het middelpunt is van al Gods raadsbesluiten, genade en heerlijkheid. Wij kunnen er daarom van verzekerd zijn, dat geen prediking kan gezegd worden te zijn door den Heiligen Geest, indien die niet tot hoofdonderwerp heeft onzen Heer Jezus Christus, het welbehagen van God en de bewondering der engelen.

De Heilige Geest *verheerlijkt* ook *den Zoon*. „Die zal mij verheerlijken; want hij zal het uit het mijne nemen, en het u verkondigen.” (Joh. XVI : 14.) Hij stelt ons Hem voor, als alle eer en heerlijkheid waardig. Zijne uitnemendheid doet ons alle andere dingen als nietswaardig

beschouwen. Zijne waardigheid zal de lofzeggingen van alle schepsel in den hemel en op aarde en onder de aarde te voorschijn roepen. Maar zelfs nu, op deze door de zonde bezoedelde aarde, openbaart de Heilige Geest Hem zoodanig aan onze ziel, dat onze harten zijnen lof bezingen. Ja, voor duizenden op aarde is zijn Naam boven allen naam dierbaar, en neemt zijn heerlijke Persoon de eerste plaats in hunne harten in, zoodat rijkdom, macht en eer, geleerdheid en roem schade en drek door hen worden gerekend bij de uitnemendheid zijner kennis. Voor Hem buigen zij zich neer. Hij wordt door hen aanbeden en geprezen. Zijn eer en roem gaat hen boven alles ter harte. En dat alles geschiedt, doordien de Heilige Geest Hem verheerlijkt; het uit het zijne neemt, en ons verkondigt.

De Heilige Geest verkondigt ons ook *de waarheid aangaande de toekomstige dingen*. „De toekomstige dingen zal hij u verkondigen.” (Joh. XVI : 14.) Wanneer wij derhalve geen achtgeven op het getuigenis der Heilige Schrift omtrent de profetische gebeurtenissen, dan is het duidelijk, dat wij de bediening des Heiligen Geestes niet tot haar recht laten komen. Denken wij er wel aan, dat dezelfde Geest, die ons gegeven is, en die in ons roept: „Abba, Vader!” ook zegt: „Kom, Heer Jezus!” „*De Geest en de bruid zeggen: kom!*” Wij zijn dus niet in overeenstemming met het getuigenis des Geestes, indien onze harten niet gericht zijn op, en niet verlangen naar de komst van Jezus.

De Heilige Geest is onze *Leidsman* hier beneden. Als de andere Trooster of zaakwaarnemer (zooals wij het grieksche woord „parakleet” het best zouden vertalen, indien zulks niet te familiaar was) neemt Hij de plaats van Jezus in, en onderwijst ons, leidt ons in de waarheid, sterkt ons in den strijd, troost ons in het lijden, vermaant en waarschuwt ons te midden van de vele verzoekingingen der wereld en des satans. Door Hem zijn wij in staat om van alle besmetting des vleesches en des geestes ons verre te houden, en alzoo de heiligmaking te voleindigen in de vreeze Gods. Wij leven door den

Geest, zegt Paulus, laat ons ook door den Geest wandelen; en indien wij door den Geest wandelen, zullen wij de begeerte des vleesch es geenszins volbrengen; maar integendeel de vrucht des Geestes vertoonen, welke is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, matigheid. (Gal. V.)

Hoe heerlijk zijn derhalve de gevolgen en zegeningen van de inwoning des Heiligen Geestes! Mochten wij ze toch steeds genieten, geliefde broeders! Wij lezen in de Brieven der Apostelen zooveel van „blijdschap;” en waarlijk als wij de inwoning des Heiligen Geestes met een geloovig hart hebben aangenomen, en dan dien hemelschen Gast de ware plaats in onze harten inruimen, zoodat Hij ons geheel vervullen kan, dan zullen onze harten van vreugde overvloeien. De liefde Gods is in onze harten uitgestort door den Heiligen Geest, die ons gegeven is; en dientengevolge hebben wij „rechtvaardigheid en vrede en blijdschap in den Heiligen Geest.” In plaats van met onszelf bezig te zijn, houden wij ons voor de zonde en de wereld gestorven, en vinden ons genot in de aanschouwing, bewondering en aanbidding van Christus, wiens naam ons boven alles dierbaar wordt, wiens Persoon ons boven allen aantrekt, wiens werk ons eenig rustpunt is, wiens komst het eenig verlangen onzer ziel uitmaakt.

God gaf ons den Heiligen Geest als Persoon wonende in ons; opdat wij niet alleen smaken zouden „de genade onzes Heeren Jezus Christus” en de liefde Gods des Vaders, maar ook „de gemeenschap des Heiligen Geestes”; door welken al de geestelijke zegeningen, waarmede wij in den hemel in Christus gezegend zijn, reeds nu heerlijke werkelijkheden voor ons worden, in het zalige vooruitzicht weldra, wanneer de Trooster ons gebracht zal hebben tot den hemelschen Bruidegom, verzadiging van vreugde te hebben voor zijn aangezicht.

Correspondentie.

16. F. B. te Beverwijk vraagt een verklaring van 1 Petrus I : 13.

De Christenen, die wedergeboren zijn tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden, en die zich met een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde verheugen in Christus, wien zij niet gezien hebben, maar nochtans liefhebben, worden door den apostel vermaand om de lendenen huns verstands te omgorden en nuchteren te zijn, opdat zij zich in geen opzicht van hun christelijk standpunt en van hunne christelijke roeping laten aftrekken; en volkomen te hopen op de genade, die aan het eind hun aangebracht wordt bij de openbaring van Jezus Christus, als wanneer alle beloften Gods, waarvan zij nu reeds door het geloof het genot smaken, zullen worden vervuld.

17. A. K. te Aardenburg vraagt, waar de mannen van Ninevé en de koningin van het Zuiden in het oordeel zullen staan? Matth. XIV : 41, 42.

De Heer spreekt hier in het algemeen over het oordeel, zonder aan te geven, welke plaats dezen zullen innemen. Vooronderstel, dat de koningin van het Zuiden tot de gezaligden behoort, de mannen van Ninevé echter niet, zoo zullen zij toch beiden in den grooten dag des oordeels opstaan om de Joden, die Jezus verwierpen, te veroordeelen. De eerste kwam van de einden der aarde om de wijsheid van Salomo te hooren; de laatsten bekeerden zich op de prediking van Jona; terwijl de Joden Hem verwierpen, die meer was dan Jona en Salomo.

18. W. S. H. te 's Hage vraagt, wat de zinnebeeldige betekenis is van de „zeven dagen”, gedurende welke de toonbrooden moesten liggen op de tafel, eer ze door anderen mochten vervangen worden? Lev. XXIV.

Zoowel de tafel als het brood, dat er op ligt, stelt Christus voor, die zonder ophouden in al de volmaaktheid zijner reine menschheid aan God wordt voorgesteld, en tot voedsel dient voor het priesterlijk volk. De „meelbloem”, waarvan de brooden gebakken waren, beteekent de volmaakte menschheid van Christus; de „zuivere wierook” wijst op de geheele toewijding van die

menschheid aan God; en de „zeven dagen”, welke die brooden op de tafel bleven liggen, drukken de volheid uit van hetgeen de Godmensch Jezus Christus in God genoot.

19. J. S. te Almeloo vraagt: „Is de Heer Jezus nog altijd bezig om voor de zijnen plaats te bereiden in het Vaderhuis?” Joh. XIV : 1—3.

De Heer Jezus *heeft* voor de zijnen plaats bereid in het huis des Vaders. Hij zegt: „Ik ga heen om u plaats te bereiden; en wanneer ik heengegaan ben, en u plaats bereid heb, kom ik weder, en zal u tot mij nemen.” Door zijn heengaan tot den Vader als de mensch Christus Jezus, die het werk volbracht en den Vader verheerlijkt had, werd het huis des Vaders voor ons geopend, en kon Hij tot den Vader zeggen: „Vader! ik wil, dat, waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt.” Toen Hij dus heengegaan was, wisten de discipelen, dat hun plaats in het huis des Vaders bereid was, en konden zij de wederkomst huns Heeren verwachten.

20. C. E. W. te Beverwijk vraagt, wat de woorden in Joh. XIV : 28 beteekenen.

De discipelen waren ontroerd en versaagd, doordien de Heer gezegd had, dat Hij hen ging verlaten. Wanneer zij aan zich zelve dachten, geen wonder; want zij zouden dan alleen overblijven in deze vijandige wereld, en hun loopbaan moeten voortzetten zonder de hulp en de leiding van hunnen geliefden Meester. Hadden zij evenwel aan den Heer gedacht, dan zouden zij zich hebben verblijd, want Hij ging heen tot den Vader. Waarachtige, overgegeven liefde nu denkt niet aan eigen geluk, maar aan het geluk van een ander; en daarom zegt de Heer: „Indien gij mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden, dat ik tot den Vader ga; want mijn Vader is meerder dan ik.”

21. A. V. te Bodegraven vraagt: „Wie waren de drie helden, die voor David water uit de bornput te Bethlehem haalden?”

Als wij 2 Samuël XXIII vergelijken met 1 Kronijken XI blijkt daaruit, dunkt mij, dat deze drie helden waren: Abisai, Benája, en een derde, wiens naam niet genoemd wordt.

22. D. K. M. te Leiden vraagt: *a.* „Is Ezechiël IV en V

geheel of gedeeltelijk vervuld in het beleg en de verwoesting van Jeruzalem door Titus in 70?"

Nee; Ezechiël voorspelt hier de inneming en verwoesting van Jeruzalem door Nebukadnézar. (Zie 2 Kon. XXV en 2 Kron. XXXVI.) Ezechiël behoorde tot de gevangenen, die met den koning Jojachin naar Babel gevoerd werden, en hij profeteerde in het vijfde jaar van de wegvoering van den koning Jojachin. (Ezech. I : 2.)

b. „Wat is de beteekenis van Ezechiël V : 3, 4?"

De verklaring van de zinnebeeldige handeling in de verzen 1—4 vinden wij in het volgende gedeelte van het Hoofdstuk. Een derde deel van Jeruzalem zou sterven aan de pest; een derde deel zou omkomen door honger; en een derde deel zou naar alle winden verstrooid worden. Van dat laatste derde deel zouden eenigen in het land blijven, maar ook die zouden tegen den Heer zondigen en geoordeeld worden, zoodat er eindelijk bijkans niemand meer overig bleef. (Zie 2 Kon. XXV.)

23. G. J. M. te Steeg vraagt: „Waarom mogen ongedoopten niet aan de tafel des Heeren toegelaten worden, terwijl men toch hen toelaat, die als kind gedoopt zijn?"

De doopkwestie is een moeilijk vraagstuk. Er heerscht daaromtrent groot verschil van gevoelen onder ware geloovigen. De een meent, dat het de wil des Heeren is, dat de kinderen der geloovigen gedoopt worden. Een ander gelooft, dat de doop slechts geschieden mag bij hen, die hun geloof in Christus belijden. Onder de laatsten zijn er, die den doop, dien zij als kinderen ontvangen hebben, niet erkennen, en zich daarom nu als geloovigen laten doopen; terwijl anderen, hoewel zij den kinderdoop verwerpen, nochtans meenen, dat, nu zij eenmaal als kinderen gedoopt zijn, God dezen doop erkent. Enkel en meenen, dat de doop slechts aan Joden en Heidenen moet toegediend worden. Onder de voorstanders dezer verschillende, uiteenloopende meeningen bevinden zich godzalige, goed in de Schrift onderwezen geloovigen. Stellen wij nu een dezer gevoelens als voorwaarde van toetreding tot 's Heeren tafel, dan sluiten wij van die tafel uit alle anderen, die een ander gevoelen omhelzen. Daardoor zou de tafel ophouden de tafel *des Heeren* te zijn, en zouden wij een partij of secte vormen. De Heer toch noodigt aan zijne tafel allen, die Hem kennen en liefhebben. Hij zou noch Luther, noch Calvijn, noch Menno Simons, noch Bunjan afwijzen, maar zou

ze allen gelijkelijk aan zijne tafel ontvangen. En dit moeten wij ook doen. Wij vergaderen ons tot den naam van Christus, en komen aan *zijne* tafel, waar Hij de gastheer is, bijeen; en moeten dus dáár *allen* ontvangen, *die door Hem zijn aangenomen* — gevallen van tucht natuurlijk uitgezonderd. Ben ik dus tegen den kinderdoop, en komt er een geloovige, die vóór den kinderdoop is, om zijne plaats aan 's Heeren tafel in te nemen, dan moet ik dien toelaten, omdat hij door den Heer is aangenomen. Weiger ik hem, dan verwerp ik de eene waarheid om de andere te handhaven. Om den doop der geloovigen te handhaven verbreek ik de eenheid der gemeente; want allen, die in Christus gelooven, zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt. In de meening, dat ik voor de waarheid opkom, zou ik dus een groote zonde begaan.

Doch hoeveel verschil van meening er ook onder de geloovigen bestaat omtrent de toepassing van den doop, hierin zijn allen het met elkander eens, dat de doop een instelling des Heeren is. Dit is dan ook duidelijk genoeg. De Heer Jezus heeft bevolen, even vóór Hij ten hemel voer, dat allen, die tot zijne discipelen gemaakt waren, moesten gedoopt worden tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. En de Apostel Paulus, sprekende over de eenheid des Geestes, zegt niet alleen, dat er één lichaam en één Geest en ééne hoop, maar ook één Heer, één geloof, één doop is. Even duidelijk is het, dat in de dagen der Apostelen allen, die geloofden, gedoopt werden, en eerst daarna in de gemeente en aan de tafel des Heeren werden aangenomen. Wie zich derhalve niet wil laten doopen, verwerpt deze instelling des Heeren, en kan om die reden door de gemeente niet worden aangenomen.

De persoon en het werk des Heiligen Geestes.

IV.

De inwoning des Heiligen Geestes in de Gemeente.

Hoewel het Gode behaagde met Abraham en andere heiligen van dien tijd gemeenschap te oefenen, zoo lezen wij toch niet, dat God *woonde onder zijn volk*, vóórdát zij gebracht waren onder de bescherming en den zegen van het bloed des lams. Toen evenwel het volk Israël uit Egypte was *verlost*, en aan de andere zijde van de Roode Zee het loflied der bevrijding had aangeheven, en de tabernakel met het altaar en het priesterschap was opgericht, toen zeide Jehovah: „Ik zal *in het midden* der kinderen Israëls *wonen*, en Ik zal hun tot een God zijn; en zij zullen weten, dat Ik de Heer hun God ben, die hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik *in het midden* van hen *wonen* zou; Ik ben de Heer, hun God.” (Exod. XXIX : 44—46.) God kwam dus *wonen* in het midden van zijn verlost volk.

Verder lezen wij, dat, toen Salomo den tempel gebouwd had, een wolk het huis des Heeren vervulde; zoodat de priesters niet staan konden om te dienen, vanwege de wolk, want de heerlijkheid des Heeren had het huis des Heeren vervuld. Toen zeide Salomo: „De Heer heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wonen. Ik heb immers een huis gebouwd, U *ter woonstede*, een vaste plaats *tot Uwe eeuwige woning*.” (1 Kon. VIII : 10—13.)

In de dagen van onzen Heiland was Hij-zelf *de tempel*.

Hij zeide: „Breekt dezen tempel af, en in drie dagen zal ik hem oprichten..... En dit zeide Hij van den tempel zijns lichaams.” (Joh. II : 19, 21.) De Heilige Geest was op Hem nedergedaald in lichamelijke gedaante als een duif; (Luk. IV : 22.) zoodat de Heere Jezus, op aarde wandelende, *de tempel van God* was.

Nadat Hij evenwel door zijnen dood aan het kruis een eeuwige verzoening had teweeggebracht, en nadat Hij uit de dooden was opgestaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht had gebracht, zoodat Hij zijne discipelen „broeders” kon noemen, leerde Hij hen, dat zij wachten moesten op de komst des Heiligen Geestes, door wien zij gedoopt en met kracht uit den Hooge aangedaan zouden worden. Na tien dagen wachters daalde op den Pinksterdag de Heilige Geest neder als een geweldige, gedrevene wind, vervulde het geheele huis, waar de discipelen zaten, en maakte woning in een iegelijk hunner. „Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest,” zoo lezen wij, „en begonnen te spreken met andere talen, zooals de Geest hun gaf uit te spreken.” De verdeelde tongen als van vuur, die zich zetten op een iegelijk hunner, toonden klaarlijk, dat de bediening des woords, met kracht, het bijzondere kenmerk van hun getuigenis wezen zou.

Van dit oogenblik woonde dus de Heilige Geest op aarde in het midden der heiligen. Gelijk eertijds Jehovah woonde onder zijn volk Israël, zoo woont nu de Heilige Geest in het midden van Gods kinderen. Wij zijn een verlost volk. Wij zijn in een geheel nieuwen toestand gebracht. Door den dood van Christus van de oude schepping met al hare ellenden, zonden en oordeelen gescheiden, zijn wij in de opstanding een nieuwe schepping geworden, waarin vrede, vreugde en heerlijkheid heerschen en genoten worden. Van die nieuwe schepping is Christus in den hemel het verheerlijkte Hoofd. Vóór zijnen dood was Jezus alleen. „Indien het tarwegraan niet in de aarde valt en sterft, blijft het alleen; indien het in de aarde valt en sterft, draagt het veel vrucht.” Opgestaan uit de dooden noemt Hij

zijne discipelen „broeders.” Hij en zij maken ééne familie uit. Van die familie is God de Vader. „Ik vaar op tot mijnen God en uwen God, tot mijnen Vader en uwen Vader.” Van die familie is Jezus de eerstgeborene veler broeders. Hij schaamt zich niet allen, die in Hem gelooven, zijne broeders te noemen. En in het midden dier broeders kwam de Heilige Geest woning maken.

Hierdoor is een nieuwe betrekking tot stand gebracht. In 1 Kor. XII : zegt Paulus : „*Want ook wij allen zijn door éenen Geest tot één lichaam gedoopt.*” Vóór de komst van Christus op aarde stonden de heiligen ieder op zichzelf. Toen de Heer hier beneden wandelde, schaarden zij zich als zijne discipelen rondom Hem. Ook noemt Hij hen zijne vrienden. Na zijne opstanding uit de dooden zijn zij zijne broeders, en vormen met Hem ééne familie. Met Hem gestorven, wat den ouden mensch betreft, zijn zij nieuwe menschen geworden, die zijn leven, het leven van den uit de dooden Verrezenen, deelachtig werden. Jezus blies in hen, en zeide : „Ontvangt den Heiligen Geest,” den Geest des levens in Christus Jezus. Maar nadat Hij ten hemel gevaren en aan Gods rechterhand verheerlijkt was, zond Hij den Heiligen Geest in hen, verbond hen daardoor met Zich in den hemel, en met elkander op aarde, zoodat allen, die gelooven, door den éenen Geest, die in hen woont, tot één lichaam zijn gedoopt. Christus in den hemel en de heiligen op aarde zijn door den Geest één lichaam, waarvan Hij het hoofd is en zij de leden zijn. Zoo onafscheidelijk als de leden van ons lichaam verbonden zijn aan ons hoofd en aan elkander, zoo onafscheidelijk zijn wij door den Geest aan Christus en aan elkander verbonden; zoodat ook van het lichaam van Christus kan gezegd worden : „Waar één lid lijdt, lijden alle leden mede.” „Saul, Saul! waarom vervolgt gij mij?” riep de verheerlijkte Heer den vervolger der zijnen toe.

Deze doop des Heiligen Geestes, waardoor de heiligen tot één lichaam werden gevormd, sloot vanzelf alle onderscheid van volk, stand en geslacht buiten. „Zoo dan,

wij kennen van nu aan niemand naar het vleesch” — zegt Paulus — „en indien wij ook Christus naar het vleesch gekend hebben, zoo kennen wij hem toch nu niet meer alzoo. Derhalve, indien iemand in Christus is — een nieuwe schepping; het oude is voorbij gegaan, zie, het is alles nieuw geworden.” (2 Kor. V : 16, 17.) In Christus Jezus zijn alle geloovigen één. Daar is Jood noch Griek; daar is slaaf noch vrije; daar is man noch vrouw. (Gal. III : 28.) In de nieuwe schepping is niet Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar, Scyth, slaaf, vrije, maar Christus is alles en in allen. (Kol. III : 11.) Zoodat de geloovigen uit de volken, die eertijds verre en van alle zegeningen buitengesloten waren, met de geloovigen uit Israël zijn: mede-erfgenamen en mede-ingelijfd en mede-deelgenooten zijner belofte in Christus Jezus door het evangelie. Door Hem hebben zij beiden den toegang door éenen Geest tot den Vader; en zijn derhalve geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods. (Efez. III : 6; II : 18, 19.)

’t Spreekt vanzelf, dat deze kostelijke waarheid in het Oude Testament geheel onbekend was. Zoolang het handschrift, dat tegen ons was, niet uit het midden was weggenomen, en de middelmuur der omtuining niet afgebroken was, kon het lichaam van Christus niet bestaan. Daartoe moest eerst gebeurd zijn, wat Paulus in Efeze II zegt: „Want hij is onze vrede, die beiden één gemaakt en den middelmuur der omtuining verbroken heeft, toen hij in zijn vleesch de vijandschap, de wet der geboden, bestaande in inzettingen, te niet gedaan had, opdat hij die twee (Joden en volken) in zichzelf tot éenen nieuwen mensch zou scheppen, vrede makende, en beiden (Joden en volken) in één lichaam met God verzoenen zou door het kruis, de vijandschap (tusschen Joden en volken) door hetzelfde gedood hebbende.” Doch niet alleen dit. Er is ook in het heele Oude Testament met geen enkel woord spraak van het lichaam van Christus, van de Gemeente des Heeren. Paulus verklaart uitdrukkelijk, dat deze waarheid van de vereeniging van de geloovigen uit Israël

en uit de volken in één lichaam, de Gemeente van Christus, den Zoon des levenden Gods, gelijkelijk deelende in al de beloften Gods in Christus Jezus, een verborgenheid was, die van eeuwen en geslachten her verborgen is geweest in God, maar nu is geopenbaard aan de heiligen. (Kol. I; Efez. II; Rom. XVI : 25—27.)

Hieruit is het zoo klaar als de dag, dat wie beweert, dat de gemeente van Christus van den beginne af, gedurende de heele oud-testamentische bedeeing, heeft bestaan, al is het dan ook „niet in al den glans van het Nieuwe Testament,” geheel in strijd is met de duidelijke uitspraken des Apostels. Wie zulks beweert, verkeert omtrent de heerlijke waarheden, door God in het bijzonder aan den apostel Paulus geopenbaard, geheel in het duister, en heeft dientengevolge verloren, wat het kenmerkende karakter en de bijzondere zegeningen des Christendoms uitmaakt. Helaas! het is den duivel maar al te wel gelukt, om de oogen der geloovigen te verblinden. De meesten verstaan van het hemelsche standpunt en de hemelsche roeping der Gemeente niets, en denken en leven, alsof het grootste gedeelte des Nieuwen Testaments niet bestaat.

De Gemeente is het lichaam van Christus. Van dat lichaam zijn alle ware geloovigen leden: „Want wij allen zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn tot éénen Geest gedrenkt.” De Gemeente is ook Gods tempel hier op aarde. Van dien tempel zijn alle ware geloovigen de levende steenen. „Gij zijt medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods, gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, terwijl Jezus Christus zelf hoeksteen is, in wien het gansche gebouw, wel te zamen gevoegd, opwast tot een heiligen tempel in den Heer; in wien ook gij mede opgebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest.” (Efez. II : 19—22.)

Deze heerlijke waarheid heeft de gezegendste gevolgen; maar stelt ons tevens onder een dure verplichting en een ernstige verantwoordelijkheid.

De Heilige Geest woont in de Gemeente als in Gods tempel hier op aarde; terwijl Hij de heiligen gevormd heeft tot het lichaam van Christus. De Heilige Geest is derhalve de Leidsman der Gemeente, van Wien alle zegeningen en alle gaven haar toestroomen. De brieven aan de Korinthiërs en Efeziërs onderwijzen ons daarin op schoone en heerlijke wijze. Staan wij een oogenblik daarbij stil.

Christus heeft één lichaam, en God heeft één tempel, in welken de Heilige Geest woont. Dientengevolge worden de heiligen vermaand om zich te beijveren „*de eenheid des Geestes te bewaren in den band des vredes.*” (Efez. IV.) Bedenken wij wel, dat wij de eenheid des Geestes moeten *bewaren*, en geenszins moeten *tot stand brengen*. Dit laatste kunnen wij niet. Dat is Gods werk door den Heiligen Geest. Door alle geloovigen door éenen Geest tot één lichaam te doopen; door allen te doen opwassen tot een woonstede Gods in den Geest, is die eenheid des Geestes tot stand gebracht. En die eenheid des Geestes moeten wij *bewaren*. Hiermede zijn alle partijschappen, alle sekten, alle scheuringen onder de geloovigen veroordeeld. Waarin die eenheid des Geestes bestaat, wordt door den Apostel opgegeven: „Eén lichaam en één Geest, gelijk gij ook geroepen zijt in ééne hoop uwer roeping.” Er is één lichaam, in hetwelk één Geest, de Heilige Geest, woont, en alle leden hebben ééne hoop, de hoop der eeuwige heerlijkheid met Christus. „Eén Heer” is aller Heer, „één geloof,” het Christelijk geloof, wordt door allen beleden, terwijl allen door „éenen doop”, tot den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, zijn gedoopt. Allen hebben „één God en Vader, die daar is boven allen, en door allen, en in ons allen.” Deze eenheid des Geestes nu, door God tot stand gebracht, moeten wij ons beijveren te bewaren; en derhalve moeten wij afstand doen van alles, wat de openbaring dier eenheid zou kunnen verhinderen of in gevaar brengen.

Christus, die nedergedaald is in de benedenste deelen der aarde, is opgevaren in den hooge, heeft de gevangenis

gevangen genomen, en door de zending des Heiligen Geestes, dien Hij van den Vader ontvangen had, den menschen gaven gegeven. God de Vader is de bron der gaven. De Zoon heeft door het verlossingswerk die gaven voor de zijnen verworven. En de Heilige Geest, door den Vader en den Zoon gezonden, deelt die gaven uit. „Er is verscheidenheid van genadegaven, maar het is dezelfde Geest; en er is verscheidenheid van bedieningen, en het is dezelfde Heer; en er is verscheidenheid van werkingen, en het is dezelfde God, die alles in allen werkt.” Vader, Zoon en Heilige Geest zijn dus alle drie werkzaam door de verschillende gaven in de Gemeente. Nochtans is de Heilige Geest de uitdeeler der gaven. Want hoewel de Apostel tot de Efeziërs zegt: „Aan een iegelijk onzer is de genade gegeven naar de maat der gave van Christus,” zoo zegt hij tot de Korinthiërs, na de verschillende gaven te hebben opgenoemd: „Doch al deze dingen werkt één en dezelfde Geest, aan een iegelijk in het bijzonder toebedeelende, gelijk hij wil.”

Alle gaven komen derhalve van Christus door den Heiligen Geest. De Heilige Geest, die in de Gemeente woont, die door den verheerlijkten Heer aan de Gemeente tot Leidsman gegeven is, deelt ze uit, aan wien Hij wil, en gelijk Hij wil. De Gemeente is dus geheel van Hem afhankelijk. Zonder Hem heeft zij niets; door Hem heeft zij alles. Wil zij dus gezegend en verkwikt, onderwezen en gesticht worden, dan moet zij zich door Hem laten leiden en aan Hem onderwerpen.

De gaven dienen tot de volmaking der heiligen: voor het werk der bediening, voor de opbouwning van het lichaam van Christus. Zij blijven zoolang, totdat wij allen zullen gekomen zijn tot de eenheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volwassen man, tot de maat van den vollen wasdom der volheid van Christus. Daarom moet in de vergadering der Gemeente alles geschieden tot stichting der heiligen. De geloovigen te Korinthe hadden dit voorbij gezien. Het vleesch werkte in hun midden. De duivel trok partij van hunne

opgeblazenheid en ijdelheid. Wanorde was daarvan het gevolg. Daarom vermaant de Apostel hen om zich door den Geest te laten leiden; en beschrijft in het welbekende twaalfde en veertiende Hoofdstuk van zijnen eersten brief de werking des Heiligen Geestes.

In de bijeenkomst der gemeente is de Heilige Geest de leider der vergadering. Hij is niet alleen de uitdeeler der verschillende gaven, maar Hij geeft ook telkenmale als de Gemeente te zamen komt, wat zij noodig heeft tot hare stichting en opbouw, tot hare leering en vermaning. Voorzeker het vleesch, dat nog in de heiligen woont, kan zich vertoonen; en het heeft dit, helaas! maar al te vaak gedaan; de duivel, die zoo gaarne wanorde sticht, kan zijn invloed doen gelden; en helaas! dit is hem maar al te dikwerf gelukt; doch dit neemt niet weg, dat nochtans de Heilige Geest de leider der vergadering is en blijft; en Hij door het Woord ons telkens weer terugbrengt tot de eenvoudige afhankelijkheid van zijn bestuur. Geen beter bewijs daarvoor dan de Korinthische gemeente. Hoe groot de wanorde daar ook was, en hoe vele gebreken daar ook waren, de Apostel, wel verre van te raden tot het aanstellen van een leeraar of ouderling of voorzitter, aan wien de leiding der vergadering en de bediening van het Avondmaal moest in handen gegeven worden, handhaaft streng de uitsluitende leiding des Heiligen Geestes, aan wien allen zich moesten onderwerpen.

Bij de uitoefening der tucht vinden wij hetzelfde beginsel toegepast. De Heere Jezus, sprekende over de tucht in de Gemeente, zegt: „Voorwaar, ik zeg u: Al wat gij op aarde binden zult, zal in den hemel gebonden zijn; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden zijn. Wederom zeg ik u: Indien twee van u overeenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.” (Matth. XVIII: 18—20.) En toen er zich in Korinthe een geval van tucht voordeed, richtte

Paulus zich, overeenkomstig deze woorden van Jezus, tot de geheele gemeente, en zeide: „Want ik, naar het lichaam afwezig, maar naar den Geest tegenwoordig, heb reeds, als ware ik tegenwoordig, geoordeeld, hem, die dit aldus bedreven heeft, *in den naam van onzen Heer Jezus Christus, als gij en mijn geest vergaderd zijt met de krocht van onzen Heer Jezus Christus*, denzulken aan den satan over te geven.” (1 Kor. V.)

Op gelijke wijze ging het toe bij de handhaving der leer. In het vijftiende Hoofdstuk der Handelingen vinden wij de heiligen vergaderd voor het aangezicht des Heeren om een kwestie aangaande een punt der leer te behandelen. Het is openbaar, dat zij door den Heiligen Geest geleid werden om aldus te zamen te komen met de apostelen en ouderlingen, om de zaak voor het aangezicht des Heeren te behandelen. Het punt in kwestie werd uitvoerig besproken, van alle kanten beschouwd, en de meening des Geestes door verschillende broeders in het licht gesteld; en aan het slot dier vergadering konden zij schrijven: „Het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht.”

De Heilige Geest, de derde Persoon der heilige Drie-eenheid, wonende in de Gemeente als in zijn tempel, welk een heerlijke waarheid! Hoe zalig onder de leiding van zulk een Persoon te staan! Wie zou in staat zijn de heerlijkheid van dit bewonderenswaardige voorrecht te beschrijven! Als wij de Handelingen der Apostelen lezen, dan hooren wij een weinig, hoe schoon en liefelijk de toestand was der Gemeente van Christus, toen zij zich nog geheel en uitsluitend onder de leiding van den Geest stelde, en het den duivel nog niet gelukt was, zijne plaats door anderen te doen innemen. Één van hart en één van ziel waren zij volhardende in de leer der apostelen en in de gemeenschap, in de breking des broods en in de gebeden. Met groote kracht gaven de Apostelen getuigenis van de opstanding van den Heer Jezus, daarbij gedragen door de gebeden der heiligen. Groote genade was over hen allen, zoodat er vreeze kwam over alle

ziel. Duizenden werden toegebracht, zoo te Jeruzalem als in de geheele toenmaals bekende wereld. De heidenen bekeerden zich van hunne afgoden tot God. Met duizenden kwamen zij, belijdende en verkondigende hunne daden; wierpen hunne beelden weg en verbrandden hunne boeken, en maakten den naam van den Heer Jezus groot. Door wonderen en teekenen, door vreemde talen en profetieën, zoowel als door de bewaring der eenheid en de openbaarmaking en bestraffing van het kwaad, openbaarde zich de tegenwoordigheid des Heiligen Geestes op merkwaardige en krachtige wijze.

Helaas! het is niet aldus gebleven. Reeds in de dagen der Apostelen staken partijschappen het hoofd op; slopen verkeerde menschen en valsche leeraars de Gemeente binnen, die allerlei dwalingen en slechte praktijken invoerden; openbaarde zich het vleesch in allerlei vormen, — in eigenliefde, zelfzucht, hoogmoed, ijdelheid, onzedelijkheid zelfs. En na den dood der Apostelen namen het kwaad en de dwaling zoozeer de overhand, dat er spoedig niet veel meer te zien was van de schoonheid en heerlijkheid der eerste dagen. En thans? Ach! wij zitten op de puinhoopen der vervallen Gemeente; wij treuren over de duizend wonden, waaraan de Christelijke kerk op aarde lijdende is; wij verwachten geen heeling, geen verbetering, geen verandering; want naar de profetieën der Apostelen zal het eind van alles zijn het schrikkelijk oordeel over de groote hoer, de afgevallenen Christenheid, nadat de ware geloovigen door den Hemelschen Bruidgom zijn opgenomen in het heerlijk Vaderhuis.

In afwachting van die voor de heiligen zoo gelukkige gebeurtenis moeten wij ons in het groote huis, de Christenheid, als vaten ter eer afzonderen van de vaten ter oneer, en mogen ons dan, naar 's Heeren woord, als leden zijns lichaams vergaderen in zijnen Naam, onder de leiding des Heiligen Geestes. Wij zullen dan zeker niet de gaven en krachten van vroeger terugkrijgen; dat kan niet, want de heerlijkheid is verdwenen; maar wij zullen alles ontvangen, wat wij noodig hebben tot op-

bouwing en stichting, tot leiding en besturing, tot verkwikking en bemoediging; zoodat wij ons zullen kunnen verheugen in de heerlijke tegenwoordigheid van Jezus in ons midden, en in het bestuur des Heiligen Geestes, die in den tijd des vervals naar dezelfde beginselen blijft handelen, welke aan de eerste gemeente werden voorgesteld, en welke ons in de Schrift zijn bewaard gebleven.

Gode zij dank! hoe groot ook het verval der Gemeente is, de Heilige Geest heeft haar nog niet verlaten. Hij woont nog steeds in haar. Tot de komst des Heeren blijft Hij bij haar wonen op aarde. De Geest en de Bruid roepen: kom! zoo lezen wij in de Openbaring. Hij leidt de Bruid door de woestijn der wereld naar het Vaderhuis daarboven in de armen van haren Bruidegom. Na de komst van Jezus en de opname der Bruid in den hemel, zendt God een werking der dwaling over de Christenheid; de volkomen afval van God en Christus volgen, en het lang bedreigde oordeel treft de Gemeente des Heeren, die een hoer en Babylon geworden is.

Welgelukzalig zij, wier oogen voor deze dingen zijn geopend geworden, en die een hart gekregen hebben om te letten op de stem des Heeren! Evenals de Joden na de babylonische ballingschap, onder Ezra en Nehemia, treurende over de vervlogen heerlijkheid, naar dezelfde beginselen van vroeger, naar Mozes' geboden en inzettingen handelden, zoo richten ook zij zich naar de beginselen en geboden door den Heer en zijne Apostelen aan de Gemeente gegeven, en onderwerpen zij zich aan de leiding des Heiligen Geestes, en mogen ontdekken, al is het dan in groote zwakheid, dat zegen en vreugde hun deel zijn, dat orde en tucht onder hen gehandhaafd worden, en dat de naam des Heeren wordt verheerlijkt.

De woestijn en Kanaän.

In Deut. VIII wordt ons geleerd te „gedenken al den weg, dien de Heer, uw God, u geleid heeft deze veertig jaren”; en Israël's omwandelingen, overeenkomstig hunne uitgangen des harten, zijn beschreven door Mozes. (Num. XXXIII.) Eindelijk legerden zij zich aan de Jordaan. (vs. 49.) Al de ontmoetingen op den weg, hetzij gunstig of ongunstig, hadden ten doel ééne groote les in te prenten, namelijk afhankelijkheid van God. „De mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.” Dit was het woord, door den Heer aangehaald, toen Hij door satan verzocht werd. Hij kende alleen afhankelijkheid, afhankelijkheid naar den wil van God, uitgedrukt in Zijn Woord; doch indien wij afhankelijkheid van God leeren door de moeielijkheden op den weg, bereiken wij ook, op hetzelfde oogenblik, de Jordaan; zoodat, terwijl mijn hart rust in den wil van God, ik den laatsten slagboom tusschen de woestijn en Kanaän doorga. Ik heb dan geleerd afhankelijk te zijn van God overeenkomstig Zijn Woord, niet alleen met betrekking tot alle dingen, maar ik zelf, mijn eigen-ik, hetgeen mij belemmert, en mijn ingaan in het licht en de vreugde Zijner tegenwoordigheid verspert, is terzelfdertijd dood. De Jordaan is eigenlijk de dood van het eigen-ik. De wegen Gods in de woestijn hebben mij geleerd af te hangen van God overeenkomstig zijn Woord; doch zoodra ik den veiligen en gezegenden weg om de woestijn door te komen heb gevonden, vind ik, dat ik in den geest de Jordaan door, dat ik *niet meer* in de woestijn, maar in Kanaän ben. Dat wil zeggen: wanneer ik volkomen geoefend ben om in de woestijn te wandelen, door mijne afhankelijkheid van God, word ik uit de woestijn genomen, omdat ik de Jordaan door en in het land ben. Ben ik geheel geschikt om de woestijn door te trekken, dan ben ik voor mijn gevoel daar niet meer in,

maar de Jordaan door, in den geest in de hemelsche gewesten. Wij zijn zedelijk niet toebereid de Jordaan door te gaan, tot wij volkomen geschikt zijn te reizen door de woestijn. Ik kan onmogelijk sterven aan mijzelven, tot ik geleerd heb ten volle op God te vertrouwen. Iemand moge beproeven Kanaän in te gaan, doch de weg loopt door de Jordaan; en al beproeft iemand te sterven aan alles, wat hier is, dit heeft, al kon het gelukken, weinig te beduiden, indien hij tegelijkertijd niet onvoorwaardelijk op God vertrouwt. Die het meest geschikt is *hier* te verkeerē, is het meest geschikt *dáár* te vertoeven; en de slagboom, dien het eigen-ik opwerpt, is dan verdwenen. Zoodra wordt de voet niet gezet in de wateren der Jordaan, of elke hinderpaal is opgeheven. Want wij zijn gestorven met Christus, en dit wordt door het geloof verwezenlijkt.

Het nieuwe leven is geplant van binnen, en is omgeven door een harde schaal — ons eigen vleesch. Nu zijn er twee krachten aan het werk om den nieuwen mensch van de vaste, harde schaal te bevrijden; de eene werkt van buiten, de andere van binnen. De kracht van buiten bestaat in de omstandigheden, waar wij doorgaan; die van binnen ligt in de begeerte of de poging van den nieuwen mensch zelf (of, zooals de apostel zegt, den inwendigen mensch) om vrij te zijn. De uitwendige dingen maken, dat de inwendige mensch zich keert tot God en op Hem alleen steunt; en zoodra dit vervuld is, zijn wij dood, de schaal is gebroken. Men zegt, dat het de jonge vogel is, die de eierschaal van binnen oppikt, ten einde zijne vrijheid te verkrijgen; maar wij weten, dat de moedervogel ook meewerkt door de schaal van buiten te breken. Nu is het de afhankelijkheid van God, die den inwendigen mensch kracht geeft om uit de gevangenis te breken; en de beproevingen des levens zijn bloot gelegenheden om deze afhankelijkheid in werking te brengen. Wij lijden allen, in een of ander opzicht, door de schaal; doch wanneer wij maar weten, dat het de schaal is, die ons hindert, dan zoeken wij de kracht,

die in staat stelt om door te breken. Sommigen, aan oesters gelijk, willen hunne schaal niet opgeven, tot zij doorboord wordt door den dood; doch wanneer wij weten, wat de schaal is, zijn wij niet tevreden, tot zij geheel verbrijzeld is. In dezen tabernakel zuchten wij, bezwaard zijnde, en de Heer beproeft ons op de een of andere wijze. Er is echter geen bitterheid in de beproeving, wanneer wij zien, dat de Heer alleen doende is van buiten, wat in overeenstemmende werking is met zijn eigen leven van binnen, namelijk om ons vrij te maken van de drukking der schaal. Afhankelijkheid van God stelt ons in staat ze van binnen door te breken, gelijk de jonge vogel doet.

Mochten wij dankbaar zijne genade erkennen, wanneer Hij doorbreekt van buiten, en zodoende tegemoet komt aan de eigen begeerte van zijnen Geest binnen in ons.

J. B. S.

Correspondentie.

24. J. P. v. T. te Nieuw-Holland, N.-Amerika vraagt: „Zullen de jonge kinderen en zuigelingen bij de komst des Heeren met hunne ouders worden opgenomen?”

In Matth. XVIII : 14 zegt de Heer, sprekende over kleine kinderen: „Zoo is het de wil niet van uwen Vader, die in de hemelen is, dat één dezer kleinen verloren ga.” Met deze woorden leert ons de Heer, dat kleine kinderen behouden worden, niet evenwel omdat zij kleine kinderen zijn, en nog geen kwaad gedaan hebben, maar omdat „de Zoon des menschen gekomen is om het verlorene te behouden”. (vs. 11.) Zij zijn in zonden ontvangen en geboren, en evenals alle anderen verloren; doch het is de wil des Vaders, dat zij door het werk des Zoons behouden worden. Om diezelfde reden, dunkt mij, zullen de kleine kinderen met hunne ouders in den hemel worden opgenomen, als de Heer komt.

25. J. K. te Heemstede vraagt: „Is het zoogenoemde „Onze Vader” een gebed voor Israël of ook voor de Gemeente?”

Het zoogenaamde „onze Vader”, ’twelk wij in Matth. VI: 9—12 en Luk. XI: 2—4 vinden, is geen formulier gebed, maar een model gebed, dat door den Heer aan zijne discipelen gegeven werd, om hun te toonen, hoe zij bidden moeten. Als zoodanig is het ook voor ons van groot belang, hoewel de Heer zelf aan het eind van zijn leven zijnen discipelen gezegd heeft, dat zij na zijne verheerlijking zich op een andere wijze tot den Vader zouden wenden. „Tot nu toe hebt gij niets gebeden in mijnen naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld zij.” (Joh. XVI: 24.)

26. F. B. te Beverwijk vraagt een verklaring van 1 Joh. III: 20, 21.

Indien ons hart ons veroordeelt in het een of ander opzicht, zoodat ons geweten in Gods tegenwoordigheid niet gerust is, zoo veroordeelt God ons nog meer, omdat Hij meerder is dan ons hart, en alle dingen weet. Veroordeelt ons hart ons evenwel niet, dan hebben wij vrijmoedigheid tot God, en kunnen wij tot Hem naderen, Hem alles zeggen en Hem alle dingen vragen; en wat wij ook bidden, ontvangen wij van Hem, omdat wij zijne geboden bewaren, en doen wat voor Hem welbehagelijk is.

27. J. S. te Almelo vraagt: „Is het gepast voor den geloovige om te zeggen: ik ben een schaap van Jezus, den goeden Herder?”

Ongetwijfeld. Joh. X bewijst dit duidelijk. „Ik ben de goede Herder”, zegt de Heer, „mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken ze, en zij volgen mij.” Petrus zegt: „Gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu teruggekeerd tot den herder en opziener uwer zielen.” (1 Petr. II: 25.) En Paulus: „De God des vredes, die onzen Heer Jezus, den grooten Herder der schapen uit de dooden wederbracht, volmake u.” (Hebr. XIII: 20.) Ook zegt ieder, die verklaart: „de Heer is *mijn* Herder”, dat hij is „een schaap van dien Herder.”

28. F. B. te Cleveland, Noord-Amerika, vraagt een verklaring van Luk. XIII: 25.

De Joden hadden Christus verworpen, en zouden daarom een-

maal aan het oordeel worden prijsgegeven; terwijl de Heidenen, die Hem aannamen, zouden aanzitten in het Koninkrijk. Zoo zouden de laatsten de eersten, en de eersten de laatsten zijn. Het zou hun niet baten, of zij er zich al op beriepen, dat de Messias in hun midden geleefd en in hunne straten gepredikt had; zonder wedergeboorte zal niemand het koninkrijk Gods zien; en de Heer zal hun eenmaal antwoorden: „Ik ken u niet, vanwaar gij zijt; wijkt van mij al gij werkers der ongerechtigheid.” Wie evenwel het koninkrijk wilde beërven; moest „strijden om in te gaan door de nauwe deur”, dat wil zeggen, moest zich bekeeren tot God door geloof en berouw.

29. H. v. d. H. te Cleveland, Noord-Amerika, vraagt, wanneer de duivel terugkwam om Jezus te verzoeken, daar wij in Luk. IV:13 lezen wij, dat hij van Hem week voor een tijd?

Ik geloof: in Gethsemané. In Joh. XIV:30 zegt de Heer: „Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste der wereld komt, en heeft in mij niets.” En terstond daarop laat Hij volgen: „Maar opdat de wereld erkenne, dat ik den Vader liefheb; en gelijk mij de Vader geboden heeft, alzoo doe ik. Staat op, laat ons van hier gaan.” Zoodat de Heer zelf uitdrukkelijk verklaart, dat Hij van daar ging om den duivel te ontmoeten. En wanneer wij bedenken, welk een schrikkelijken angst. Jezus' ziel in Gethsemané ondervond, en hoe er, evenals bij de verzoeking in de woestijn, een engel kwam om Hem te sterken, dan is het, dunkt mij, duidelijk, dat de duivel, die na de verzoeking in de woestijn voor een tijd van den Heer week, in Gethsemané weer terugkwam, om daar, gelijk in de woestijn, door Jezus overwonnen te worden.

30. A. 't H. te Nieuw-Lekkerland vraagt, of een huwelijk tusschen neef en nicht volgens de Schrift geoorloofd is?

Ja; want onder de verboden huwelijken in Levitikus XVIII komt dat van neef en nicht niet voor. In vs. 6 staat: „Niemand zal tot eenige nabestaande zijns vleesch naderen.” Dit is het algemeene bevel. Maar opdat men weten zou, hoe ver zich dit uitstrekt, wordt dan in vs 7 tot 17 opgegeven, wie de nabestaanden zijn, tot welke men niet naderen mag; en onder dezen komen neef en nicht niet voor, zoodat zulk een huwelijk niet verboden is.

Over de gemeentelijke onafhankelijkheid.

I.

Niets is noodlottiger dan het verwarren van *het persoonlijk gevoelen* met *het geweten*. Wij zien de rijpe vrucht van die verwarring in den tegenwoordigen toestand van het protestantisme, waar men door het persoonlijk gevoelen (onder den naam van „vrij onderzoek”) de verwerping zoekt te dekken van alles, wat deze of gene afkeurt.

Toch is het verschil tusschen het bijzondere oordeel, door iemand uitgebracht, en het geweten zeer eenvoudig. Wij allen erkennen het vaderlijk gezag. Indien er evenwel een *gewetenskwestie* in het spel is, of het loopt over Christus' gezag en de belijdenis van Zijn Naam, dan moet ontwijfelbaar het vaderlijk gezag onderdoen. Wij zijn geroepen Christus lief te hebben boven vader en moeder. Veronderstel echter, dat iemand het vaderlijk gezag verwerpt op die punten, waarin zijn eigen gevoelen verschilt met dat zijns vaders, ten opzichte van hetgeen recht is, dan maakt zoo iemand een eind aan alle *gezag*. Er kunnen gevallen voorkomen, waarin wij geroepen worden tot een zorgvuldig onderzoek naar hetgeen plicht is; gevallen, waarin alleen de geestelijke onderscheiding tot een recht oordeel voeren kan; en dergelijke gevallen doen zich voor gedurende den geheelen loop des christelijken levens. Onze zinnen behooren derhalve geoefend te zijn tot onderscheiding des goeds en des kwaads; wij mogen niet onverstandig zijn, maar hebben te verstaan, welke de wil des Heeren is; (Vergelijk Hebr. V : 14; Efez. V : 15.) en dergelijke „oefening” is zeer nuttig.

Maar het geweten te verwarren met een oordeel, dat ik eenvoudig opmaak omtrent hetgeen recht is, is den eigen wil te verwarren met de gehoorzaamheid. Het

ware geweten is gehoorzaam aan God; maar indien men zijn eigen inzicht voor voldoende houdt, ontstaat er weldra een verwarring van zeer noodlottigen aard. Zal men weigeren zich te onderwerpen aan het gezag eens vaders, zelfs in weinig belangrijke dingen, tenzij die vader een Schriftuurplaats aanvoere als grond voor hetgeen hij eischt? Zou dit niet zijn de vestiging van het gezag van het eigen-ik en den eigen-wil?

Doch ik ga verder; en hier komt het punt, dat ik in het licht wil stellen: Veronderstel dat een persoon uit oorzaak van zonde is uitgesloten van een vergadering, dan stemt ieder toe, dat, zoo deze persoon waarlijk verootmoedigd is, hij opnieuw moet worden toegelaten. Neemt nu aan, dat de vergadering oordeelt, dat de persoon in kwestie, werkelijk verootmoedigd is; maar dat ik integendeel denk, dat het niet zoo is; en dat de vergadering hem toelaat. Wat moet ik in dit geval doen? Breken met de vergadering of weigeren mij te onderwerpen aan hare handeling, omdat ik denk, dat zij dwaalt? Of wel, neemt een ander geval, veel bedroevender voor het hart: ik geloof, dat de nitgeslotene verootmoedigd is, maar de vergadering is overtuigd van het tegendeel. Wat moet ik dan wederom doen? Wel, ik kan mij onderwerpen aan een oordeel, dat ik meen verkeerd te zijn, en ik zie verder op tot den Heer om verandering te bewerken. Er is een nederige gezindheid ten opzichte van het eigen-ik, die eigen opinie niet stelt tegenover die van de anderen, dan zelfs als men overtuigd is gelijk te hebben.

Hiermede is een ander punt verbonden, namelijk, het verbonden zijn van de ééne vergadering door de handeling eener andere. Ik erken niet — omdat de Schrift ze niet erkent — onafhankelijke vergaderingen. Er bestaat „*HET lichaam van Christus*,” en alle Christenen zijn leden van dat lichaam, en de gemeente Gods op eene plaats vertegenwoordigt de geheele gemeente, en handelt in haar naam. Zoo richt zich in den eersten brief aan die van Korinthe, waarin dit onderwerp behandeld wordt, de Apostel tot alle Christenen terzelfder tijd als tot de eigenlijke

gemeente van Korinthe. Toch wordt deze gemeente behandeld als het lichaam; zij is, ter plaatse waar zij is gevestigd, verantwoordelijk voor de handhaving van de reinheid der Gemeente; de Heer Jezus wordt beschouwd als daar tegenwoordig; en hetgeen er gedaan wordt, wordt gedaan in den Naam des Heeren Jezus Christus.

Men handelt geheel, alsof dit niet bestond, wanneer men, zooals dit dikwijls gebeurt, spreekt van vergaderingen, bestaande uit zóó of zóóveel bekwame, verstandige, en uit een groot aantal onwetende Christenen. Men vergeet alsdan de tegenwoordigheid des Heeren in het midden der vergadering. Het vleesch — zoo zegt men — werkt dikwijls in een vergadering; maar waartoe verzekerd, dat het werkt in een vergadering, en vergeten dat het evenzoo werken kan in een afzonderlijk persoon?

Waarom ook spreekt men van te gehoorzamen allereerst aan den Heer, en daarna aan de gemeente? Indien de Heer in de gemeente is, stelt men, door zoo te spreken, heel eenvoudig een particulier oordeel over tegen dat van een vergadering, in den Naam van Christus met zijne belofte vereenigd (is zij *niet* in dien Naam vereenigd, dan raakt zij mij niet); met andere woorden: ik ben wijzer dan zij, die aldus vergaderd zijn.

Ik verwerp geheel en al, als onschriftuurlijk, het beginsel, dat verklaart: „Christus eerst, de gemeente daarna.” Indien Christus niet is in de gemeente, erken ik deze volstrekt niet. Het beginsel, waarvan ik spreek, veronderstelt, dat de gemeente Christus niet heeft, makende alzoo van Christus en van de gemeente twee onderscheidene partijen. Ik kan onderhandelen met een vergadering, omdat ik een lid ben van Christus; en dus, als behoorende tot deze vergadering (indien zij dien naam verdient) kan ik haar dienen. Maar indien ik haar erken als een vergadering Gods, kan ik niet aannemen, dat Christus daar niet tegenwoordig is; want dan zou ik eenvoudig ontkennen, dat deze vergadering een vergadering Gods was. Aan velen ontbreekt het begrip van hetgeen een vergadering Gods is. Dat is wel niet te verwonderen, maar noodzakelijkerwijze wordt

daardoor het oordeel over het punt, dat wij behandelen, vervalscht. Men verwacht: „Indien het Woord zegt” met: „Indien *ik niet inzie*, dat het Woord zegt.” Men vertrouwt kortaf op zijn eigen oordeel, in tegenstelling met dat van anderen en van de vergadering Gods. Het willen aannemen van dergelijk beginsel, en het willen plaatsen van (bijvoorbeeld) een kwestie van lastering tegen Christus op dergelijk terrein, is inderdaad hoogst verderfelijk. De poging om lastering tegen Christus te bedekken door vragen omtrent de gemeente, of door vooropstellen van het persoonlijk geweten is iets, dat ik diep verafschuw.

Doch, om ons te bepalen tot zaken van minder belang, veronderstel, dat ik deel uitmaak van een vergadering, en in de meening verkeer, dat deze vergadering in haar oordeel over eenige zaak dwaalt. Moet ik dan mijn persoonlijke zienswijze opleggen aan de vergadering? Zoo niet, wat moet ik dan doen? De vergadering Gods verlaten, indien zij dien naam verdient (en heeft zij geen recht op dien naam, dan ga ik er niet heen)? Nog eens, wat moet ik doen? Indien ik niet blijf in een vergadering, om reden zij het niet in alles met mij eens is, dan kan ik niet blijven in eenige vergadering Gods op de geheele wereld. De tegenwoordigheid en de bijstand des Heiligen Geestes en de getrouwheid van Christus jegens zijn eigen volk worden eenvoudig geloochend. En daarin kan ik geen heilige nederigheid erkennen.

Indien een vergadering als zoodanig uitspraak gedaan heeft in een kwestie van tucht, met aanneming van alle broederlijke mededeelingen en vertoogen, dan is een andere vergadering gehouden deze uitspraak te erkennen. Moet Efeze „den booze” ontvangen, die te Korinthe uitgesloten is? Waar blijft dan de eenheid? Waar de tegenwoordigheid des Heeren in het midden der gemeente? Om den wille van de eenheid des lichaams heb ik mij gedrongen gevoeld de groote kerk te verlaten; en waar deze eenheid niet erkend en toegepast wordt, moet ik niet gaan. Wat de afgescheidene kerken betreft, ik schat ze evenzoo verkeerd of verkeerder dan de volkskerken. Han-

delt nu iedere vergadering voor zichzelf, onafhankelijk van de andere, en neemt zij ook personen op onafhankelijk van de andere, dan heeft zij de eenheid des lichaams verworpen, en hebben wij niets anders dan onafhankelijke kerken: de praktische eenheid des lichaams bestaat niet meer.

Men zal er mij nooit toe brengen deel te nemen aan de ongerechtigheid, die van de aanneming van lasteraars een punt van plaatselijk gemeentebelang wil maken. Wil iemand met lasteraars wandelen, of er toe meewerken hen aan de tafel des Heeren te ontvangen of te laten, ik kan mij met hen niet verbinden. De beginselen, die menig-een wil doen heerschen, openbaren een duidelijk gebrek aan persoonlijken ootmoed, en verwoesten het begrip zelf van de gemeente Gods. Doch ik wil de twee zaken niet dooreenwarren. Ik laat niet toe, dat men mijne geestelijke vrijheid wegneme: wij zijn „een kudde” en vormen geen „stal”. In kwesties van tucht echter, wanneer geen beginsel geloochend, geen waarheid Gods op zijde geschoven wordt, stel ik mijn oordeel niet over tegen dat van de gemeente Gods, in zaken die God harer zorgen heeft toevertrouwd. Zoodoende zou ik mij uitgeven voor wijzer, en tevens Gods Woord veronachtzamen, hetwelk zekere plichten aan een gemeente voorschrijft, die Hij erkennen zal naar den aard van de plaats, haar door Hem aangewezen.

Ik voeg hier bij, dat er een gehoorzamen is met betrekking tot hetgeen wij weten, welk gehoorzamen voorafgaat aan alle vragen, die kunnen opkomen voor gevallen, waarin gehoorzamen moeielijk is, en waarin wij gaarne vrij zouden zijn om naar onzen wil te handelen. „Wie heeft, dien zal gegeven worden.” In gehoorzaamheid te doen *wat* men weet is een groot middel om *meer* te weten.

Men zegt ook, dat „de eenheidsband tusschen de gemeenten bestaat in het „Heer” zijn van Christus. De Schrift spreekt echter geen woord van „gemeenten” (wanneer er spraak is van eenheid); noch van een band voor de gemeenten, en de eenheid bestaat niet in een vereeniging van gemeenten. De Heer is „Heer” over personen, en te spreken van *den Heer des lichaams* is onschriftuur-

lijk. Christus is *Heer* ten opzichte van afzonderlijke personen, Hij is *Hoofd* (boven alle dingen) *van zijn lichaam*. De eenheid bestaat niet in het „Heer” zijn. De persoonlijke gehoorzaamheid, gelijk alle godzaligheid, zal bevorderlijk zijn tot handhaving der eenheid, dit spreekt vanzelf; maar de eenheid is *de eenheid des Geestes*, en wordt gevonden in *het* lichaam, niet in *vele* lichamen. De brieven aan die van Efeze en die van Korinthe leeren ons duidelijk, dat de eenheid is in den Geest en door den Geest, en dat in dit opzicht Christus de plaats inneemt van Hoofd, niet die van Heer, deze laatste titel betrekking hebbende op de Christenen afzonderlijk genomen. De dwaling, waarover ik daar sprak, zou, als men ze in praktijk bracht, de geheele positie der vergaderingen vervalschen, zou ze eenvoudig tot afgescheiden vereenigingen maken, en zou in geen deele beantwoorden aan de bedoeling van Christus.

II.

Het *gezag* te verwarren met de *onfeilbaarheid* is het gevolg van een armzalige drogrede. In honderd verschillende gevallen kan gehoorzamen plicht zijn, waar toch geen onfeilbaarheid bestaat. Ware het anders, er zou geen orde mogelijk zijn in de wereld. Er bestaat op de wereld geen onfeilbaarheid, maar wel veel eigenwil; en als er geen gehoorzaamheid behoeft te zijn, waar geen onfeilbaarheid is; als er geen bewilliging is in hetgeen beslist is geworden — dan is er geen einde aan de eigendunkelijkheid, en orde is onbestaanbaar. Het loopt bij deze vraag over bevoegdheid, niet over onfeilbaarheid. Bevoegdheid is een geheel andere zaak dan onfeilbaarheid. Een vader is niet onfeilbaar, maar hij bezit een gezag, hem door God gegeven; en zich, binnen den kring daaraan toegewezen, aan dat gezag te onderwerpen is plicht. Een ambtenaar der politie is niet onfeilbaar, maar hij heeft bevoegd gezag in de gevallen, aan zijn rechtsgebied onderworpen. Er moge hooger beroep zijn tegen misbruik

van dat gezag, of in zekere gevallen een weigering van onderwerping, waar een hooger gezag ons daartoe verplicht; (zooals bijv. het geweten, bestuurd door het Woord Gods, wijl wij God hebben te gehoorzamen boven den mensch.) maar de Schrift laat den menschelijken wil als zoodanig nimmer vrij. Wij zijn geheiligd tot de gehoorzaamheid van Christus. (1 Petr. 1 : 4.) En dit beginsel: Gods wil te doen in gehoorzaamheid, zonder alle afgetrokken vragen, die zich kunnen voordoen, te willen oplossen, is een pad van vrede, verlaten door vele geesten, die zichzelf voor wijzer houden. Ja, dit pad is de weg van Gods wijsheid.

De verwarring van *gezag* en *onfeilbaarheid*, de verzwakking van het eerste, onder voorwendsel, dat het de laatste mist, is dus niets anders dan een drogreden, die de begeerte verraadt om zijn eigen wil te doen; niets anders dan de meening, dat het oordeel van dezen of genen staat boven alles, wat reeds beoordeeld is. Er is een rechtsgezag in de Gemeente Gods, zonder hetwelk deze de gruwelijkste ongerechtigheid zou zijn op de aarde, omdat elke ongerechtigheid er gedekt zou zijn door den naam van Christus. En dit laatste zouden zij willen, onder wie de hier behandelde kwesties ontstaan zijn, en die durven beweren, dat het zuurdeeg, in een vergadering geduld, die vergadering niet zou besmetten. In zeker opzicht heeft die bewering goed gedaan, daar zij aanleiding gaf om verfoeid en verworpen te worden door iedere eerlijke ziel, ja door iedereen, die geen lust heeft het kwade te rechtvaardigen. Want over dit laatste, en dit laatste alleen, loopt het inderdaad.

Het rechtsgezag van de gemeente Gods ligt in de *gehoorzaamheid* aan Gods Woord. „Oordeelt gij niet hen, die binnen zijn? Maar die buiten zijn, oordeelt God. Doet den booze uit uw midden weg.” (1 Kor. V : 12, 13.) En, ik herhaal het, indien men niet doet hetgeen de Schrift hier zegt, wordt de gemeente Gods de vastigheid en steunpilaar van alle zonde en alle vuilheid. Ik houd tevens ten stelligste vol, dat, daar waar men aan deze Schrift

gehoorzaamt en den booze wegdoet, de andere Christenen gehouden zijn deze handeling te eerbiedigen. Er zijn middelen om de werking van het vleesch bij die handelingen onder te houden, namelijk de tegenwoordigheid van Gods Geest onder de geloovigen en het oppergezag van den Heer Jezus Christus; maar het redmiddel is niet gelegen in de ellendige en geheel onschriftuurlijke aanmatiging van hen, die voor zichzelf willen oordeelen, *onafhankelijk van hetgeen God ingesteld heeft*. In het gunstigste licht beschouwd is dit stelsel eigenlijk geen persoonlijke aanmatiging; het is sedert den tijd van Cromwell bekend genoeg onder den naam van „independentisme”, dat is: de erkenning der onafhankelijkheid van een gemeente van Christenen, als vrijwillige vereeniging, van elke andere gemeente. Het is heel eenvoudig de verloocheining van de eenheid des lichaams en van de werking des H. Geestes in dat lichaam.

Veronderstel: wij waren een loge van vrijmetselaren, en volgens de regelen der orde werd een persoon door een der loges uitgesloten, wat zou er gebeuren, indien op vermoeden van onrechtmatige uitsluiting, elke andere loge, in plaats van een beroep te doen op de eerste loge, den uitgesloten persoon opnam of afwees op eigen gezag en in onafhankelijkheid? Het is duidelijk, dat de eenheid van het vrijmetselaarsstelsel zou vernietigd worden. Elk der loges ware een onafhankelijk lichaam, handelende voor zichzelf. Men zou tevergeefs aanvoeren, dat er wellicht een abuis heeft plaats gehad, en dat de loge niet onfeilbaar is; het bevoegd gezag der loges en de eenheid des geheels werden vernietigd en het vrijmetselaarsgenootschap ontbonden. Er kunnen hulpmiddelen zijn tegen dergelijke moeielijkheden; dit is zeer goed, wanneer zij noodig zijn; maar het onafhankelijkheidssysteem is niets dan het zich aanmatigen van de heerschappij door de weerspannige loge en de ontbinding van de vrijmetselarij. Derhalve verwerp ik volstrekt de aangemattigde bevoegdheid van een gemeente of vergadering om een andere te oordeelen; de strekking der poging om zoodanig be-

ginsel vast te stellen is geen andere, dan een onschriftuurlijke verloochening van het geheele samenstel der gemeente Gods. Wat men wil is het onafhankelijkheidsbeginsel, dat ik sedert vijftig jaar ken, en waaronder ik mij nooit heb willen voegen. Begeert iemand dat stelsel, hij aanvaarde het. Ik zoek geen twist met hen, die, omdat zij voor zichzelf willen oordeelen, dit stelsel verkiezen; alleen ben ik volkomen overtuigd, dat het in elk opzicht strijdt tegen de Schrift. De gemeente is geen vrijwilligheidsstelsel. Zij is niet geformeerd (of liever gedeformeerd) uit een aantal onafhankelijke lichamen, handelende elk voor zichzelf. Er werd nooit aan gedacht, dat Antiochië heidenen kon opnemen en Jeruzalem ze weigeren, en dat dit dan tot de orde zou behooren in de gemeente Gods. Men vindt in de Schrift geen spoor van dergelijke onafhankelijkheid en wanorde. Gods Woord bevat alle mogelijke historische en leerstellige bewijzen voor het feit, dat er één lichaam is op aarde, dat tot grondslag van zegening heeft *de eenheid*, welke te handhaven de roeping is van ieder Christen. De eigenwil moge verlangen, dat het anders ware; maar de genade zoomin als de gehoorzaamheid aan Gods Woord deelen daarin.

Er kunnen — wij hebben dit reeds erkend — moeilijkheden ontstaan. *Wij* hebben geen apostolisch middelpunt, zooals dit vroeger bestond in Jeruzalem; dat is waar; maar ons hulpmiddel ligt in de werkzaamheid van den Geest, die de eenheid des lichaams bewerkt; in de werkzaamheid der genade, die heelt, en der gaven, die geschonken zijn tot behulpzels; en in de trouw van een barmhartig God, die beloofd heeft ons nooit te verlaten noch te begeven. Wat, volgens Hand. XV, te Jeruzalem heeft plaats gehad, is een bewijs, dat de gemeente naar de Schrift nooit uitgedacht noch aanvaard heeft het onafhankelijkheidsbeginsel, dat wordt voorgestaan. De werkzaamheid van den H. Geest geschiedde in de eenheid des lichaams, en dit is altijd zoo. Hetgeen, onder den voorang des Apostels, te Korinthe werd gedaan, (1 Kor. V.) (en wij zijn, omdat het Gods Woord is, daardoor gebon-

den) had de strekking om te gelden voor het geheele lichaam, de gansche gemeente Gods. Allen, die daartoe behooren, zijn, gelijk wij reeds hebben doen opmerken, dan ook in den aanhef des briefs mede begrepen. En zou nu iemand beweren, dat, bijaldien de overspeler te Korinthe naar recht uit deze gemeente moest weggedaan worden, elke andere gemeente voor zichzelf te oordeelen en te beslissen had, of zij hem moest ontvangen, zoodat de rechtshandeling zonder gevolg of alleen van kracht was te Korinthe, en bijv. Efeze of Kenchreën daarna hadden kunnen handelen naar hun goeddacht? Waartoe zou dan de plechtige daad en de aanwijzing des Apostels gediend hebben? Welnu, in het Woord van God vinden wij thans voor ons gelijk gezag en gelijke aanwijzing.

Ik weet, dat er gezegd wordt: „Ja, maar gij kunt u daar niet volkomen naar richten, aangezien het vleesch zijn werking kan uitoefenen.” Dit is zeer zeker mogelijk; maar ik ben bepaald zeker, dat hetgeen de eenheid der gemeente loochent, hetgeen zich op eigen hand zoekt te vestigen, en hetgeen de eenheid verbrokkelt in onafhankelijke lichamen, *niets anders is dan het vleesch*, en de ontbinding der gemeente Gods teweeg zoekt te brengen. Alvorens één stap voorwaarts te doen, begin ik met deze strekking te oordeelen. Zeker *kan* het vleesch werken, maar een kostelijk behoedmiddel tegen het vleesch is voor de ootmoedigen gelegen in de hulp van den Heiligen Geest, werkende tot de eenheid des lichaams; in de liefde en trouwe zorg des Heeren; en is wel allerm minst gelegen in den aanmatigenden wil, die zichzelf vooropstelt en de gemeente Gods miskent. Ik antwoord dus, dat hetgeen men aanvoert een drogreden is, die de onfeilbaarheid verwacht met een goddelijk gevestigd gezag, erkend door nederige harten, waarin de genade woont; en dat het stelsel, 't welk men vooropschuift, de aanmatiging is van het Independentisme, de verwerping van alle Schriftgezag in hare leer omtrent de gemeente, en het menschelijk gezag in plaats geschoven voor het gezag Gods.

Het is duidelijk, dat, als twee of drie vereenigd zijn,

zij een vergadering vormen; en dat, als zij naar de Schrift vereenigd zijn, zij, ter plaatse waar zij zijn, een vergadering Gods uitmaken. Zoo niet, wat zijn zij dan? Indien deze vergadering de eenige is, welke zich in dat dorp of die stad bevindt, zoo is zij de vergadering Gods aan die plaats. Nochtans mag zij zichzelf dien titel niet geven, omdat de gemeente of vergadering Gods aan zekere plaats eigenlijk *alle geloovigen, die daar wonen*, omvat; en er is een praktisch gevaar voor de zielen in gelegen, dat een vergadering den naam aanneme van „gemeente Gods”, in zooverre men aldus uit het oog verliest den tegenwoordigen staat van verval der gemeente, en zich uitgeeft als iets te zijn.

Dit alles vermindert echter niets aan de roeping van hen, die in den naam van Jezus vergaderd zijn, om in gevallen van tucht te werk te gaan naar de voorschriften van het Woord Gods; en in dit geval is het *geen* valsche aanmatiging te handelen *als* gemeente of vergadering Gods. Bestaat er een vergadering in den naam van Jezus naast een andere, die door menschelijke willekeur is opgericht, onafhankelijk van de eerste, dan is de eerst bedoelde, zedelijk genomen, in Gods oog, de vergadering Gods, en de andere is dat volstrekt niet, omdat zij gevormd is naar het beginsel van onafhankelijkheid van de eenheid des lichaams. Thans, nadat de eenheid des lichaams in het licht gesteld, en de schriftuurlijke waarheid dezer eenheid bekend is, kan men het onafhankelijkheidsstelsel niet anders noemen dan een werk des satans. *Onkunde* in de waarheid (die in allerlei opzicht bij ons allen wordt aangetroffen) is heel wat anders dan *tegenstand* tegen de waarheid. En als men beweert, dat de gemeente thans in zoodanigen toestand van verval is, dat de schriftuurlijke orde, volgens het beginsel der eenheid des lichaams, niet *kan* gehandhaafd worden, laat dan deze tegenwerpers als eerlijke mannen erkennen, dat zij nu voorstaan een tegenschriftuurlijke orde, of liever wanorde.

Stonden zij in de waarheid, het ware onmogelijk, dat zij samenkwamen om brood te breken, tenzij met ver-

krachting van het Woord Gods, daar de Schrift zegt, dat „wij, de velen, één brood, één lichaam zijn”, omdat „wij allen ééns broods deelachtig zijn.” (1 Kor. X : 17.)

Wij belijden één lichaam te zijn, telken male als wij het brood breken; de Schrift kent niets anders; en de Schrift is een band, te sterk en te volmaakt om gebroken te worden door de redeneeringen van menschen.

J. N. D.

Verzoening en plaatsvervangiug.

1 TIM. II : 6.

Mijn omgang met geloovigen, en vooral met hen, die prediken, heeft mij tot de ontdekking geleid, dat veel van hunne duisterheid in de wijze, waarop zij het evangelie voorstellen, (en ik kan er bijvoegen: veel van den Arminiaanschen en Calvinistischen woordenstrijd) voortspuit uit de verwarring van verzoening en plaatsvervangiug. Het gaat mij niet om een woord, maar om de praktische onderscheiding, die zeer eenvoudig en, naar ik geloof, van veel belang is. Ik zeg, dat het mij niet gaat om een woord, wijl *in de verzoening* Christus in zekeren zin *onze plaats verving*. Nochtans is er in de Schrift een zeer wezenlijk onderscheid tusschen het een en het ander.

Dit onderscheid is duidelijk aangegeven in de offeranden van den grooten verzoendag. Aäron doodde den var en den bok, die genoemd werd het lot voor den Heer, en sprengde het bloed op en voor het verzoendeksel en op het altaar. Het bloed werd voorgesteld aan God, Wiens heilige tegenwoordigheid onteerd en beleedigd was door de zonde. Zóó heeft Christus God volmaakt verheerlijkt dáár, waar de zonde was, door zijne volkomene gehoorzaamheid en liefde tot zijnen Vader, toen Hij, die geen zonde gekend had, tot zonde werd gemaakt. God's majesteit, gerechtigheid, liefde, waarheid, al wat Hij is, werd verheerlijkt in het werk, door Christus gewrocht; en hiervan getuigde het bloed in de heilige plaats zelve.

Onze zonden gaven er oorzaak toe; doch God zelf werd er in verheerlijkt. Uit dien hoofde kan het getuigenis uitgaan tot de geheele wereld, dat God meer dan bevredigd — dat Hij verheerlijkt is; en een iegelijk, die door dat bloed nadert, wordt vrij, en in den volsten zin door God en bij God aangenomen.

Doch op het hoofd van *dezen* bok had geen belijdenis van zonden plaats; het ging om de zonde uit oorzaak van Israëls zondigen toestand; het was echter alleen bloed, dat *aan God* werd gebracht; over de zonde ging het oordeel naar den eisch van God's heerlijkheid; ja, zóó, dat God ten volle werd verheerlijkt; want nooit werd op die wijze zijne majesteit, zijne liefde en zijn haat tegen de zonde zichtbaar. God kon nu in gunst, en toch in overeenstemming met zijn wezen, uitgaan tot den terugkeerenden zondaar, ja, in de oneindigheid zijner liefde kon Hij zelf den mensch bidden om terug te komen.

Bovendien echter bestond er een persoonlijke schuld, waren er werkelijke, persoonlijke zonden, voor welke Israël aansprakelijk was; en de menschen zijn verantwoordelijk volgens hetgeen naar het recht van een iegelijk geëischt kan worden. Op den grooten verzoendag beled de hogepriester de zonden des volks op den weggaanden bok, zijne twee handen op diens hoofd leggende: de persoonlijke zonden werden overgedragen op den bok door hem, die het geheele volk vertegenwoordigde, en zij waren voorgoed weg, en werden nimmer meer gevonden.

Dit nu is iets anders. Christus is zoowel hogepriester als slachtoffer, en heeft al de zonden van zijn volk als de zijnen beleden, onze zonden in zijn eigen lichaam aan het hout gedragen. De twee bokken stellen éenen Christus voor, maar geven de tweeledige strekking van zijne offerande aan, als 1°. met betrekking tot God en 2°. dragende onze zonden.

Het bloed is het bewijs, dat het een zoowel als het ander vervuld is, en Hij is niet ingegaan zonder bloed. Hij is het zoenoffer voor onze zonden. Hierbij is echter ook de wereld betrokken. Hij is een zoenoffer voor de

geheele wereld. Alles is geschied, wat geschieden moest. Zijn bloed heeft geldigheid voor den diepst gezonkene, wie hij ook zij. Daarom zegt het evangelie tot de wereld: „Die wil, kome.” Uit dit oogpunt kan gezegd worden, dat Christus stierf voor allen, Zichzelven gegeven heeft tot een losprijs voor allen, een ἀντιλυτρον περὶ πάντων, een passend en geldend offer voor de zonde voor een iegelijk die komt — Hij heeft den dood gesmaakt voor allen.

Zoodra er echter sprake is van het dragen der zonden, is de uitspraak altijd anders. Hij droeg „onze” zonden, de zonden van „velen”. Zorgvuldig wordt het woord „allen” vermeden. Ik zeg zorgvuldig, omdat in Rom. V : 18 en 19 het onderscheid nauwkeurig gemaakt wordt.

Het eerste, „onze zonden”, is de taal des geloofs, die overgenomen kan worden door een iegelijk, die ze bezigen kan, doch gebezigd en te bezigen door het geloof alleen. Het geloovige overblijfsel van Israël mag zoo spreken, (daarbij insluitende de zegening der volken) want Hij stierf voor dat volk. De Christenen spreken zoo in het geloof, want die allen hebben geloof om het te doen. Het tweede, „velen”, is een beperking van „allen”, en heeft over het algemeen de beteekenis van „de velen”, de οἱ πολλοὶ in tegenstelling van een hoofd of leidsman, de massa in verbinding met hun hoofd. Adam's οἱ πολλοὶ waren ten slotte allen, maar allen staan dan in verbinding met hem. Christus' οἱ πολλοὶ zijn degenen, die met Hem zijn verbonden. In de Schrift zal echter nooit gezegd worden, dat Christus de zonden droeg van alle menschen. Indien Hij dit gedaan had, dan kon nooit meer van die zonden spraak zijn, noch konden dan de menschen geoordeeld worden naar hunne werken. Dat Christus stierf voor allen wordt, gelijk wij gezien hebben, dikwijls gezegd. Daarom kom ik met zijnen dood en met de liefde die daaruit spreekt, tot de wereld, als grond en eenige grond voor hen om toe te gaan. Zoodra iemand gelooft, kan ik zeggen: „Nu heb ik meer voor u; Christus heeft elke uwer zonden gedragen; nooit zal er meer sprake van zijn.”

Beschouwen wij nu het verschil tusschen Arminiaansche en Calvinistische prediking, dan zullen wij dadelijk de beteekenis van het bovengezegde inzien. De Arminianen drukken op het sterven van Christus voor allen, en verbinden daarmede meestal het dragen der zonden, waardoor geheele verwarring ontstaat omtrent de kracht en uitwerking van het dragen der zonden door Christus, en elk bijzonder werk voor zijn volk wordt ontkend. Zij zeggen: indien God allen liefhad, kan Hij eenigen niet bijzonder liefhebben; een onzekere behoudenis is het gevolg, en de mensch wordt meest verheerlijkt. De weggaande bok wordt in de praktijk terzijde gesteld.

De Calvinist gelooft, dat Christus de zonden gedragen heeft van de Zijnen, zoodat zij werkelijk behouden worden; doch hij let op niets anders. Hij zal zeggen: Indien Christus de gemeente heeft liefgehad en Zichzelven voor haar heeft overgegeven, kan er geen werkelijke liefde voor iets anders bestaan. Hij ontkent het sterven van Christus voor allen en het onderscheiden karakter van het verzoeningswerk en het bloed op het altaar. Hij ziet alleen plaatsvervangng.

De waarheid is: Christus wordt gezegd de gemeente lief te hebben, nooit de wereld; dat is een liefde op een bijzondere betrekking gegrond. God wordt gezegd de wereld lief te hebben, nooit de gemeente; dat is goddelijke goedheid, hetgeen behoort tot de natuur van God (niet zijn raad), en zijne heerlijkheid is het werkelijke einde van alles. Doch ik blijf daar niet bij stilstaan, en wijs alleen op het niet onderscheiden van verzoening en plaatsvervangng, als noodzakelijk verwarring veroorzakende in het evangelie, verzwakkende de roepstem tot de wereld, of verminderende de zekerheid van den geloovige, en in elk opzicht weifeling teweegbrengende in de voorstelling der waarheid. Ik geloof, dat ijver voor de zielen en het prediken van Christus, gepaard met liefde tot Hem, zal gezegend worden, waar ook weinig klaarheid bestaat; en dat dit van grooter belang is dan juistheid van uitdrukking op zichzelve. Nochtans geeft het den prediker

gemakkelijkheid, wanneer hij klare denkbeelden heeft, zelfs al denkt hij er op het oogenblik niet aan; en bij lateren opbouw is de stevigheid van den grondslag van het uiterste belang.

J. N. D.

Correspondentie.

31. S. S. te Aalten wordt vriendelijk verzocht zijn naam op te geven; daarna zal ik de vragen beantwoorden.

32. J. K. te Heemstede vraagt: Zou een broeder, die in een begrafenisfonds gaat, de komst des Heeren verwachten?

Hoewel ik zeer tegen het deelnemen aan begrafenisfondsen, ziekenbussen, levensverzekeringen, enz. ben, daar zij in strijd zijn met hetgeen ons door den Heer in Lukas XII geleerd wordt, en met de woorden van Paulus in Fil. IV: „Weest in geen ding bezorgd,” zou ik toch niet gaarne deze vraag ontkennend beantwoorden. Er zijn broeders, die geen bezwaar vinden aan deze inrichtingen deel te nemen, en ik zou niet gaarne zulk een oordeel over hen willen vellen. Zij zullen u zeggen, dat het deelnemen aan deze dingen hen geenszins verhindert naar de komst des Heeren uit te zien.

33. H. H. te Cleveland, Noord-Amerika, vraagt of de dood een persoon is. Openb. XX : 13, 14.

De dood is geen persoon, maar wordt als persoon voorgesteld, evenals de hades. „De dood en de hades gaven de dooden, die in hen waren”; en „de dood en de hades werden geworpen in den poel des vuurs.”

De dood is de bezolding der zonde; de straf, die God op de zonde gesteld heeft. De Heere Jezus heeft den dood overwonnen, en zal bij zijne komst den dood verslinden tot overwinning voor allen, die in Hem gelooven; zoodat zij reeds nu in het geloof kunnen uitroepen: „Waar is, o dood! uw prikkel? waar, o hades! uwe overwinning?”

De ongeloovigen verlaten ook het graf en den hades, en worden voor den grooten witten troon naar hunne werken geoordeeld, en geworpen in den poel des vuurs, hetwelk is de tweede dood, de eeuwige verwijdering van God, die de bron des levens is.

Gehoorzaamheid, des Christen's vrijheid.

Hebr. XIII : 17—25.

De geest der gehoorzaamheid is het groote geheim van alle godzaligheid. Van den beginne af is de onafhankelijke wil de bron van alle kwaad geweest. Gehoorzamen is de eenig rechte staat van het schepsel, anders zou God ophouden souverain, dat is God te zijn. Overal, waar onafhankelijkheid is, daar is zonde.

Deze regel zou ons, wierd hij in acht genomen, wonderbaar helpen in het besturen van ons gedrag.

Er bestaat geen enkel geval, waarin wij onzen eigen wil hebben te doen. Doen wij hem toch, dan missen wij de bekwaamheid om juist over ons gedrag te oordeelen, of het voor God te brengen. Ik kan geroepen worden om te handelen, onafhankelijk van het hoogste gezag in de wereld; maar dit mag nooit geschieden naar het beginsel van mijn eigen wil te doen, hetwelk het beginsel is van den eeuwigen dood.

De vrijheid van den geloovige is niet het vrij zijn om zijn eigen wil (†) te doen. Indien iets de vrijheid van den Heer Jezus kon hebben doen ophouden, dan zou dit gelegen zijn geweest in het verhinderen, dat Hij altijd ge-

(†) Een volkomene zelfverloochening (en die strekt zich ver uit, wanneer wij de listigheid van het hart kennen) is het eenig middel om te genieten van den vollen zegen, die behoort tot onze heerlijke plaats als dienstknechten van God, van onze broederen en van de menschen.

hoorzaam was aan den wil van God. Alles, wat zich beweegt in den kring van 's menschen wil, is zonde. Het Christendom verklaart de pretentie van dien te volbrengen als te zijn het beginsel der zonde. Wij zijn geheiligd om gehoorzaam te zijn. (1 Petr. 1 : 2.) Het wezen der heiligmaking is het niet hebben van een wil van onszelf. Indien ik, om zoo te spreken, zoo wijs was als Lucifer, en het bevorderde mijn eigen wil, zoo zou al mijne wijsheid in dwaasheid uitloopen. De werkelijke slavernij is het dienstbaar zijn onder mijn eigen wil; en de ware vrijheid bestaat in het geheel terzijdestellen van alles, wat *ik* zou willen. Bij het doen van *onzen* wil is het eigen-ik ons middelpunt.

De Heer Jezus „nam de gestalte eens slaafs aan”; en „gevonden in gedaante als een mensch, heeft hij zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, tot den dood des kruises.” (Fil. II : 6—8.) Toen de mensch een zondaar werd, hield hij op een slaaf van God te zijn, en werd hij, in zonde en opstand, de slaaf van een machtiger opstandeling dan hijzelf. Wanneer wij geheiligd worden, worden wij gebracht op de plaats van slaven, zoowel als van zonen. De geest des zoonschaps openbaarde zich juist bij Jezus in het komen om des Vaders wil te doen. Satan trachtte zijn zoonschap in tegenspraak te stellen met het onvoorwaardelijk gehoorzaam zijn aan God; maar de Heer Jezus wilde, van den aanvang tot den einde zijns levens, nooit iets anders doen dan wat de Vader wilde.

In Hebr. XIII wordt op den geest der gehoorzaamheid aangedrongen jegens hen, die voorgangers zijn in de gemeente. „Weest uwen voorgangeren gehoorzaam, en weest hun onderdanig.” (vs. 17.) Het is in alle opzichten goed voor ons naar dien geest te staan. „Zij waken over uwe zielen,” zegt de Apostel, „als die rekenschap zullen geven.” Hen, die de Heer in dienst stelt, maakt Hij verantwoordelijk aan Zichzelf. Hier ligt het ware geheim van alle werkelijke dienst. Het is niet het recht, waardoor gedreven moeten worden, die voorgaan of die gehoorzamen. De voor-

gangers zijn dienaars, en daarin ligt hunne verantwoordelijkheid. Wee hunner, indien zij niet leiden, vermanen, bestraffen, enz.; laten zij het na, „de Heer” zal het van hen eischen. Aan den anderen kant komen zij, die geleid of vermaand worden, onder rechtstreeksche verantwoordelijkheid aan „den Heer” om te gehoorzamen.

Het voorname bewaarmiddel bij al ons gedrag in de gemeente Gods ligt in de persoonlijke verantwoordelijkheid aan „den Heer.”

Geen leiding van een ander kan ooit inkomen tusschen eens persoon's geweten en God. In het pausdom is deze persoonlijke verantwoordelijkheid aan God weggenomen. Zij, van wie in dit hoofdstuk gesproken wordt, als zijnde voorgangers in de gemeente, hadden „rekenschap te geven” aangaande hun eigen gedrag, niet aangaande de zielen, die aan hunne zorgen toevertrouwd waren. Het rekenschap geven aangaande de zielen van anderen bestaat niet. „Een iegelijk onzer zal *voor zichzelf* rekenschap geven aan God.” (Rom. XIV : 12.) Persoonlijke verantwoordelijkheid bewaart de handhaving van Gods gezag. Indien degenen, die waakten over hunne zielen, getrouw waren geweest in hun dienst, dan hadden zij geen rekenschap te geven „al zuchtende” voor zooveel hunzelf aanging; maar toch zou het voor de anderen „niet nuttig” zijn, indien zij ongehoorzaam waren.

Overall waar het beginsel van gehoorzaamheid niet in onze harten is, gaat alles verkeerd, en is er niets dan zonde. Het beginsel, dat ons drijft bij ons doen en laten, behoort nooit te wezen: „Ik moet doen, wat mij goed dunkt te zijn”; maar „ik moet God gehoorzamen.” (Hand. V : 29.)

Daarna zegt de Apostel: „Bidt voor ons, want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, daar wij in alles recht willen wandelen.” (vs. 18.) Het is altijd een strik voor hen, die op den duur met de dingen Gods bezig zijn, geen „goed geweten” te hebben. Niemand is zoo vatbaar om te vallen als hij, die voortdurend de waarheid Gods uitdeelt, indien hij niet zorg draagt een „goed geweten” te bewaren. Het altijd spreken over de waarheid en het bezig

zijn omtrent anderen brengt het gevaar mede om het geweten ongevoelig te maken. De Apostel zegt niet: „Bidt voor ons, want wij moeten zoo hard werken”, of iets dergelijks; maar hetgeen hem vertrouwen geeft hunne gebeden te vragen is, dat hij een goed geweten heeft. Hetzelfde beginsel vinden wij voorgesteld in 1 Tim. I: 19: „Behoudende het geloof en een goed geweten, door hetwelk van zich te stooten, sommigen aangaande het geloof schipbreuk hebben geleden.” Waar geen ijver is om een goed geweten te bewaren, komt satan in, en vernietigt het vertrouwen tusschen de ziel en God, of wij verloopen in een valsch vertrouwen. Als het gevoel van Gods tegenwoordigheid aanwezig is, dan wordt de geest van zachtmoedige gehoorzaamheid gevonden. Van het oogenblik af, dat iemand zeer bezig is in de dienst, of veel kennis bezit en op eenigerlei wijze in de gemeente op den voorgrond komt, bestaat het gevaar van een goed geweten te verliezen.

Het is heerlijk te zien, hoe de Apostel, na al zijne zielswerkzaamheid en beproeving, in vs. 20 en 21, terugkeert tot de gedachte aan God, als „de God des vredes.” Hij was van hen weggenomen, verkeerde zelf in banden en verzoeking; bovendien deelde hij in al de moeilijkheden dezer geloovigen, en was hij blijkbaar zeer begaan over hen; en toch is hij in staat om rustig zich te wenden tot God als „de God des vredes.”

Wij zijn tot vrede geroepen. Paulus sluit zijn tweeden brief aan de Thessalonikers met: „De Heer nu des vredes zelf geve u vrede te allen tijde, op allerlei wijze!” Er is niets, wat de ziel van den geloovige meer gevoelt noodig te hebben dan „volharding;” (Hebr. X: 36.) maar indien hij door eenige zaak belet wordt God als „den God des vredes” te genieten, indien droefheid en beproeving dit verhinderen, dan is de wil des vleesches aan het werk. Het rustig volbrengen van Gods wil is onbestaanbaar met het gejaagd en gedreven worden van den geest omtrent allerlei dingen. Ons voorrecht is te wandelen in volkomen en vasten vrede; geen onrust te hebben bij God, maar

rustig Zijnen wil te leeren kennen. Het is onmogelijk heilige helderheid van gedachten te bezitten, tenzij God gekend worde als „de God des vredes.” Vooronderstel dat ik ontdek een geheel nietswaardige zondaar te zijn, maar ik zie den Heer Jezus, staande voor God, dan heb ik volmaakten vrede. Dit gevoel van vrede wordt dadelijk verstoord, wanneer ik ga staren op de tienduizend moeilijkheden hier beneden; want indien de last en zorg van wat het ook zij, op mijnen geest drukt, houdt God, wat mijn werkelijk gevoel betreft, op „de God des vredes” te zijn.

Er zijn drie trappen:

Ten eerste. De kennis, dat God „vrede” gemaakt heeft „door het bloed des kruises.” (Kol. I : 20.) Hierdoor hebben wij „vrede met God.” (Rom. V : 1.)

Ten tweede. Wat betreft al onze zorgen en moeiten is de belofte, dat, als wij ze op God werpen, „de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, onze harten en zinnen bewaren zal in Christus Jezus.” (Fil. IV : 6, 7.) God belast zich met alles ten onzen behoeve, toch is Hij nooit in onrust of gejaagdheid; en nu wordt er gezegd, dat Zijn vrede „onze harten en zinnen bewaren zal.” Toen Jezus op de woelige zee wandelde, was Hij even rustig als altijd; Hij was ver boven de baren en golven.

Ten derde. Er is nog een hogere trap, namelijk, dat Hij, die „de God des vredes” is, zelf met ons is, werkende in ons alles, wat voor Hem welbehagelijk is. (vs. 20 en 21.) De heilige kracht Gods wordt hier beschreven als bewarende de ziel in die dingen, die Hem welbehagelijk zijn door Jezus Christus.

Vroeger was er onvrede, krijg met Satan en in ons eigen geweten. De oplossing daarvan had plaats aan het kruis des Heeren Jezus. Op het oogenblik, dat Hij was opgestaan uit de dooden, werd God ten volle bekend als „de God des vredes.” Hij kon zijn Zoon niet in het graf laten; al de macht des vijands werd tot het uiterste in het werk gesteld; en God bracht in de plaats des vredes den Heer Jezus en ook ons, die in Hem gelooven, en werd niets minder dan „de God des vredes.”

Hij is de God des vredes, zoowel met het oog op onze zonden als op onze omstandigheden. Doch alleen in Zijne tegenwoordigheid is er vaste vrede. Zoodra wij in menschelijke gedachten en redeneeringen vervallen omtrent omstandigheden, raken wij in onvrede. Niet alleen is er vrede gemaakt voor ons door het verzoeningswerk, maar hij rust op de macht van Hem, die Jezus uit de dooden opwekte; en daarom kennen wij Hem als den God des vredes.

De zegening van den geloovige hangt niet af van het oude verbond, waarin de mensch de eene partij uitmaakte, en dat daarom kon falen; maar van dien God, die, door al de verwarring en zonde en macht des satans heen, onzen Heer Jezus „uit de dooden wederbracht,” en aldus „een eeuwige verlossing” verzekerde. (Hebr. IX : 12.) Alles, wat God zelf had uitgesproken als vonnis over de zonde, en al de booze macht van satan lag op Jezus aan het kruis; en God zelf heeft Hem uit de dooden opgewekt. Hierin ligt de volle troost en het vertrouwen voor de ziel. „Niets kan ons scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heer,” zoo roept het geloof uit; (Rom. VIII.) want, toen al onze zonden op Jezus gelegd waren, kwam God in macht en kracht te voorschijn, en „bracht den grooten Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen verbonds, uit de dooden weder.” Het bloed was evenzeer het bewijs en getuigenis van de liefde Gods jegens den zondaar, als van de gerechtigheid en majesteit Gods tegenover de zonde. Dit verbond is gegrond op de waarheid en heiligheid van den eeuwigen God, die ten volle bevredigd zijn in het kruis van den Heer Jezus. Zijn kostbaar bloed is aan elken eisch van God tegemoet gekomen. Indien God niet „de God des vredes” ware, zou Hij het bloed van zijnen lieven Zoon voor onvoldoende verklaren. En dit — wij weten het — is onmogelijk. God rust daarin, als zijnde Hem een liefelijke reuk.

Wat nu de uitwerking daarvan aangaat op het leven van den geloovige, de kennis van dit alles brengt ge-

meenschap met God en vermaak in het doen van zijnen wil te voorschijn. „Hij werkt in ons,” zooals hier gezegd wordt, „wat voor Hem welbehagelijk is door Jezus Christus.”

Het eenige, dat aarzeling bij den geloovige mag teweeg brengen in het verlangen om ontbonden te worden en met Christus te zijn, is het doen van Gods wil hier beneden. Wij kunnen ons iemand voorstellen denkende aan de vreugde bij Christus te zijn, en dan weerhouden door de begeerte om hier Gods wil te volbrengen. (Fil. I : 20—25.) Dat bewijst vertrouwen in God als „de God des vredes,” en vertrouwen in zijne ondersteunende kracht, zoolang wij hier zijn. Indien de ziel zwoegende is in de gejaagdheid van de eigene gedachten, kan zij den zegen niet genieten van het kennen van God als „den God des vredes.” Het vleesch is zoo gemakkelijk in beweging, dat er dikwijls behoefte is aan het woord der vermaning. „Ik bid u, broeders! verdraagt het woord der vermaning” (vs. 22.) De geest der gehoorzaamheid is alleen de geest der heiligheid. Geve de Heer ons genade om in zijne wegen te wandelen!

J. N. D.

De gemeente wandelend met de wereld.

Gemeente en wereld — elkander gansch vreemd —
 Vervolgden hun weg hier beneden.
 De wereld zong dartel haar dollemanslied,
 Lof bracht de Gemeent' en gebeden.
 „Kom hier aan mijn zijde,” klonk 's werelds gevele,
 „En wandel op vroolijker wegen.”
 „Neen,” zegt de Gemeente, en weigert beslist,
 „Mijn pad is gansch anders gelegen.

„Ik wil geen gemeenschap op eenig gebied,
 „En kan mij met u niet verheugen.
 „Uw wegen zijn wegen van dood en verderf,
 „Uw woorden zijn strikken der leugen.”

„Och, waarom geen poos aan mijn zij u geschaard,”
 Zoo riep toen de wereld arglistig,
 „De weg, dien ik ga, is een weg van genot,
 „Het groeit en het bloeit hier zoo kwistig.
 „Het pad, dat gij koost, is zoo doornig en ruw,
 „En 't baart zooveel tranen en smarte;
 „Het mijne is rijklijk met bloemen bestrooid,
 „Gij vindt er den lust van uw harte.
 „Hoe breed is mijn weg en uitlokkend voor 't oog,
 „Hoe ruim is mijn poorte van ingang;
 „Voor u en voor mij is er plaatse genoeg,
 „Niets hindert er ooit onzen omgang.”

Half nuchter gaf nu de verleide Gemeent'
 Der wereld haar sneeuw witte handen,
 Die haastig ze greep en met vleierende tong
 Haar strikte in ijdelheidsbanden.
 „Uw kleed, zoo eenvoudig, is gansch zonder smaak,
 „In zijde en fluweel moet gij zwieren,
 „Uw haren getooid met mijn flonkrend juweel,
 „Met 't schoonste uw lichaam versieren.”
 Toen sloeg de Gemeent' op haar zilverblank kleed,
 Daarna op de wereld haar blikken,
 En bloosde op 't zien van de krullende lip,
 Wier glimlach haar zocht te verschrikken.
 „Mijn kleed ruil ik gaarne voor 't blinkend gewaad,”
 Sprak, blakend van lust, de Gemeente.
 Verwisseld was spoedig d'eenvoudige tooi
 Voor zijde en fluweel en gesteente.
 Toen geurden de bloemen op 't zonnige pad,
 En 't scheen daar was distel noch doren,
 „Zoo lieflijk,” dacht nu de bezoedelde Maagd,
 „Was nimmer mijn weg van te voren.”

„Uw huis” — sprak de wereld, die trotsche Meestres —
 „Naargeestig als 't is en bekrompen,
 „Vervang ik door een, met tapijten bekleed,
 „En kanten, in plaats van uw lompen.”
 Zoo bouwde zij voor de Gemeente een huis,
 In 't aanzien gansch schoon en begeerlijk,
 Haar zonen en dochters betrokken het toen,
 En vonden het all' overheerlijk.
 Tentoonstelling, feesten, komedie, concert
 Vond plaats in haar keurige zalen.
 De wereld gaf daar met haar kindren den toon,
 En dronk er uit zilveren schalen.
 Ter plaatse, bestemd voor Gods Woord en 't gebed,
 Lag 't kussen gespreid voor de rijken,
 Die vleiden zich daar in hun trotschheid terneer,
 Wat arm was moest dra voor hen wijken.
 Die — buiten de muren — eenvoudig gekleed,
 Vergaderden met huns gelijken.

Een bô der genade kwam tot de Gemeent'
 En fluisterd': „ik weet uwe zonde.”
 Gemeente, al zuchtend, sloeg 't schamende oog
 Naar al hare kindren in 't ronde.
 Doch d'een was verdwaald in het nachtelijk rumoer,
 Een ander zat in de komedie,
 Een derde in 't brassen en zwelgen verdiept . . .
 . . . „Ach”, dacht zij, „ik zie geen remedie” . . .
 Toen blies haar de listige wereld in 't oor:
 „Zij meenen 't zoo kwaad niet, uw kindren,
 „Onschuldig genoeg slechts jagen zij na,
 „'t Zou wreed zijn hen daarin te hindren.”
 Daar nam de Gemeente den wereldschen arm,
 En liet zich door 't schijngoed bekoren.
 Intusschen ging menig' onsterflijke ziel
 Al dartlend voor eeuwig verloren.

„Uw leeraars zijn allen te oud en te plat,”
 Sprak verder de wereld beschamend,

„Mijn kinderen schrikken van al hun gedreig,
 „Ik vind dat volstrekt niet betamend.
 „Van vuur en van zwavel en tandengeknars
 „En weening der oogen in 't duistre
 „Zijn altijd hun preeken en schriften vervuld,
 „Te aaklig, dat men er naar luistre.
 „Van beter gehalte zend ik er u toe,
 „Afkeerig van alle gefemel,
 „Die leeren, dat elk naar zijn lusten mag doen,
 „En eindlijk toch komt in den hemel.
 „D'Alvader is goedig, genadig en lief,
 „Zachtaardig, welwillend van harte,
 „Die d'een van zijn kindren niet hemelwaarts zendt,
 „En d'ander in d'eeuwige smarte.”
 Zoo kwamen er leeraars, zeer aardig en glad,
 Vol duizelingwekkende kennis;
 En d'ouden, die spraken van redding door 't kruis,
 Verbanden ze om heiligschennis.

„Ook is” — sprak de stem — „wat gij d'armen beschikt
 „In waarheid toch veel te overvloedig.
 „Aan kommer en honger is d'arme gewend;
 „Gij maakt hem zoo licht overmoedig.
 „Trek zijns u niet aan, geef uw kostlijke geld
 „Voor kleeding en koetsen en paarden,
 „Voor opschik en sieraad, voor spijzen en drank,
 „Voor sierlijke huizen en gaarden.
 „Mijn kinderen zijn op die dingen verzot,
 „En wilt gij hun liefde verwerven,
 „Doe juist dan als zij, en bewandel hun pad
 „En ga hunne vreugd niet bederven.”
 De koorden der beurs trok Gemeente toen aan,
 En zei, schaamtloos lachend en buigend:
 „Ja waarlijk, o wereld! ik gaf vaak te veel,
 „Wat g'aanvoert is wel overtuigend.”

Zoo werd van haar poorte de arme verjaagd
 En vond er de wees geen ontferming;

Geheel in de strikken der wereld verward

Onttrok zij der weeuw haar bescherming.

De kinderen der wereld en die der Gemeent'

Hoe eensgezind schenen zij beiden.

De Heer nog alleen, die in 't binnenste schouwt,

Kon 't koren van 't kaf onderscheiden.

Gemeente zat toen welbehaaglijk terneer

En sprak: „ik ben rijk en verzadigd,

„'k Heb geens dings gebrek, ja mijn beker is vol,

„Uitnemend ben ik beweldadigd.”

Al spottende hoorde de wereld dit aan,

En sprak tot haar kroost in den lande:

„Hoe viel de Gemeente uit haar heerlijke plaats,

„En stelt thans haar roem in haar schande.”

De bô der genade trad nu voor den Troon

En lispelde, zuchtend, hun namen.

.
Daar bogen de heilgen zich neder in smart

En stegen omhoog al te zamen.

.
Een stemme weerklonk door de ruimte der lucht

(De stem van den Zone des menschen):

„Ik weet uwe werken, en hoe gij daar spraakt:

„'k Ben rijk, en heb niets meer te wenschen.

„Gij weet echter niet, dat gij arm zijt en blind

„Ellendig en om van te gruwen.

„U moet ik, o lauwen, die koud zijt noch heet,

„Voor eeuwig ten monde uitspuwen.”

(Naar het Engelsch.)

Het prediken aan de dooden.

Een onzer correspondenten vraagt, in verband met hetgeen in den laatsten tijd over het Spiritisme geschreven wordt, een verklaring van 1 Petrus III : 18—21. Dit geeft mij een welkome aanleiding om niet alleen mijne gedachten over bovengenoemden tekst mede te deelen, maar ook het een en ander te zeggen over het Spiritisme en het prediken aan de dooden.

Tot recht verstand van de woorden van Petrus is het vooral noodig om te letten op het verband, waarin zij voorkomen. De Apostel zegt: „Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot God zou brengen, die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt in (d. i. in de kracht van) den Geest, in welken hij ook heengegaan is, en gepredikt heeft den geesten, die in de gevangenis zijn, die eertijds ongehoorzaam waren, toen de lankmoedigheid Gods wachtende was in de dagen van Noach, terwijl de ark toebereid werd, waarin weinige, dat is acht zielen, behouden werden door het water.”

Uit dit verband nu blijkt, dat Petrus geenszins leert, dat de Heer Jezus zelf, persoonlijk, is heengegaan om den geesten te prediken, maar dat Hij is heengegaan en gepredikt heeft *in den Geest*. Hij, die gedood is in het vleesch, maar levend gemaakt in den Geest, is *in dien Geest* heengegaan en heeft gepredikt den geesten, die in de gevangenis zijn, die eertijds ongehoorzaam waren. En wanneer is Hij in den Geest heengegaan? „Toen de lankmoedigheid Gods wachtende was in de dagen van Noach.” In 2 Petr. II : 5 wordt Noach genoemd de prediker der gerechtigheid. Noach heeft 120 jaar lang aan zijne tijdgenooten de gerechtigheid Gods voorgesteld en met het oordeel van den zondvloed bedreigd; en het was de Geest van Christus, die in hem predikte. De zin dezer woorden is dus, dat Christus niet zelf, maar door den Geest is

heengegaan en gepredikt heeft in de dagen van Noach door Noach, den prediker der gerechtigheid, welke geesten nu in de gevangenis zijn.

Er is dus hier in het geheel geen spraak van een prediken aan de dooden. Evenmin is zulks het geval in 1 Petr. IV : 6. In vs. 5 zegt de Apostel, dat alle menschen reenschap geven zullen „aan Hem, die bereid staat levenden en dooden te oordeelen.” Dat de levenden zouden geoordeeld worden, was voor ieder duidelijk, aangezien zij het evangelie van Christus gehoord en verworpen hadden. Ten opzichte van de dooden kon evenwel de vraag gedaan worden: met welk recht het oordeel hen treffen zou, daar zij het evangelie niet hadden vernomen? Het antwoord op deze vraag is: dat ook aan de dooden een blijde boodschap is verkondigd geworden. „Want daartoe is ook aan de dooden een blijde boodschap verkondigd, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den Geest.” Uit deze woorden blijkt duidelijk, dat het de bedoeling van Petrus is, dat aan de dooden een blijde boodschap is verkondigd, toen zij nog leefden op aarde, want van de zielen in den hades — de plaats, waar de zielen der afgestorvenen vertoeven tot den dag der opstanding — kan niet gezegd worden: „opdat zij zouden geoordeeld worden naar den mensch *in het vleesch*.”

De meening van sommigen, als zou de Heere Jezus in de drie dagen, dat zijn lichaam in het graf was, den geesten het evangelie verkondigd hebben, is louter fantaisie. Aan het kruis zegt de Heer tot den moordenaar: „Heden zult gij met mij in het *paradijs* zijn.” Het paradijs nu is dat gedeelte van den hades, waar de zielen der geloovigen vertoeven; terwijl de zielen der goddeloozen volgens de gelijkenis van den rijken man en Lazarus in den hades reeds terstond zijn in de pijn, en door een onoverkomelijke kloof van de zaligen gescheiden zijn. De geest van Jezus is derhalve in die drie dagen niet geweest bij de zielen der goddeloozen, maar in het paradijs te midden der zijnen.

De Schrift weet van geen prediken van het evangelie

aan de zielen der afgestorvenen. Zij leert integendeel uitdrukkelijk, dat de heidenen, die zonder wet gezondigd hebben, ook zonder wet *verloren gaan*; (Rom. II: 12.) dat op hen, die den Zoon ongehoorzaam zijn, *de toorn Gods blijft*; (Joh. III: 36.) dat de goddeloozen zullen gaan *in de eeuwige pijn, in het eeuwige vuur*, dat den duivel en zijnen engelen bereid is, de rechtvaardigen daarentegen in het eeuwige leven. (Matth. XXV: 41, 46.) Na den dood is voor ieder het lot *beslist*.

De Heer leert ons dit uitdrukkelijk in de gelijkenis van den rijken man en Lazarus. Beiden zijn in den hades; de de rijke man in de pijn, Lazarus in Abraham's schoot. Doch hoewel zij geen van beiden nog op de plaats hunner *eeuwige* bestemming zijn, zoo is er toch reeds in den hades geen mogelijkheid van verandering van positie; want, zoo laat de Heer Abraham zeggen: „*boven dit alles, tusschen ons en u is een groote kloof gevestigd, zoodat die van hier tot u willen overgaan, niet kunnen, en die van dáár niet tot ons overkomen.*” Derhalve is er *nimmer* uitzicht op verandering.

Hetzelfde wordt ons geleerd aan het slot der Openbaring. Nadat alle dingen op aarde volbracht zijn, en de aarde en de hemel zijn weggevloden voor Gods aangezicht om plaats te maken voor een nieuwe aarde en een nieuwen hemel, wordt *het laatste oordeel* beschreven. Alle goddeloozen, die van het begin der wereld af gestorven zijn, worden opgewekt, voor den grooten witten troon gesteld, geoordeeld en geworpen in den poel des vuurs, waarin de duivel en zijne engelen reeds vroeger geworpen waren; en zij zullen gepijnigd worden, *dag en nacht, tot in alle eeuwigheid*.

Er is dus geen spraak van bekeering of verandering na den dood. Integendeel, wie zulks leert, is in lijnrechte tegenspraak met de uitdrukkelijke verklaring van Jezus en met het geheele Woord van God. Het is een duivelsche leer. Ik zeg daarmede niet te veel. De duivel vindt zijn vermaak in verderven. Hoe meer zielen hij in zijne strikken kan verwarren, hoe liever het hem is. En daarom

tracht hij op allerlei wijzen de menschen gerust te stellen, opdat zij niet bedenken zouden, wat tot hunnen vrede en tot hunne behoudenis dient. Daartoe is de voorstelling van een mogelijke bekeering na den dood en een einderlijke zaligwording uitermate geschikt. De lichtzinnige mensch gaat dan maar voort in zijne zonden, hopende later nog wel zalig te zullen worden; niet bedenkende, dat het hoongelach van den duivel, als hij bedrogen zal uitkomen, hem ijselijk in de ooren klinken zal.

Schrikkelijk is het, dat mannen als P. Huet zich door het gruwelijk Spiritisme hebben laten verwarren in deze duivelsche strikken. In de meening, dat zij zielen van afgestorvenen redden van het eeuwig verderf, zijn zij, helaas! de oorzaak, dat de zielen der levenden in de boeien des satans gekluisterd blijven. Het is reeds een aanvankelijke vervulling van wat wij lezen in 2 Thess. II : 7—12. Een belijder van Jezus Christus vervallen tot het vragen van dooden, tot den omgang met daemonen (in de meening dat het geesten van afgestorvenen zijn) — ziet, dat is wel een oordeel des Heeren over vroegeren, trapsgewijze toegenomen afwijking van de waarheid. Wie gelooft, dat de heele wereld met God verzoend is, dat Christus de zonden van alle menschen gedragen heeft, dat niemand om zijn zonden, maar alleen om zijn ongehoof verloren gaat, wordt alleen door een gelukkige inconsequentie, laat mij liever zeggen door een bijzondere, onverdiende bewaring Gods, teruggehouden van de meening, dat alle menschen zalig worden. Trekt men evenwel die leer consequent door, dan moet men gelooven, dat eenmaal alle menschen zalig worden, want de hel kan toch niet vol zijn van met God verzoende en van hunne zonden gereinigde menschen. En dan spreekt het vanzelf, dat men moet aannemen, dat er na den dood nog gelegenheid bestaat om zich te bekeeren, aangezien de ervaring leert, dat millioenen in hunne zonden sterven, en millioenen, zonder ooit den naam van Jezus gehoord te hebben, deze aarde verlaten. En als dan de duivel komt met de verleidingen van het Spiritisme, en daardoor het

uitzicht opent op de zaligwording aller menschen, en zelfs sommigen in den waan brengt, dat zij de middelen tot bekeering van afgestorvenen worden, dan behoeft men zich waarlijk niet te verwonderen, dat dezulken ijverige en vroolijke discipelen van het Spiritisme en daardoor van den satan zelven worden. Maar dan is het ook, voor wie oogen gekregen heeft om te zien, zoo klaar als de dag, dat zulks een oordeel des Heeren is, een verblinding der oogen en een verharding des harten.

Correspondentie.

34. S. K. te Zaandam vraagt: „Wat is de bedoeling van Matth. VII : 6?”

„Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uwe paarlen voor de zwijnen; opdat zij ze niet met hunne voeten vertreden en zich omkeerende u verscheuren.” Met deze woorden bedoelt de Heer geenszins de prediking des evangelies aan de wereld. Het Evangelie toch moet aan alle menschen, in alle landen, gebracht worden, en richt zich tot de diepst gevallen en de verachtsten, zoowel als tot de naar menschelijk oordeel braven en rechtvaardigen. De heerlijke voorrechten en zegeningen der geloovigen evenwel zijn niet voor de wereld. Deze paarlen mogen wij niet voor de zwijnen werpen; dat heilige den honden niet voorwerpen; zij kunnen ze niet waardeeren; maar vertreden ze onder hunne voeten. De Christenen hebben in dit opzicht veel gezondigd, en daardoor groote schade aan de waarheid Gods toegebracht.

35. H. v. d. H. te Cleveland, Noord-Amerika, vraagt: „Wie vloden in Markus XIV : 50 de bende of de discipelen?”

De discipelen. In Matth. XXVI : 56 lezen wij: „Toen verlieten hem al de discipelen, en vluchtten;” en in Mark. XIV : 27 zegt de Heer tot zijne discipelen: „Gij zult allen geërgerd worden; want er staat geschreven: Ik zal den herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.”

„Gerechtigheid van God.”

In het evangelie (zoo spreekt Paulus in het eerste hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen, vs. 17) wordt geopenbaard „gerechtigheid van God.” Wat wil dit zeggen? De wijze, waarop hij hier spreekt over gerechtigheid van God, is zeer afgetrokken en algemeen. Op andere plaatsen vernemen wij, op welke wijze deze gerechtigheid teweeggebracht en toegepast wordt ten opzichte van ons; doch hier hebben wij vooreerst haar algemeenen aard en kenmerk. Het is die van God, niet die van den mensch. Zij komt *van God* voor den mensch, *niet van den mensch* voor God. Vandaar dat zij de hoedanigheid en de trekken vertoont van haren oorsprong, wien het ook gegeven moge zijn er deel aan te hebben.

Evenzoo is het met (vs. 18) „toorn van God, geopenbaard van den hemel.” Het is geen menschelijke toorn, noch zelfs goddelijke toorn, uitgeoefend op aardse wijs, door aardse werktuigen. Het is Gods toorn, toorn van den hemel.

Als Paulus spreekt van „gerechtigheid van God,” dan duidt hij de soort van gerechtigheid aan. Zij moet daarom allereerst gevonden worden in God zelf, anders kon zij deze wezenlijke eigenschap niet hebben.

De gerechtigheid, die voor God geldt, (dit is de betekenis, door Luther en Calvijn aan de uitdrukking gehecht) is geheel en al onjuist, omdat gerechtigheid naar de wet — als zij bestond — werkelijk voor God *zou* gelden. Indien zij vervuld werd, zou zij aangenomen worden. De mensch zou leven, als hij ze volbracht; maar dan zou het niet *God's* gerechtigheid, doch *die des menschen* zijn; terwijl de hoofdzaak, waarop de Apostel in deze uitdrukking den klemtoon legt, is, dat zij is van God, en *niet* van den mensch.

Het is ook geen inwonende of inklevende gerechtigheid. De vraag van Job: „hoe zou de mensch rechtvaardig zijn bij God?” wordt in den brief aan de Romeinen opgenomen en beantwoord. Wanneer er gezegd wordt, dat de Joden hunne eigene gerechtigheid zochten op te richten, en zich niet onderwierpen aan de gerechtigheid van God, dan is het duidelijk, dat er geen spraak is van onderwerping aan inwonende gerechtigheid. Ook wanneer er gezegd wordt: „Nu is de gerechtigheid van God geopenbaard”, en „tot betooning zijner gerechtigheid in den tegenwoordigen tijd,” gaat het niet aan deze woorden toe te passen op *in ons wonende gerechtigheid*. Het is over gerechtigheid voor God, dat de brief handelt.

Doch deze wordt aan den anderen kant beschouwd als toegepast op of toegekend aan den persoon, die als rechtvaardig gerekend moet worden. De mensch wordt voor rechtvaardig *gehouden*; gerechtigheid wordt hem *toegekend* of *toegerekend*. Indien er derhalve gezegd wordt, dat het geloof hem tot rechtvaardigheid gerekend werd, is het niet de afzonderlijke, zelfstandige waarde van zijn geloof, die op zichzelf als gerechtigheid geldt, en dan aan hem toegerekend wordt; maar hij werd voor rechtvaardig gerekend, als rechtvaardig gehouden voor God, wyl hij geloofde. Het *waarom* of *hoe* komt hier niet ter sprake. Een geloovige in Christus wordt gerechtvaardigd door het geloof; hij wordt voor rechtvaardig gerekend; toch is het niet de waarde of kracht zijns geloofs, die geacht wordt als zelve gelijk te staan aan gerechtigheid, en dan op hem toegepast wordt. Hij wordt *gehouden* voor rechtvaardig op grond van zijn geloof. De beteekenis van toegerekende gerechtigheid is dus niet een zelfstandige gerechtigheid, afgescheiden van den persoon, en daarna aan dien persoon toegekend, maar hoe die persoon in Gods oog geacht wordt. God beschouwt hem als rechtvaardig, hoewel hij niet zoodanig is, om hem recht daarop te geven, uithoofde van iets dat in hem wonen zou. Het is gerechtigheid aan hem toegerekend, niet gedacht als afgescheiden van hem, maar zijn staat voor God. Zij zijn in gerechtigheid naar

Gods bepaling, hoewel innerlijk niet rechtvaardig zijnde. Daarom is het „toegerekend” of „toegekend.”

Toegerekende gerechtigheid is alzoo niet een hoeveelheid gerechtigheid, afgezonderd van den persoon, en dan hem toegerekend in den zin, zooals ik iets aan een persoon toewijs; maar de staat voor God, waarin Hij den persoon ziet, het karakter of de hoedanigheid, waarin de persoon zich bevindt in Gods oog, niet de oorzaak waarom hij zich daarin bevindt. Dit bewijst, dat het niet iets is, dat in hem woont, want *dan behoefde er geen toerekening plaats te hebben*, hij bezat het alsdan. Waarom hij rechtvaardig gerekend wordt, zal elders bewezen worden. Door dit niet in te zien heeft men onoverkomelijke moeilijkheden gehad in de verklaring van zulke teksten als: „Zijn geloof werd hem tot gerechtigheid gerekend;” want zoodra een zeker iets in zijn eigene waarde op rekening van een persoon gesteld, hem toegerekend werd, zou het geloof de waardehebbende zaak zijn, om welker waarde hij rechtvaardig gerekend werd, en dan was de gerechtigheid werkelijk een in hem wonende gerechtigheid.

Als verklaring kan dienen, wat gezegd wordt Rom. II:26, dat, in zeker geval, de voorhuid van den heiden voor besnijdenis wordt gerekend. Dat wil zeggen: de persoon *wordt gerekend* voor besneden, hoewel hij het feitelijk *niet is*. Alzoo ook, hoewel een persoon gerekend wordt te zijn in een staat, waarin hij feitelijk niet is, kan een hoeveelheid gerechtigheid, buiten hem gereed liggende en hem toegerekend, niet de beteekenis zijn van toegerekende gerechtigheid. Er wordt bedoeld: de staat in Gods oog van den persoon, die voor rechtvaardig gerekend wordt.

Thans doet zich de vraag op: Hoe en waarom wordt den mensch de gerechtigheid toegerekend? Het is God's gerechtigheid door het geloof in Jezus Christus, (zich uitstrekkende) *tot allen* — Joden en Heidenen — en (komende) *over of op allen*, DIE GELOOVEN. Wij worden „om niet gerechtvaardigd, door zijne genade, door (middel van) de verlossing, die in Christus Jezus is, dien God heeft gesteld tot een genadetroon, door het geloof in zijn bloed, tot

betooning zijner gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods; tot betooning zijner gerechtigheid in den tegenwoordigen tijd." Hier hebben wij een zeer duidelijk beginsel: God is rechtvaardig in het vergeven van de zonden der oud-testamentische geloovigen, omtrent wie Hij, die alles te voren wist, met het oog op Jezus' bloed, verdraagzaamheid geoefend had. Hij had verdragen en vergeven; en hoe was dit rechtvaardig? Dàt het rechtvaardig was, werd bewezen door den dood van Christus. Hij betoont zijne gerechtigheid in den tegenwoordigen tijd. Er bestaat dit verschil in onze en der aartsvaderen positie (niet in het wezen der zaak, maar in onzen staat voor God) dat wij staan in een gekende, geopenbaarde gerechtigheid, niet in een hoop der verdraagzaamheid. Hij is rechtvaardig en de rechtvaardiger. Wie is rechtvaardig? God. Hier hebben wij een hoogstbelangrijk beginsel: de gerechtigheid Gods bedoelt, in de eerste plaats, zijne eigene gerechtigheid; *dat Hij rechtvaardig is*. Het is niet 'smenschen of eens anderen positieve gerechtigheid, bestaande uit een hoeveelheid verdienste naar de wet, en die op hem gelegd wordt. De gerechtigheid of rechtvaardigheid, waarvan sprake is, beduidt *dat God rechtvaardig is*, en dat dit betoond is op zulk een wijze, dat Hij nu de ergste zondaars rechtvaardigen kan.

Doch men zal antwoorden, dat daarvoor een grond moet zijn, die het rechtvaardig maakt, wanneer er vergeven en gerechtvaardigd wordt. Dit is ook zoo. Rechtvaardigheid of gerechtigheid heeft een tweevoudigen zin. Ik ben rechtvaardig in het beloonen of vergeven, op voorwaarde dat er een voldoende grond besta, de een of andere verdienste, die het rechtvaardig maakt, dat ik vergeef of beloon. Als ik iets beloofd heb, of als ik een zedelijke verplichting heb aan de gerechtigheid, dan ben ik rechtvaardig, wanneer ik daaraan gevolg geef. Opdat God alzoo rechtvaardig zou zijn in het vergeven en rechtvaardigen, moest er een voldoende zedelijke beweegreden zijn om dus te handelen. In den zondaar, dit is duidelijk, bestond

zulk een grond *niet*; in het bloed van Christus echter *wel*. En nu God hem gesteld heeft tot een genadetroon, is het geloof in zijn bloed de weg ter rechtvaardiging geworden. Zoo bleek Gods gerechtigheid in het vergeven. En aldus aangenomen, sta ik voor God op den grondslag van *Zijne* gerechtigheid.

De gerechtigheid Gods beteekent dus, wat de woorden uitdrukken, God's gerechtigheid, *die van Hem*. Voorts wordt deze gerechtigheid Gods betoond of geopenbaard uit kracht van het bloed van Christus. Ten derde door deze vergiffenis (omdat zij is door bloed, zoodat God in deze vergiffenis rechtvaardig is) wordt de mensch gerechtvaardigd, als rechtvaardig gerekend. De mensch, zonder de wet en onder de wet, is een zondaar; en nu, geheel buiten de wet om, wordt Gods gerechtigheid geopenbaard in het rechtvaardigen van den geloovige door de verlossing, die in Christus Jezus is, op grond van zijn verzoenend bloed en door het geloof in hetzelfde.

Nergens stelt de Schrift de zaak alzoo voor, alsof een zekere hoeveelheid wetsgerechtigheid ons zou toegekend worden, dewijl wij, onder de wet zijnde, in gebreke zijn gebleven ze te vervullen. Wij zijn niet eens onder de wet. Deze leer is een onheilige, omdat zij neerkomt op het laten vergoeden van wetsverbreking bij den één door wetsvervulling van den ander, in plaats van verzoening door het vloekdragen van Christus voor de wetsverbreking dergenen, die onder de wet waren. Het is geheel wat anders verzoening teweeg te brengen voor de zonde, of iemands verzuimden plicht feitelijk te doen vervullen door een ander. Bovendien wanneer dit geschied was, zou het menschelijke wetsgerechtigheid zijn, door wien ook vervuld. De Apostel zegt: „niet hebbende mijne gerechtigheid, die uit de wet is”, (want alware die nog zoo volmaakt, het zou toch niet meer zijn of kunnen zijn dan *menschelijke*)” maar de gerechtigheid, „die uit God is,” een ander soort dus van gerechtigheid.

Doch is dan niet door mij, of althans door iemand onder de wet, een bestaande roeping of plicht veronacht-

zaamd? Ja, helaas! doch daar is verzoening voor geschied; en indien er verzoening plaats vond, waarom dan moet een ander dien verzuimden plicht nog vervullen? en wanneer door een ander vervuld, waarom dan nog verzoening? Het geheele stelsel is in zijnen aard valsch. Voor mijne zonden had verzoening plaats, en ikzelf ben als geheel dood, overgezet in een volkomen nieuwe standplaats; de geheele natuur, waarin ik was, weggedaan zijnde in den dood van Christus. *Ik ben niet in het vleesch* (mijn Adams standplaats, op welke alleen de wet toepasselijk kon zijn) en ik heb een geheel nieuwe standplaats voor God in de opstanding, uit kracht van Christus' werk. De opgestane Christus is het model en het beeld mijner aanneming, gelijk Hij er de bewerker van is. Gelijk Hij is, ben ik in deze wereld; en wel door een wezenlijk levend bezit van zijne natuur, terwijl het tevens is door het geloof in Hem. Mijne aanneming is dus onafscheidelijk van een godzalig leven, daar zij is in iemand, die dood is voor de zonde en levend voor God; terwijl zij, wat gerechtigheid en vrede betreft, rust op de volmaaktheid van hetgeen voor God is ten onzen behoefte. Hierom wordt het genoemd: rechtvaardigmaking des levens.

Uit dien hoofde ook bestaat onze verantwoordelijkheid thans niet hierin, dat wij de feilen van den ouden of eersten Adam goed maken, maar dat wij „onszelven stellen voor God als uit de dooden levend geworden.” De oude toestand is voorbij, verzoend, (op een wijze dat God verheerlijkt werd in zijne majesteit en gerechtigheid) maar weggedaan. Op dien ouden toestand was de wet toepasselijk, waarom zij krachteloos was vanwege het vleesch; doch mijn eerste man, de wet (indien ik onder haar macht was, gelijk de Jood, en gelijk menigeen praktisch onder haar komt) is er niet meer, niet omdat het gezag der wet vernietigd, maar omdat Christus onder haren vloek gestorven is. Dat gezag is dus integendeel ten volle gehandhaafd door het tegemoetkomen daaraan van Christus in den dood; doch zoo ben ik dan, door het lichaam van Christus, daarvan bevrijd, gestorven zijnde aan hetgeen, waaronder

ik gehouden werd, opdat ik nu dienen zou, niet in de oudheid der letter, maar in de nieuwhed des Geestes.

Wat is dan nu eigenlijk de gerechtigheid Gods? Gods gerechtigheid is: Zijn volmaakte overeenstemming met Zijn eigene heerlijke natuur, (en wel, daar het thans over ons loopt) in zijne handelingen met anderen. Op welke wijze wordt, in de christelijke openbaring daarvan, de gerechtigheid betoond? In de opstanding van Christus. Doch er is nog meer. Aan de wereld zal het bewijs der gerechtigheid geleverd worden in het heengaan van Christus tot den Vader, „omdat ik tot mijnen Vader heenga.” God heeft zijne gerechtigheid getoond door het zetten van Christus als mensch aan zijne rechterhand. Christus had een *recht* om daar te zijn, en Hij is er. De gerechtigheid is in den hemel, Christus als mensch had een goddelijk recht op de heerlijkheid. Dat is hetgeen wij noodig hebben, en wat ons deel is. Waarom is echter het zijn van Christus aldaar gerechtigheid? In de eerste plaats had Hij recht daar te zijn, wijl Hij Zoon is. In de tweede plaats — en hierop komt het aan *voor ons* — zegt Christus tot den Vader: „Verheerlijk mij, omdat ik U verheerlijkt heb op de aarde, omdat ik het werk heb voleindigd, dat Gij mij gegeven hebt om te doen.” Wanneer is dit geschied? Zoodra het beslist was, dat Hij aan het kruis zou komen, zeide de Heer in Joh. XIII: „Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt. Indien God in hem verheerlijkt is, zoo zal ook God hem verheerlijken in Zichzelven, en Hij zal hem *terstond* verheerlijken.” God zal niet wachten met de verheerlijking van Christus, tot Hij van den hemel verschijnt om de wereld te regeren, maar Hij zal het *terstond* doen, zeggende: „Zit aan mijne rechterhand, totdat Ik uwe vijanden zet tot een voetbank uwer voeten”, aan welke rechterhand Hij gekroond is met heerlijkheid en eer, hoewel alle dingen nog niet onder Hem gesteld zijn. Doch waarom was het *gerechtigheid* dit te doen? Omdat de Heer een *recht* er op had als Zoon des menschen verheerlijkt te worden, wijl Godzelf in Zijne natuur en Zijn zedelijk bestaan ver-

heerlijkt was geworden *in Hem*. De Zoon des menschen bezat *daarom* aanspraak of recht om verheerlijkt te worden *in God*.

Inderdaad het was iets heerlijks voor iemand, die Zoon des menschen was, de heerlijkheid van God te handhaven — niet maar te handhaven, doch te vervullen. Zonder twijfel moest Hij *meer dan* Zoon des menschen zijn, om in staat te wezen, dit te doen. Toch, gelijk Hijzelf ons zegt, het was *als* Zoon des menschen, dat Hij het deed. Hoe heerlijk en oneindig groot is de genade voor ons, dat het alzoo is. Hoe meer wij inzien, wat het kruis is, des te meer zullen wij inzien, hoe Gods gerechtigheid bleek in het opwekken en aan Zijn rechterhand zetten van Christus. De zonde was ingekomen — God onteerd, de mensch ellendig, de wereld in verwarring, de engelen aanschouwers van de overmacht des kwaads. Oordeelde God in gerechtigheid, vernietigende al de boozen, dan was er geen liefde. Spaarde God hen in liefde, dan was er geen gerechtigheid. De geheele natuur van God stond op het spel door de zonde. Christus offert zich op, en onderwerpt zich aan den toorn; en nu wordt Gods gerechtigheid verheerlijkt in het volledig oordeel over de zonde, terwijl zich tegelijkertijd Zijne liefde jegens den zondaar openbaart, zooals op geen andere wijze mogelijk ware geweest. Welk een schouwspel op zedelijk gebied! Niets is daarmee te vergelijken. Terwijl de dingen, die zijn, waren geschapen en weer te niet kunnen gaan, is hetgeen hier plaats vindt blijvend, verwezenlijkend voor eeuwig wat God is. Ziedaar het kruis. Daar werd God verheerlijkt; en dit te doen was de heerlijkheid van den Zoon des menschen. Hierom verheerlijkte Hij Christus in Zichzelven — plaatste Hem aan Zijn rechterhand. Dit was gerechtigheid. Geen heerlijkheid onder menschen zou een evenredig loon geweest zijn voor het verheerlijken van Hemzelven. De ware belooning voor het verheerlijken van God was Gods heerlijkheid zelve.

Dit verheerlijken van God was ten behoeve van ons, van allen, die in Christus gelooven. Hij verheerlijkte God

met het oog op de zonde, onze zonde. Daarom wordt de waarde van het werk ons toegerekend. God ontvangt, naar gerechtigheid, ons in Zijne heerlijkheid, zooals Hij Christus ontvangen heeft; want Hij heeft Hem ontvangen uit kracht van het werk voor ons gedaan, ons alzoo in Hem. Wij zijn geworden gerechtigheid Gods in Hem, want door ons te rechtvaardigen, door ons te zegenen op deze hemelsche en heerlijke wijze, geeft Hij slechts volle gelding aan Christus' rechten op Hem. Jegens ons is het louter genade, maar het is evenzeer de gerechtigheid Gods. „Die geen zonde gekend heeft, dien heeft Hij zonde voor ons gemaakt heeft, opdat wij zouden worden gerechtvaardigd Gods in hem.” (2 Kor. V : 21.)

Heeft nu zijn gehoorzamen aan God gedurende zijn leven niets daarmee te maken? Ten eerste: dat Hij geen zonde kende, was volstrekt noodig om tot zonde te kunnen worden *gemaakt*; doch zijn gehoorzaamheid wordt beschouwd als één geheele zedelijke toestand of volmaaktheid, in welke Hij aangenaam was voor God. Hij was de Gehoorzame, zooals Adam de ongehoorzame. En hoewel zijn gehoorzaamheid in het leven niet was voor de zonde, maakte zij deel uit van den liefelijken reuk, die opsteeg tot God, en waarin wij aangenomen zijn. Terwijl Hij leefde, vertoonde Hij Gods karakter; maar dit was een betooning *aan menschen*, niet een voldoening *aan God voor menschen*. Hij nam 'smenschen zaak op als geboren uit een vrouw. Hij nam die van Israëls overblijfsel op, als geboren onder de wet. Hij werd tot zonde gemaakt om den een te verzoenen; en droeg den vloek der wet om den ander daarvan te verlossen; terwijl Hij nooit dengene, die zonder wet is, daaronder brengen zal. Als levend mensch, hadden de zondaars geen deel aan of met Hem; als stervend mensch, nam Hij hun toestand voor zijne rekening. Dáár konden zij, geloovende, met Hem verbonden worden. „Wanneer ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ik allen tot mij trekken.” „Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, blijft het alleen; maar indien het sterft, draagt het veel vrucht.”

Er heeft een geheele terzijdestelling plaats van den ouden mensch met zijn geheelen toestand en bestaan voor God; en nu leef ik alleen door den tweeden Adam, met wien ik gekruisigd ben. In dien nieuwen mensch ben ik echter niet onder de wet, en kan er geen spraak zijn van: „doe dit en leef,” omdat ik reeds aangenomen ben en het leven bezit. Indien ook Christus de wet heeft vervuld voor mij, dan komt de gerechtigheid uit de wet voort, *maar dan is Christus te vergeefs gestorven.* (Gal. II: 21.)

Christus echter — God zij geprezen! — is niet te vergeefs gestorven, maar door te sterven voor de heerlijkheid Gods is het nu Gods gerechtigheid, dat Hij ons, die in Christus gelooven, behoudt. God is daarbij in overeenstemming met Zichzelven. Wij zijn de uitdrukking en openbaarmaking van deze gerechtigheid, niet in tegenspraak met haar; en dit alles is bewerkt door Christus' offerande.

J. N. D.

Gedachten.

Het Woord is een zwaard; het heelt niet, maar snijdt zonder barmhartigheid. Het ontdekt het arme vleesch, legt het bloot, en toont zijne overleggingen, zijn wil of zijne begeerlijkheid. Alles vorschert het uit. Zoodra de wil en de overlegging van het vleesch aan het werk is, komt Gods Woord als een lancet om het alles af te snijden. Zijn er dan geen zwakheden? Zeker. Doch voor de zwakheden — niet voor den eigen wil — hebben wij een Hoogepriester, die in alle dingen verzocht is geweest, gelijk wij, uitgenomen de zonde.

Het zaad, in steenachtige plaatsen vallende, schiet spoedig op, maar heeft geen wortel. Wanneer het Woord het geweten niet bereikt, is er geen wortel, geen leven, en derhalve geen vrucht. Gij kunt weenen over Christus, en geen leven hebben, gelijk de vrouwen van Jeruzalem. Het vleesch kan zoover gaan zonder het leven uit God. Er kunnen wonderen gewrocht worden, zonder Hem te kennen of van Hem gekend te zijn. Een greintje gebrokenheid van geest is beter dan het vervullen eener gansch groote stad met wonderen. Judas kon duivelen uitwerpen zoo goed als de anderen, maar Christus zegt tot zijne discipelen: „Verblijdt u niet, dat de duivelen u onderworpen zijn, maar verblijdt u veelmeer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.”

Frischheid van genegenheden en van inzicht gaan gepaard. Wanneer de zon helder schijnt, kan men de dingen in de verte gemakkelijk zien. Als het duister is, wordt het moeilijker. Op klaarlichten dag kan men door de straten gaan zonder ook maar te denken aan den weg, men weet dien; doch in den nacht moet men denken en zoeken naar den weg. Evenzoo is het met de geestelijke dingen; er is minder veerkracht, minder bevassing, minder klaarheid, wanneer onze harten niet gelukkig zijn. Mijn oordeel is helder, indien mijne liefde warm is. Beweegredenen, die vroeger werkten, houden op beweegredenen te zijn, indien mijn hart in den rechten toestand is. Ik kan alles „schade en drek” achten, zoodra mijne genegenheden versterkt worden. „Waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.”

Indien onze genegenheden en begeerten hangende blijven op de aarde, of niet gericht zijn op een verheerlijkten Christus in den hemel, als Dengene, in Wien ons leven verborgen is, en Wien wij weldra gelijkvormig zullen gemaakt worden in heerlijkheid dáár, waar Hij zelf is, dan zullen wij spoedig gaan denken, dat de aardsche dingen iets meer zijn dan schade en drek. *Laat een steen gedurende eenigen tijd op den grond liggen, en gij zult vinden, dat hij er langzamerhand inzinkt.* En onze harten — indien zij niet praktisch bij Christus in den hemel zijn — zullen weldra gehecht worden aan het aardsche.

Er is een gestadige werking in het aardsche om de genegenheden naar omlaag te trekken. Plichten leveren meer gevaar op om de ziel van God af te leiden dan openlijke zonde. Menig Christen is verstrikt geworden door plichten, wiens hart teruggedeïnsd zou zijn voor openlijke zonde. Doch wij hebben maar één plicht in al de vele omstandigheden des levens, namelijk — *Christus te dienen.*

Niemand kan zich zoo goed in de droefheid van anderen verplaatsen, als degeen, die er de oorzaken van kent, en hunne uitwerking ten opzichte van de gemeenschap met God kan beoordeelen; doch die er zelf niet in is. Christus is in al de verdrukking (van den rechtvaardige) geweest; Hij heeft ze gevoeld, maar *niet zoo als zij gevoelen, die er om hunne zonden onder zijn*, en die noodzakelijk en natuurlijk *met zichzelf* vervuld zijn. *Hij was vervuld met liefde voor zijne vervolgers.* Omdat zijn medegevoel volmaakt was, trad Hij in al de omstandigheden en ervaringen van den rechtvaardige in, en gaf er de goddelijk ware uitdrukkingen of woorden voor aan.

De vriendschap der wereld.

„Weet gij niet, dat de vriendschap der wereld vijandschap is tegen God? Wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld” (Jak. IV: 4.)

Welk een ernstig woord! Het oordeelt den wandel, en beproeft het hart. Het ware karakter der wereld is openbaar geworden, omdat de wereld Gods Zoon verworpen en gekruisigd heeft. De mensch was reeds vroeger *zonder* wet en *onder de* wet op de proef gesteld; doch nadat hij zonder wet zich als verdorven en goddeloos geopenbaard had, en nadat hij de wet, zoodra die gegeven was, had overtreden, kwam God zelf in genade tot hem. God werd geopenbaard in het vleesch om de liefde Gods voor het hart des menschen te stellen. Dit was de laatste proef, waarop de mensch gesteld werd. God kwam niet om den menschen hunne zonden toe te rekenen, maar om de wereld met zichzelf te verzoenen. (2 Kor. V: 19.) Doch de wereld wilde Hem niet aannemen; en zij heeft getoond geheel en al onder de macht des satans en der duisternis te staan. Zij heeft zoowel den Zoon als den Vader gehaat.

De wereld blijft steeds dezelfde. De duivel is haar vorst; en al wat in haar is, de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen en de grootschheid des levens is niet uit den Vader, maar uit de wereld. (1 Joh. II: 16.) Het hart des menschen is sedert den val steeds in vijandschap tegen God geweest. Men heeft dikwerf gedacht en gezegd, dat sedert den dood van Christus de duivel niet meer de vorst dezer wereld is, maar juist toen openbaarde hij zich in zijne volle kracht als vorst der wereld, daar hij allen, Joden zoowel als Heidenen, er toe bracht om Christus aan het kruis te nagelen. En hoewel velen nu den naam van Christus dragen, zoo is toch de vijandschap tegen Christus nog even groot als vroeger.

In Kaïn zien wij de ware geschiedenis van de wereld en van hare beginselen. Nadat Kaïn zijnen broeder gedood had, werd hij, aan de genade wanhopende en, niet gezind om zich te bekeeren, uit Gods tegenwoordigheid verbannen. Hij werd tot een zwervend leven op den aardbodem veroordeeld door God. Doch dit beviel hem niet; en hij bouwde een stad op de plaats, waar de Heer het oordeel over hem had uitgesproken, noemde die stad naar den naam zijns zoons om voor zijne familie een gedachtenis en een naam te bewaren. Daar poogde hij het zich zoo aangenaam mogelijk te maken. Welnu, dat is de toestand der wereld. Dat zijn hare beginselen. De wereld, uit Gods tegenwoordigheid verbannen, zoekt zich haar toestand zonder God zoo aangenaam mogelijk te maken en in verwijdering van Hem een vroolijk leven te leiden. Door de komst des Heeren Jezus in deze wereld werd de toestand van het menschelijk hart volkomen geopenbaard; het werd nu duidelijk, dat de mensch niet alleen de genoegens des vleesches najaagt, maar ook dat hij in volslagen vijandschap tegen God leeft. Hoe heerlijk de genade ook aan het licht trad, zoo wilde de mensch niet gestoord worden in het genieten van de wereldsche vreugde, en hij wilde zich evenmin aan Christus' gezag onderwerpen.

Is het dan niet duidelijk, dat de vriendschap der wereld vijandschap is tegen God? Inzoverre het in 's menschen macht stond, wierp hij God buiten de wereld. „Wij willen niet, dat deze over ons koning zij!” riepen zij uit, en zij nagelden Hem aan het hout. Zullen wij dan met de wereld gemeenschap oefenen? Wij zijn niet van de wereld, gelijk Hij van de wereld niet was. Afzondering van de wereld, in elk opzicht, is dus onze heilige roeping. Geve de Heer ons daartoe meer en meer genade!

Correspondentie.

36. A. Q. te Breskens vraagt, wat de beteekenis is van de woorden in Hand. III : 19 : *Betert u dan* en bekeert u?

In onze nieuwe vertaling staat: „Hebt dan berouw, en bekeert u.” Een waarachtige bekeering van het ongeloof en de zonden tot God gaat gepaard met berouw over de zonden. „Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekeering tot behoudenis.” 2 Kor. VII : 10.

37. S. K. te Zaandam. — Hades beteekent *onzienlijk*. Wij zouden dus kunnen vertalen: onzichtbare wereld.

Gij moet wel in het oog houden, dat de voorstelling, welke de Heer ons geeft van den rijken man en Lazarus in den hades, een gelijkenis is; en in een gelijkenis kan niet alles worden overgebracht. Er is evenwel niets tegen om aan te nemen, dat de geesten in den hades elkander zien kunnen. De engelen zijn ook geesten. Een lichaam hebben de geesten in den hades evenwel niet, want dit krijgen zij eerst bij de opstanding.

38. P. H. te Oostmahorn vraagt een verklaring van Joh. XII:31 en Joh. XIV:30.

In Joh. XII : 31 zegt de Heer: „Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden.” In den dood van Christus werd *de wereld* geoordeeld; en de duivel, die de overste dezer wereld is, is buitengeworpen. Door den dood heeft de Heer dien te niet gedaan, die de macht des doods had, dat is den duivel. (Hebr. II : 14.) Aan het kruis heeft God de overheden en de gezaghebbers ontbloot, hen in het openbaar tentoongesteld en door hetzelfde over hen getriomfeerd. (Kol. I : 15.) Zoo zegt de Heer in Joh. XVI:8—11, dat de komst des Heiligen Geestes op aarde voor de wereld de overtuiging is van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. De komst des Heiligen Geestes toch is het bewijs, dat de wereld Christus heeft verworpen; dat God Christus, die door de wereld verworpen is, naar zijne gerechtigheid in den hemel heeft opgenomen; en dat de overste dezer wereld, die de wereld tot de verwerping van Christus aanzette, geoordeeld is.

In Joh. XIV:30 zegt de Heer: „Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste dezer wereld komt, en heeft in mij

niets." Na de verzoeking van Jezus in de woestijn lezen wij, dat de duivel van Hem week voor een tijd; en hier zegt de Heer, dat de overste der wereld opnieuw komt om Hem te verzoeken. Dit geschiedde in Gethsémané, waar de Heer weer alleen was met den duivel, die Hem het schrikkelijke van het lijden en sterven voor oogen stelde. Doch de duivel had in Hem niets; hij vond geen enkel aanrakingspunt in den Heer; want Jezus gaf zich volkomen over aan den wil des Vaders, die Hem in de wereld gezonden had om het werk der verzoening en verlossing te volbrengen.

39. H. L. G. te 's Hage vraagt, hoe de inneming van Jericho in Jozua VI op den zevenden dag te rijmen is met het gebod omtrent den sabbat.

Er staat in Jozua VI niet, dat de zevende dag, op welken Jericho werd ingenomen, een sabbat geweest is. De Israëlieten moesten zes dagen lang elken dag eenmaal rondom de stad trekken, en op den zevenden dag zevenmaal. Met welken dag der week deze zes dagen aanvingen, wordt ons niet medegedeeld, zoodat wij niet weten, of de zevende dag nu juist de sabbatdag geweest is. Één van de zeven dagen was natuurlijk een sabbat; en vooronderstel zelfs, dat de zevende dag de sabbatdag was, dan is dit nog geen bezwaar, omdat de Heer van den sabbat de macht had om zijn bevel omtrent het houden van den sabbat te wijzigen, indien Hij zulks noodig keurde.

40. A. 't H. te Nieuw Lekkerland en S. V. te 's Hage vragen: hoe het met Gods onveranderlijkheid te rijmen is, dat wij in Gen. VI: 6 lezen: „Toen berouwde het den Heere, dat Hij den mensch op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan zijn hart.”

Wegens de onveranderlijkheid van zijn natuur en van zijne raadsbesluiten kan God geen berouw hebben; doch hier wordt op menschelijke wijze van God gesproken, evenals wij lezen van God's oogen, ooren, handen, neus, enz. Hier beteekent het, dat God wegens de goddeloosheid der menschen zich van hen afwendde, zoodat Hij zich jegens hen gedroeg als iemand, die, bedroefd zijnde en berouw hebbende, het werk zijner handen vernietigde.

Het weefsel van tweeërlei stof.

Het pad van de gemeente Gods is zoo smal, dat het bloote verstand zich dienaangaande altijd vergissen zal. Evenwel kunnen wij ons daarover verheugen, omdat het bewijst, dat de Heer de zijnen in zijne waarheid en in zijne wegen wil geoefend zien, opdat zij niet naar menschelijk begrip over het goede en kwade zouden oordeelen, maar vervuld zouden zijn met den zin van Christus.

Het door Elia aan de hoofdliden des Israëlietischen konings uitgeoefende oordeel en het gebruik, dat daarvan in de Evangeliën gemaakt wordt, doet ons dit klaarlijk inzien. (Luk. IX: 52—56.) De Heer had in het gevoel, dat de dagen zijner opneming vervuld zouden worden, zijn aangezicht gericht naar Jeruzalem; en in het bewustzijn zijner waardigheid boden voor zich uitgezonden. Zijne jongeren schenen ook onder den indruk dier waardigheid huns Meesters te zijn, en wilden dientengevolge evenals Elia vuur uit den Hemel doen nederdalen op de Samaritanen, welke weigerden den Heer in hun dorp te ontvangen.

Denken wij aan den persoon en aan de rechten van Hem, die alzoo miskend en gesmaad was geworden, dan ontwaren wij in het verlangen der discipelen niets onge-rechtigs, maar beschouwen ze veeleer als geheel natuur-lijk; en de dag zal aanbreken, waarop de vijanden van Christus, die niet gewild hebben, dat Hij over hen zou heerschen, voor zijne voeten doodgeslagen zullen worden. De toegenegenheid der discipelen, die in deze woorden hare uitdrukking vond, was geen overdrijving, maar de uiting van de overgegevenheid eener heilige ijverzucht voor hunnen Goddelijken Meester.

Toch worden zij door den Heer bestraft. „Gij weet niet, van welken geest gij zijt!” zeide Hij.

Deze bestraffing geschiedde evenwel geenszins, omdat zij over de rechten van Hem, voor wien zij partij trokken, te hooge gedachten koesterden. O neen! want die rechten zullen zich eenmaal laten gelden. Doch het ontbrak den discipelen aan geestelijk inzicht omtrent het standpunt, waarop de Heer op dat oogenblik stond. Zij oordeelden niet naar de gedachten van Christus; zij hadden geen inzicht in de tijden om te weten, wat Israël te doen had. (1 Kron. XII : 32.) Zij wisten niet te onderscheiden, wat het beste was; zij konden het woord der waarheid niet recht snijden. Het was geen verkeerd grondbeginsel, 'twelk de Heer bij hen ontdekte, maar onwetendheid omtrent het werkelijke ongoddelijke karakter des tijds, waarin zij leefden. Zij verstonden toenmaals, evenmin als thans duizenden Christenen, dat Christus' weg tot de heerlijkheid niet leidt door het oordeel over de wereld, maar door de verloochening zijner rechten. Naar de gedachten der discipelen was het heel natuurlijk, dat de smaad, hunnen Heer aangedaan, vergelding zou ontvangen; en dat, wanneer het uitzicht op die heerlijkheid den geest van hunnen Meester vervulde, en zij zelve onder dien indruk voor zijn aangezicht heengingen om Hem den weg te bereiden, elke hinderpaal, die zich daartoe in den weg stelde, uit den weg geruimd moest worden.

Doch de gedachten van Christus waren geheel anders, en deze alleen kunnen de geloovigen in volmaaktheid leiden. Er bestond zonder twijfel overeenstemming tusschen de omstandigheden, waarin de Heer en waarin Elia zich bevond. Elia was nog slechts eenige schreden van de heerlijkheid verwijderd, en zou spoedig in dezelve opgenomen worden, toen hij meermalen die hoofdlieden met hunne vijftigen versloeg. De wagenen Israëls en zijne ruiters naderden om zoo te zeggen van nabij, en glinsterden reeds voor zijne oogen. In de oogen der discipelen was bij deze gelegenheid de toestand van hunnen Heer geheel gelijk aan dien van Elia. Doch zulke overeenkomstigheden voldoen hier niet, en hare aanwending

veroorzaakt slechts verwarring, daar zij den Heer zou gebracht hebben uit den dag der genade in den dag des gericht, en hem uitgenoodigd te handelen in den geest van den tijd van Openbaring XI, terwijl Hij zich in de ure van Lukas IV : 21—30 bevond. De getuigen in Openb. XI kunnen door den dood hunner vijanden naar den Hemel gaan, en evenals Elia vuur uit hunnen mond laten gaan om hunne vijanden te verteren; maar Jezus ging niet langs den weg der verdelging, maar langs dien van de redding der menschen; langs den weg der zelfverloochening en niet des gericht naar den hemel. Elia wordt in den hemel opgenomen, nadat hij zich aan de hoofdlieden, die hem beschimpten, gewroken had; de twee getuigen varen voor het aangezicht hunner vijanden ten hemel; doch Jezus werd door God hoog verheven, nadat Hij zich vernederd had en tot den dood des kruises gehoorzaam geweest was. Evenzoo is het thans met de gemeente en met ieder heilige. „Gij zijt het, die met mij volhard hebt in mijne verzoeken. En ik verordineer u een koninkrijk, gelijk mijn Vader het mij verordineerd heeft.”

Gehoor geven aan het voorstel der discipelen zou dus een geheele omkeering ten opzichte van de oogmerken Gods tengevolge gehad hebben, en onwillekeurig worden wij daarbij herinnerd aan de dienstknechten in de gelijkenis van het onkruid. Ook deze hadden naar mensche-lijk oordeel een rechtvaardigen grondslag voor hun voorstel; Want ongetwijfeld is het noodzakelijk de tarwe te zuiveren, aangezien het onkruid de voor de tarwe noodige kracht uit de aarde zuigt, en het onkruid zelf geheel waardeloos is. Doch de Heer, wiens gedachten steeds in overeenstemming met de verborgenheden Gods zijn, zegt: „Laat ze te zamen opwassen tot den tijd des oogstes.” Naar Gods bedoeling zou, met betrekking tot den akker der wereld, de oogst door middel van de engelen plaats hebben, en eerst dan zou het onkruid van de tarwe gescheiden en met vuur verbrand worden; terwijl voor het oogenblik de verborgenheden Gods, deze hoogst kostelijke en glorievolle gedachten en raadsbesluiten des

hemels, vorderden, dat de akker in dezen toestand blijft zonder uitgezuiverd te worden. Men zal steeds van den rechten weg afwijken, als men niet in het licht van den Heer en in het erkennen van deze verborgenheden wandelt.

Het pad naar den hemel leidt voor de gemeente evenmin door een gereinigde en verfraaide wereld, als dat van den Heer door een geoordeelde wereld. Deze beschouwing is te meer onze opmerkzaamheid waardig, daar wij de Christenheid in onze dagen juist het tegendeel van dit alles zien doen. Zij is bezig den akker te zuiveren, en heeft hun, die zich volgelingen van Christus noemen, het zwaard in de hand gegeven. Zij wil noch den tijd van den oogst afwachten, noch naar een „ander dorp” gaan. In plaats van te lijden, zoekt zij de beschimping te wreken, regelt zij de gemeente naar de grondbeginselen eener welgeordende volksregeering, en niet naar die van een door de wereld verworpen Christus.

Ik weet zeer wel, dat er te midden van dezen toestand nog duizende Christenen zijn, wier harten in oprechte liefde voor Christus kloppen; doch inderdaad draagt een ieder, die niet naar de gedachten van Christus werkt, tot het voortwoekeren van het booze bij, want die niet met Hem vergadert, verstroot. (Luk. XI:23.) De vijand kan zijne wijze van doen veranderen; doch hij is niet te minder de vorst dezer wereld, en volgens de gelijkenis in Lukas XI:24—26 nog altijd de bezitter des huizes. En hoezeer de onreine geest er uit gegaan is, zoo is hij er nog niet door een sterkere op zulke wijze uitgeworpen, dat diens recht over dat huis openbaar is; en dientengevolge zal de onreine geest ook later met nog zeven andere geesten, boozter dan hijzelf, terugkeeren, en wijl het huis gekeerd en opgesierd is, het des te meer ter bereiking van zijn oogmerken geschikt vinden.

Dergelijke dwalingen zijn reeds zeer oud; David vergiste zich in dezen zin, toen hij besloot den Heere een huis te bouwen. Hoezeer dit ook de begeerte was van

een oprecht hart, zoo was het nochtans een dwaling, want de Heere kon onmogelijk een rustplaats vinden of een rijk grondvesten, alvorens de door bloed ontwijde plaats gereinigd was. David wilde, hoezeer onbewust, den troon der heiligheid Gods met dezen onreinen toestand der dingen verbinden, en stond diensvolgens in gevaar zich met een uit tweeërlei stoffen geweven kleed te bekleeden, hetgeen de Heer door zijne tusschenkomst verhoedde. Hoe aannemelijk dus de beweegreden van zijn hart, als uitdrukking van zijn gevoel voor den Heer, ook mocht zijn, zoo moest toch zijn plan opgegeven worden. Toont ons dit niet, met welke ijverzucht de Heer waakt over het achtgeven op zijne grondbeginselen en op het handhaven van de plaats, waarop hij zijne dienaars stelt? Bovendien leeren wij er uit, dat de Heer zich door de wenschen der heiligen, al getuigen deze ook van overgegevenheid aan Hem, en al billijkt Hij ook de beweegredenen, niet van zijne gedachten en raadsbesluiten laat afbrengen, waardoor alles in verwarring zou geraken.

Evenzoo toont ons de tuchtiging, welke David tengevolge van zijne dwalende handeling bij het opbrengen van de arke des verbonds wedervoer, hoe de Heer zijne beginselen zelfs tegenever zijne trouwe dienaren handhaaft. Deze misstappen lieten zich niet door de daarbij aan den dag gelegde trouw en vreugde verontschuldigen; zij mochten zelfs niet voor één oogenblik door inschikkelijkheid toegegeven worden. Hetzelfde zien wij bij Petrus, die zich te Antiochië een verwijt berokkende, toen hij van de beginselen des Evangelies afweek, hoezeer hij niet, gelijk David uit onwetendheid, maar uit menschenvrees dwaalde. De Heer laat geen afwijking van zijne wegen ongestraft, zoodra de helderheid zijner raadsbesluiten en zijner getuigenissen daardoor verduisterd wordt.

Maar het Woord teekent ons naast David en Petrus in Lukas IX nog een andere klasse van personen, die zich tengevolge van hunne onbeslistheid buiten de wegen Gods bewogen. Hunne sporen ontdekken wij van het eene

tot het andere einde der Schrift. Het zijn menschen van *gemengde grondbeginselen*, wier kleeding in tegenspraak is met de roeping Gods en met de heilige verordeningen zijns huizes. De beschouwing van zoodanige personen is verootmoedigend, doch heilzaam, vooral in den tegenwoordigen tijd. Lot verliet als deelnemer aan de roeping Gods, evenals Abraham, zijns vaders huis, en kwam met dezen na den dood van Terach in het land Kanaän. Hij was een rechtvaardig man, die, zooals Petrus zegt, zijne rechtvaardige ziel dag aan dag gekweld heeft vanwege de ongerechte werken der lieden van Sodom. Maar, ach! trots dit alles behoorde hij tot de klasse van personen van gemengd karakter. Hoezeer Abraham verscheidene malen aan de stem der natuur gehoor gegeven heeft, en zich dientengevolge met schande uit de valstrikken van Egypte en van Abimelech moest losmaken, zoo bestond zijn kleet toch niet uit een weefsel van verscheidene stoffen, zooals het kleet van Lot, die, in plaats van getrouw de roeping Gods te volgen, een burger werd daar, waar hij slechts een vreemdeling had moeten zijn. In plaats van, gelijk Abraham, als een pelgrim het land door te trekken, koos hij de waterrijke vlakten van Sodom, en vestigde zijne woonplaats in die goddelooze stad. Terwijl het geheele leven van Abraham beantwoordde aan de roeping Gods, droeg het geheele leven van Lot het kenmerk van gemengde grondbeginselen. En het gevolg van zulk een valsch beginsel was verdrukking, die Lot slechts tot beschaming overkwam. Verdrukkingen, die door de rechtvaardige verwijtingen van zijn geweten inderdaad hoogst bitter waren. Toen hij in de vlakten van Sodom zijne woning opsloeg, werd hij in gevangenschap gevoerd, en toen hij in de stad zelve woonde, trof hem de verwoesting van Sodom, zoodat hij ten allen tijde voor de gemeente een treffend voorbeeld geweest is van hen, die wel gered worden, maar als door vuur. Nooit was zijn hart gelukkig en tevreden; dagelijks kwelde hij zich. Geen vreugde, geen kracht, geen overwinning des geestes

wordt ons van Lot bericht. De engelen waren tegenover hem zeer terughoudend, terwijl de Heer der engelen zeer gaarne met Abraham op vertrouwelijken voet verkeerde. Lot moest vluchten, en redde niets dan zijn leven; terwijl Abraham op de hoogte kon staan, en het gericht over Sodom van verre kon aanschouwen. Doch vóór alles moet het ons opvallen, dat van het oogenblik af, dat Lot het pad verliet, waarop de roeping Gods hem had kunnen staande houden, er geen gemeenschap meer tusschen hem en Abraham bestond. Wel snelde Abraham hem te hulp, toen Lot tengevolge van zijn wereldsgezindheid in zwarigheid en verdrukking was geraakt; doch er was geen gemeenschap, geen overeenstemming des geestes meer tusschen hen.

De natuur heeft velen der heiligen Gods, van wie de Schrift melding maakt, meer of minder beheerscht, zonder dat men hen van gemengde grondbeginselen beschuldigen kan. Zoo had bijvoorbeeld bij David de natuur somwijlen de overhand; doch nooit deed hij zich kennen als een man van gemengde grondbeginselen; nimmer volgde hij een richting, of ging hij een verbintenis aan, die met de roeping Gods niet in overeenstemming zou geweest zijn. Integendeel vormden zich zijn karakter en zijne wegen naar die roeping. Bij zijn vriend Jonathan was dit niet het geval. Want hoezeer diens gedrag somwijlen edel en vol genade was, zoo was hij toch niet geheel gescheiden van hetgeen God verworpen had. Hij was een man des geloofs, en openbaarde de innigste geestelijke genegenheden, waardoor hij zich een goede plaats in het hart der heiligen verworven heeft; doch trots dit alles was hij de zuivere, van God in gene dagen vastgestelde, beginselen niet getrouw, en nam daardoor ook niet de plaats in, tot welke God hem geroepen had.

Het hof van Saul was in dien tijd de plaats der goddeloosheid en des afvals; terwijl God met David was. De heerlijkheid bevond zich bij David in de woestijn, in de hollen en spelonken der aarde. Bij hem was de Efod, de priester en het zwaard der kracht Gods, de getuige

van zijne overwinning, terwijl de kroon en de beloften van het land op hem wachtten. Al de helden, die later aan zijn hof en in zijn rijk schitterden, waren zijne metgezellen in de spelonk van Adullam, en ook ten dage der wraak te Ziklag, waar zij zich met hem een naam verwierven. God riep toenmaals de zijnen tot het deelgenootschap aan den zoon van Isaï. En juist hier komt de schaduwzijde van Jonathan aan het licht, wjl hij niet daar was, waar de heerlijkheid, de priester, de Efod en de door de menschen verachte en verworpen *man naar het hart Gods* waren; waar de belofte van het koninkrijk was. Hij was zeer beminnelijk; hij deed daden des geloofs en had hemelsche genegenheden; en wij kunnen er van verzekerd zijn, dat zijn hart tot aan zijn einde voor David klopte. Ook twijfelen wij er niet aan, of hij zal vanwege den haat zijns vaders jegens David veel geleden hebben. Hij gaf David nooit anders dan vreugde; terwijl sommigen van Davids volgelingen meer dan eenmaal schande en bekommering over hem brachten. Doch niettegenstaande dit alles was de positie van Jonathan in die dagen niet in overeenstemming met de roeping Gods. Hoezeer hij voor zichzelf met den Heere wandelde, zoo hield hem evenwel zijne positie zoowel van het getuigenis Gods, als van hetgeen God erkende, gescheiden. Hij bleef aan het hof en in het leger van Sanl, totdat hij in de smadelijke nederlaag van het leger op het gebergte Gilboa zijnen ondergang vond; want reeds voor lang had zich de heerlijkheid en alles, wat zich van God bij het volk bevond, van Saul en zijn leger teruggetrokken.

Helaas! Jonathan is niet het eenige voorbeeld van dien aard. Of onzekerheid óf onbeslistheid de oorzaak van zijn gedrag was, willen wij hier niet beslissen; wij kunnen volstaan met de opmerking, dat in onze dagen velen, die evenals Jonathan veel genade en vele voortreffelijke eigenschappen bezitten, hunne plaats genomen hebben buiten het pad, waar de Heilige Geest zijne kracht naar den welbehagelijken wille Gods ontvouwt. Al mogen ook enkelen hunner dappere daden des geloofs en der toewij-

ding verrichten, zoo leven zij toch in een verbintenis, die, evenals bij Jonathan, tot hunnen smaad zal eindigen. Zij zijn verbonden met een wereld, over welke het oordeel plotseling zal losbreken. Zij bevinden zich op een plaats, die spoedig het zwaard der onbesnedenen ten buit zal vallen. „Verkondigt het niet te Gad, maakt het niet bekend in de straten van Askelon” Even weinig als Lot door zijne tegenwoordigheid Sodom vermocht te heiligen, vermocht ook Jonathan door zijn blijven het leger en het hof van Saul te veranderen. Zooals in de profetie van Haggai geschreven staat. „Ziet, iemand draagt heilig vleesch in de slip van zijn kleed en hij raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan eenige spijs, zal het heilig worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: neen. En Haggai zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden.” (Haggai II : 12—15.)

Toch zijn er zaken, die men niet mag verwarren, en een door God geoefende ziel moet deze weten te onderscheiden. Ontegenzeggelijk is een leven in gemeenschap met den Heer onmogelijk, wanneer wij niet door de kracht des Geestes onze kleeding ook van de geringste besmetting zoeken te bewaren. Nochtans is een *verontreinigd kleed* niet altijd „een kleed van verscheidene stoffen”. Ook moeten wij een stof, waarin zich hier en daar eenige vreemde draden bevinden niet verwarren met een weefsel, hetwelk uit wol en linnen te zamen geweven is. Het Woord van God, dat zoo rijk is, teekent ons zoowel de zulken, die hun stempel ontvangen hebben door hetgeen men met recht „gemengde grondbeginselen” kan noemen, alsook de zulken, die zich somwijlen door zulke grondbeginselen bevlekt hebben, zonder daarom het volstandige stempel er van te dragen. Zoo zou ik mij, bij voorbeeld, over Jonathan niet zoo beslist durven uitspreken, als over Lot, wiens geheele leven, zoo ver ons bekend is, het resultaat was van gemengde begin-

selen, en die zich daarin steeds als „een dubbelhartig man, ongestadig in al zijne wegen” openbaarde. (Jak. I: 8.) Nochtans was het leven van Jonathan, zoowel als dat van Lot, van den aanvang af in verbinding met het kwaad; en daarom was hun leven, van het begin tot het einde door gebeurtenissen gekenmerkt, die noch met de wegen Gods noch met de tegenwoordigheid der heerlijkheid overeen kwamen. Het kleed van een ieder hunner bestond uit „wol en linnen.”

Beschouwen wij daarentegen het leven van den patriarch Jakob, zoo zien wij in hem wel een mensch, die met allerlei slimme plannen en aardsche berekeningen vervuld is, welke een donkere schaduw op een deel van zijn leven werpen; want noch de bouw van een huis te Sukkoth, noch de aankoop van een stuk lands te Sichem, beantwoordde aan het pelgrimsleven, waartoe hij als een zoon Abrahams geroepen was; nochtans kan hij niet met Lot op ééne lijn gesteld worden, omdat hij inderdaad een vreemdeling Gods op de aarde was. Ook leveren ons de laatste dagen van zijn pelgrimschap in Egypte de zekerste bewijzen van een herstelden en gelukzaligen zielstoestand.

Even rijk aan zoodanige voorbeelden zijn de dagen van Achab, den koning van Israël, waar wij in de donkerste tijden der afwijking van de wegen Gods in de dagen van Isebel en hare gruwelen, een Elia, een Micha, een Josafat en een Obadja ontmoeten, zonder nog van de zeventuizend te spreken, die hunne knieën niet voor Baäl gebogen hadden. Doch ook hier is een kennelijk onderscheid aanwezig. Omtrent de stoffen, uit welke de kleeding van Elia en van Micha bewerkt waren, kan niet de geringste twijfel bestaan, want zoowel de lederen gordel van den een als de keten van den ander, betuigen ons met luider stem de volstreckte afzondering, waarin deze mannen leefden. Van de zeven duizend kunnen wij niets verder zeggen, dan dat God ons in hen een overblijfsel naar de verkiezing der genade doet kennen, die in den boozen dag bewaard zijn gebleven om de knieën

voor Baäl te buigen. Doch Obadja was Elia niet, en Josafat vertoont zich aan ons oog weer geheel anders dan die beiden. Josafat, de koning van Juda, was, niet-tegenstaande zijne afzondering, helaas! dikwijls in de verderfelijkste verbintenissen. Hij volgde dikwerf de ingevingen van wereldsche staatkunde, en liet zich menigmaal door roemzucht leiden. Hij verbond zich met Achab, en kleeedde zich op den dag van den veldslag met het uit „weefsel van verscheidene stoffen” vervaardigde koninklijke kleet, wat hem bijna het leven gekost had. Hoezeer ontbrak hem onder deze toestanden op betreurenswaardige wijze de heiligheid, welke den huize Davids betaamde! Ik zeg niet, dat zijn leven, evenals dat van Lot, een resultaat van gemengde grondbeginselen was, maar nochtans was zijn getuigenis, niettegenstaande zijne beminnenswaardige en goede handelingen, trots de teedere genegenheden zijns harten, en der erkenning, welke hem van 's Heeren zijde ten deel viel, in veel hoogere mate dan dat van Jakob, door zijne treurige verbintenissen verduisterd en verzwakt. Niet slechts dat de natuur nu en dan bij hem, evenals dit min of meer bij Abraham en David het geval was, de overhand had, of dat zijn kleet op bijzonder opvallende wijze verontreinigd werd, maar veeleer was zijn kleet door een weefsel, hetwelk moeielijk te onderkennen was, gekenmerkt. Op vele plaatsen toonde zich de gemengde stof, hoezeer niet op elken tijd.

Het kleet, dat Obadja droeg, is gemakkelijk te onderscheiden. Het was een kleet van gemengde stof. In zijn leven vinden wij niet enkele tekortkomingen of misstappen, maar zijn geheele gedrag kenmerkt hem als een man van gemengde beginselen. Hoezeer hij een vroom man was, zoo waren zijne wegen toch niet in overeenstemming met de werkzaamheid des Geestes Gods in die dagen. Het is waar, hij had een hart voor het lijden der profeten, daar hij hen in de spelonk voor den vervolger beschermde en hen voedde, maar hij bleef met dat al de raadgever, de metgezel en dienaar van een koning,

in wiens rijk de goddeloosheid heerschte. Zijn uit wol en linnen geweeft kleet vormde een schrille tegenstelling met den lederen gordel van Elia, die in het samen-treffen van de beide mannen op de kennelijkste wijze te voorschijn kwam. Terwijl Obadja Elia met zich trachtte te verzoenen, door hem te vertellen, wat hij voor de profeten van Jehovah gedaan had, is Elia in zijne handeling tegenover hem terughoudend en koel, (1 Kon. XVIII.) een treurige, maar niet zelden voorkomende verschijning onder geloovigen.

Evenzoo min als tusschen den in Sodom wonenden Lot en Abraham gemeenschap des geestes bestond, kon die tusschen Elia, den vreëmdeling in het land van Achab, en Obadja, den bestuurder van het huis van Achab, bestaan. Abraham kon Lot bevrijden, doch dit was geen gemeenschap, geen vereeniging naar het hart van Jezus Christus. (Fil. I:18.) Wanneer echter de heiligen Gods zich in dit karakter niet vereenigen kunnen, is het beter, dat zij gescheiden blijven, zooals zij het in den geest reeds zijn. Elia en Obadja ontmoetten elkander, toen Obadja met Achab op weg ging om gras te zoeken, terwijl Jehovah, de God van Elia, het zwaard van zijnen dienaar over het land uitgestrekt had, opdat er noch dauw noch regen zou zijn. Terwijl Elia zijne zending vervult, is Obadja in verlegenheid. Terwijl Obadja de vriendschap van Elia zoekt, bewaart deze zijne terughouding, en terwijl Obadja den profeet zijnen heer noemt, zegt deze tot hem, dat Achab zijn heer is. Onmogelijk kon er onder deze omstandigheden gemeenschap tusschen beiden bestaan. Wij kunnen de wereld niet dienen en hare gewoonten volgen, en tegelijk met de heiligen gemeenschap oefenen; zulk een poging is geheel ijdel, hoezeer dit ook in onze dagen gewenscht wordt. Elia bewaarde zijn karakter, en bleef tegenover den broeder getrouw, zooals hij het vooraf jegens den Heer geweest was. Hoe zou hij ook bij deze ontmoeting met hem over gemeenschap hebben kunnen spreken, daar Obadja tot nog toe met de wereld geleefd had?

Een man van dezelfde soort als Obadja vinden wij in Ebedmelech, die in de dagen van den profeet Jeremia leefde. Hij had, evenals Obadja, de profeten des Heeren lief; ja, tegenover een godslasterlijk en goddeloos hof, gehinderd door de politie des konings, verdedigde hij Jeremia, trad voor hem in de bres, en diende hem met overgegevenheid en liefde. Maar hij was geen getuige als de profeet. Hij was bevreesd voor het zwaard der Chaldeen, (Jer. XXXIX : 17.) het zwaard van de wrake des Heeren; en dat was stellig niet in overeenstemming met het getuigenis van God. Nochtans werd zijne zwakheid niet veracht door de rijke ontferming des Heeren. Hij ontving naar zijne maat deel aan de ontkoming in den dag des oordeels. Ebedmelech redde zijn leven; Jeremia daarentegen werd met eerbewijzen overladen. Ebedmelech werd behouden, dat was alles; Jeremia werd beloond.

(Slot volgt.)

Spijze en genot.

Het Manna was zóó zuiver en zóó zacht, dat het geen aanraking met de aarde verdragen kon. Het viel op den dauw des hemels, en moest verzameld worden, eer de zon opging. (Zie Num. XI : 9.) Ieder Israëliet moest derhalve vroeg opstaan en zijn dagelijksch deel inzamelen. Zoo is het ook nu met Gods volk. Het hemelsche Manna moet elken morgen versch ingezameld worden. Het Manna van gisteren is voor heden niet voldoende, en dat van heden niet voor morgen. Wij moeten elken dag opnieuw met Christus ons voeden, anders houdt de wasdom op. Het nieuwe leven in den geloovige kan *alleen* door Christus gevoed en onderhouden worden. En als ik met God door de woestijn wandel, dan zal ik geheel tevreden zijn met het voedsel, dat Hij mij geeft; en dit voedsel is Christus zelf.

Indien een geloovige zorgeloos en onverschillig wandelt, dan verandert zulks niet aan zijn standpunt voor God, en het ontnemt hem ook niet het recht op het kindschap, maar het berokkent hem een groot, ontzettend groot verlies, daar het hem van het genot zijner voorrechten en van de gemeenschap met God berooft. Wij mogen wel ernstig daaraan denken. Wij zijn van de afgoden bekeerd tot God, om den levenden en waarachtigen God te dienen en zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten. Wij zijn kinderen Gods geworden, opdat wij als geliefde kinderen „navolgers van God” zijn zouden. Wandelen wij dus niet in de vreeze des Heeren, dan missen wij geheel het doel, waartoe wij bekeerd en verlost zijn geworden, en vanzelf zal onze toestand dor en geesteloos zijn. Geen geestelijk genot kunnen wij smaken zonder een getrouwen, nauwgezetten wandel voor den Heer.

Correspondentie.

41. H. v. d. W. te Boskoop vraagt, hoe wij 1 Tim. II : 3, 4 moeten verstaan, waar wij lezen, dat God wil, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen.

Hier is geen spraak van Gods besluitenden wil, maar van Gods wenshenden wil. De Heer, onze God, kan niet wenschen, dat iemand verloren gaat, maar wel dat alle menschen behouden worden. Of zij het worden, is een andere kwestie, die in verband staat met Gods raadsbesluiten. En daar nooit Gods raadsbesluiten de regel zijn voor ons gedrag, maar wel Gods gezindheid, zoo worden wij vermaand om voor alle menschen te bidden.

42. S. S. te Aalten vraagt: *a.* „Hoe kon de duivel *weten*, dat God den mensch een gebod gegeven had, 't welk door dezen kon worden overtreden?”

De duivel, die een geest is, heeft het gebod, 't welk de Heere God aan Adam en Eva gaf, (zie Gen. II : 16, 17.) waarschijnlijk *gehoord*. Hij trachtte daarna door list den mensch

tot ongehoorzaamheid te verleiden, en hem tot opstand tegen God te brengen.

b. „Hoe kon Mozes schrijven van dingen, die meer dan 2000 jaar vóór zijnen tijd gebeurd waren?”

Omdat de Heer ze hem door openbaring mededeelde.

c. Het antwoord op uwe vraag omtrent Gen. I : 2 kunt gij vinden in den Bode 1884, blz. 159. (*)

43. H. L. G. te 's Hage. — In Joël II en in vele andere profetieën des Ouden Verbonds belooft de Heere God, dat Hij in de laatste dagen over het huis Israël zijnen Geest zal uitstorten. Deze profetie is op den Pinksterdag gedeeltelijk vervuld; doch zal later, als Israël zich zal hebben bekeerd en zijnen Messias zal hebben aangenomen, in haar geheel in vervulling treden. Met het oog hierop zegt de Apostel Paulus, sprekende over ons, die in Christus gelooven, en die met den Heiligen Geest zijn gedoopt: „wij, die de eerstelingen des Geestes hebben.” (Rom. VIII : 23.) De uitstorting des Heiligen Geestes op den Pinksterdag is, als het ware, de vroege regen; terwijl de uitstorting des Geestes na de wederkomst des Heeren de late regen is.

Als de Gemeente in den hemel wordt opgenomen, gaat ook de Heilige Geest, die in haar woont, naar den hemel. Wij lezen toch in de Openbaring: „de Geest en de bruid roepen: kom.” En aangezien de Heilige Geest dan weer in den hemel is, kan Hij naar de oud-testamentische beloften bij de wederkomst des Heeren op aarde, over de geloovige Israëlieten worden uitgestort.

44. C. V. te Dordrecht vraagt, of ieder mensch, geloovig of ongeloovig, uit geest, ziel en lichaam bestaat.

Over het algemeen neemt men aan, dat de mensch uit lichaam, ziel en geest bestaat. Men verstaat dan onder ziel het dierlijke leven, dat de mensch heeft, en onder geest het leven, dat den mensch in onderscheiding van de dieren door God is ingeblazen.

In Gen. II : 7 lezen wij, dat, toen God den mensch geformeerd had uit het stof der aarde, Hij in zijne neusgaten den adem des levens blies, en alzoo de mensch werd tot een *levende* ziel.

(*) *Uit het doen van deze vraag blijkt opnieuw, hoe noodig het is, dat elk lezer van den „Bode” zich het Register aanschaffe, om niet in onkunde te verkeeren omtrent punten, die soms reeds lang te voren behandeld zijn.*

De dieren hebben ook een ziel, die, zooals de Schrift zegt, in het bloed is; doch de mensch werd door de inblazing des levens tot een *levende* ziel; en daarom is hij onsterfelijk. Om die reden zegt Paulus in Hand. XVII : 29, dat de mensch van Gods geslacht is.

In het Oude Testament wordt nu eens van de ziel en dan weer van den geest des menschen gesproken, en dan wordt meestal bedoeld die levende ziel, welke de mensch door Gods inblazing gekregen heeft.

In het Nieuwe Testament daarentegen wordt ons geleerd, dat de geloovige een nieuw leven — het eeuwige leven — ontvangen heeft, en dit wordt dan zijn geest genoemd. Zoo in Rom. VIII : „Gods Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.” Gods Geest is de Heilige Geest, die in ons woont, en onze geest, met wien die Heilige Geest getuigt, dat wij kinderen Gods zijn, door ons te leeren roepen „Abba Vader”, is het nieuwe leven, 't welk ons is medegedeeld. Zoo ook in 1 Thess. V : 23 : „De God nu des vredes zelf heilige u gansch en al; en geheel uw geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard bij de komst onzes Heeren Jezus Christus.”

45. S. te Helder vraagt een verklaring van de woorden in 2 Tim. II : 12: „Indien wij hem verloochenen, hij zal ons ook verloochenen.”

Lees deze woorden in hun verband. „Het woord is getrouw”, namelijk hetgeen de Apostel van te voren gezegd had; „want indien wij met hem gestorven zijn, zoo zullen wij ook met hem leven; indien wij verdragen, wij zullen ook met hem heerschen.” Verdrukking werkt volharding; volharding bevinding; bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet. Wie evenwel niet volhardt, maar van het geloof afvalt; wie Christus dus verloochent, die zal door Christus verloochend worden. Gelijk de Heer in Matth. X : 33 zegt: „Wie mij verloochenen zal voor de menschen, dien zal ook ik verloochenen voor mijnen Vader, die in de hemelen is.” De Heer kan niet anders handelen, want Hij is onveranderlijk; Hij kan zichzelf niet verloochenen, en zijne oordeelen derhalve niet terugnemen, omdat anderen ontrouw zijn.

Het weefsel van tweeërlei stof.

(*Vervolg van blz. 173.*)

Wij hebben derhalve in onderscheidene tijden menschen ontmoet, die hoezeer tot het volk Gods behorende, zich in een toestand bevonden, welke met de roeping Gods niet in overeenstemming was. Wij hebben gezien, hoe bij Lot, Jonathan, Obadja en Ebedmelech bij den een in meerdere, bij den ander in mindere mate onbestendigheid en wereldliefde aanwezig waren. Doch hoevelen bevinden zich in onze dagen in dezen toestand, welken zij zeker verlaten zouden, indien zij de roeping Gods gehoorzaamden. In vele gevallen vindt deze onheilige vermenging haar oorsprong in de onzekerheid of ook wel in de onbeslistheid van zulke harten, die met vleesch en bloed te rade gaan, en niet luisteren naar de stem van den herder, die hen tot uittreden en zich afscheiden oproept. Zij verstaan het niet, dat de Gemeente hier beneden zich als pelgrim in een vreemde plaats bevindt; en zij bedenken niet, dat hunne godsdienstige vereenigingen in gemeenschap met de wereld dezelfde zijn, welke Lot met Sodom onderhield. Doch veel meer nog dan zulks met Sodom het geval was, is deze wereld voor het gericht verzegeld; want terwijl om den wille van tien rechtvaardigen de steden der vlakte verschoond zouden gebleven zijn, is niets in staat het gericht van deze tegenwoordige booze wereld af te wenden.

Wij kunnen echter niet nalaten een opmerkelijk onderscheid tusschen Lot en Jonathan te doen uitkomen. Lot kon zijn verblijf in Sodom door niets rechtvaardigen. Hij wist dat alles, wat Gode toebehoorde, buiten Sodom lag. Zelfs de natuurlijke band kon niets ten gunste van Sodom laten gelden; want zijne bloedverwanten naar het vleesch,

Abraham en Sara, bevonden er zich buiten. Bovendien hadden de wegen der Voorzienigheid hem reeds aange-maand dit land te verlaten, daar de vlakte van Sodom zijn leven en zijne vrijheid bereids in gevaar hadden gebracht. De wereld, en slechts de wereld, sprak tot het hart van Lot ten gunste van Sodom, terwijl bij Jonathan de natuur een voorwendsel had. Inderdaad bevond zich ook in zijne dagen alles, wat van God was, buiten het hof en het leger van Saul; doch de rechten der bloed-verwantschap, de stem der natuur werden in dezelve erkend en deden zich gevoelen.

Eveneens laten ook in onze dagen vele dingen binnen de legerplaats hunne stem hooren. De natuur, zedelijke en godsdienstige overwegingen, de gelegenheid om het evangelie te verkondigen en getuigenis af te leggen, de onderwerping aan erkende en geachte personen, enz. enz. zijn even zoo vele stemmen, die zich ten gunste van de wereld doen gelden. En toch spreekt de roeping Gods als de hoogste autoriteit tot de harten. Is de Gemeente een vreemdelinge op aarde, zoo moet elke verbinding met de wereld haar, als getuige van God op aarde, verontreinigen en bederven. En van den aanvang af is het de poging van den vijand geweest, om elk getuigenis van God op de aarde te bederven, en, helaas! dit is hem maar al te zeer gelukt. Hij, die den eersten mensch uit zijnen staat, *waarin God hem had gesteld*, wist te verdringen, heeft zich ook zoowel in Israël als in de Gemeente ingang weten te verschaffen. En al deze met goed gevolg bekroonde pogingen bedoelden niet slechts de verontreiniging of verzwakking der getuigen, maar veeleer hunne geheele verwijdering van de hun door God aangewezen plaats. Het betrof het prijsgeven van de groote oogmerken en gedachten Gods, en dus een openbare opstand tegen Hem. Slechts bij den Heere Jezus waren deze vijandige pogingen niet alleen zonder gevolg, maar hadden veeleer de tegenovergestelde uitwerking. Ook Hem zocht de vijand uit de plaats van volmaakte afhankelijkheid, welke niets anders dan den wil van

God kent, te verdringen, daar hij tot Hem zeide: „Indien gij Gods Zoon zijt” Doch in Jezus, en slechts in Hem, was alles volmaaktheid en triomf; terwijl het getuigenis van de tegenwoordige bedeeeling evenzeer verdorven is als alle voorafgaande getuigenissen. De gemeente, die hier beneden de volgelingen van een verworpen Heer moest zijn, heeft zich verbonden met de wereld, die Christus, het Hoofd der gemeente, den Heiland van het lichaam, gekruisigd heeft.

Verder hebben wij ook een ernstig voorbeeld van de gevolgen in het afwijken van de gedachten Gods in den man Gods, die door den ouden profeet bedrogen werd. (1 Kon. XIII.)

De laatste was blijkbaar, als voor de dienst van God ongeschikt, ter zijde gesteld geworden; want hoewel hij in een stad woonde, waar Jehovah een dienst te vervullen had, werd hij echter niet met die boodschap belast. De Heer koos zich tegen het altaar te Bethel een getuige uit Juda, wyl Hij naar den grondslag van zijn huis zijn getuigenis aan geen onrein vat kon vertrouwen. (2 Timoth. II : 2.) De man Gods had dus moeten weten, dat de Heer den ouden profeet te Bethel, dien Hij reeds ter zijde had gesteld, niet tot zijn getuige verkozen had. Het hem vóór zijne afreis *medegedeelde woord* was voldoende, om hem verre te houden van elke aanraking met hetgeen, waartegen hij getuigen zou, wyl hem verboden werd aan die plaats te eten of te drinken, of op denzelfden weg, dien hij gekomen was, terug te keeren. Maar tegelijk openbaarde ook datzelfde woord, in hoever de eere Gods als grondbeginsel in zijne gedachten leefde. Hij liet zich verleiden aan een als van den Heer komende boodschap te gehoorzamen, welke hem in de armen van een man overleverde, die met het booze in gemeenschap stond — dat booze, tegen hetwelk hij getuigen moest. Welk een treurige veronachtzaming van den grondslag van het huis Gods! Hoewel hij een heilige, een dienaar Gods was, en de eerbewijzen eens konings getrouw afgeslagen had, zoo kwam zijn lichaam toch niet in het graf zijner vaderen.

Daarentegen vinden wij in de handelwijze van den profeet Micha (2 Kron. XVIII.) een bevestiging van de waarheid: „Wanneer uw oog eenvoudig is, zoo is ook uw geheele lichaam verlicht.” Waar de beweegredenen eenvoudig en onvermengd bewaard blijven, zullen de daaruit voortvloeiende *handelingen in volkomen overeenstemming* daarmede zijn. Doch wie had in Josafat, op dat treurig en ernstig tijdstip, toen hij den koning van Israëel, wiens metgezel in den krijg hij was, het gevangennemen van Micha toeliet, een heilige Gods kunnen erkennen? Waar was het verlichte lichaam van Josafat? Een dikke wolk bedekte het licht, waaraan hij evenwel deel had; zijn pad was niet in overeenstemming met dit licht, niet bestraald door dien helderen glans. Er was niets op dezen weg, wat zijne roeping en verkiezing had kunnen vastmaken. Nochtans is het verblijdend, dezen geliefden man eenige schreden verder te volgen, waar wij hem tegen de kinderen Ammons en Moab en die van het gebergte Seir zien strijden, zooals het een waren zoon van David betaamde. Hij zocht Jehovah en Hem alleen; zijn lichaam is weer verlicht, en alles is geloof, triomf en geluk.

Op gelijke wijze geven ons ook de Joden, die uit de babylonische ballingschap in het land en in de stad hunner vaders teruggekeerd waren, een leerrijke onderwijzing betreffende het „uit verscheidene stoffen geweven kleed.” Hunne geschiedenis is tegelijk voor ons een beoediging en een waarschuwing. Zij weigerden niet om de hun volk wegens hunne zonden opgelegde tuchtiging aan te nemen; zij onderwierpen zich gedwee aan de macht der heidenen, aan wie God hen had overgegeven; zij namen de gunst van Darius, van Kores en Arthasasta aan, overeenkomstig het uitdrukkelijk bevel: „Geef eere, wien gij de eere, vreeze wien gij de vreeze schuldig zijt.” Ook spraken zij met achting van de heidensche machten en betoonden zich erkentelijk voor de hun bewezen goedheid, terwijl zij God daarvoor prezen. Ook kunnen wij overtuigd zijn, dat hunne harten bereid waren voor het leven van den koning en van zijne kinderen te bidden.

Evenwel hinderde hen dit alles niet om een afgezonderd volk te blijven; en hunne weigering van elke verbin-
tenis met de Samaritanen was evenzoo oprecht, als het
aannemen van de gunst der heidensche koningen.

De even eenvoudige als vaste energie, waarmede zij
zich van de gemengde grondbeginselen en van hunne ver-
menging met de volken reinigden, herinneren levendig
aan de dagen van Jozua en David. Zij verwierpen het
uit verscheidene stoffen geweven kleed, hoezeer zij door
hetzelve aan te nemen vele wederwaardigheden in het
werk des Heeren hadden kunnen ontgaan. Maar zulk een
kleed was tegen de goddelijke verordening, derhalve
konden en wilden zij het niet aannemen, even zoo min
als Paulus het getuigenis van een dienstmaagd kon aan-
nemen; door welke weigering hij zich echter de gevan-
genis te Filippi berokkende.

Ook hij versmaadde het uit wol en linnen geweven
kleed, en moest dientengevolge de banden der gevangenis
ondergaan. Doch wat kon dit schaden? Zooals voor de uit
Babylon teruggekeerde gevangenen, zoo eindigde ook
voor hem alles heerlijk, wjl God zelf hunne zaak in zijne
hand nam.

Maar hoezeer dezen een uit verscheidene stoffen ge-
weven kleed afwezen, zoo faalden zij evenwel op een
treurige wijze daardoor, dat zij het hunne niet omgord
hadden. Nauwelijks hadden de Samaritanen getracht hen
het bouwen van het huis Gods te beletten, of zij be-
gonnen aan het bouwen van hunne eigene huizen. Welk
een ernstige waarschuwing voor ons, en hoe beschamend
was het voor hen, dat de Geest des Heeren genoodzaakt
was hen uit hunne slaperigheid en traagheid weder op
te wekken. Van het oogenblik af, dat de dienst des
Heeren ophield, zijn zij met zichzelf bezig, en rust,
gemak en zelfzucht hebben hunne harten ingenomen.
Dientengevolge heeft de zending van de profeten Haggai
en Zacharia de bedoeling hunnen ijver te doen herleven,
en hen tot het omgorden hunner lenden en het bereiden
hunner lampen te bewegen. Hunne aanvoerders denken

er geen oogenblik aan hen tot de Samaritanen terug te zenden om een overeenstemming met dezen te treffen, of het versmiden van een kleed uit gemengde stoffen als een dwaling aan te wijzen. Zij dringen er veelmeer bij hen op aan, om hunne eigene reine kleederen aan te doen, en het werk des Heeren naar zijne gedachten, niettegenstaande den vernieuwden wederstand der Samaritanen, voort te zetten.

Dit alles heeft voor ons een diepe beteekenis. De Heilige Geest kan bij de heiligen, welke de omstandigheden ook mogen zijn, evenmin een los als een gemengd gewaad dulden. Beiden zijn niet naar zijne gedachten. Met diepe beschaming hebben wij te bekennen, dat ook wij, gelijk zij in de dagen van Haggai en Zacharia, dikwijls weinig geestelijke kracht bezitten om een zuiver standpunt te bewaren. Inderdaad stonden deze teruggekeerde Israëlieten op het ware standpunt; zij hadden veel beter gedaan dan hunne broederen, die in het land der onbesnedenen teruggebleven waren. Maar hoezeer zij de eene proef doorstonden, en elke verbintenis met de Samaritanen afwezen, bezweken zij voor een andere, waardoor zij dieper zonken dan hunne broeders in de heidensche landen. Zij dreven namelijk, nadat zij in hun land teruggekeerd waren, woeker met hunne broederen, en dwongen hen zich aan hen te verkoopen, terwijl zij hen vroeger van de volkeren vrijgekocht hadden. (Nehem. V.) Voorwaar, een verootmoedigend schouwspel, overeenkomende met den in onze dagen zich openbarenden „vorm der godzaligheid zonder kracht.”

Als wij ons vertrouwen alleen op de waarde van een rein en afgezonderd standpunt stellen, zonder over onze harten te waken en ons te oordeelen, dan zullen wij spoedig den blaam der wereld over ons brengen. Dikwijls heb ik bij hen, die zich nog buiten het ware standpunt van de Gemeente bevinden, veel liefde en toewijding gevonden; terwijl zij, die zich beroepen op het ware standpunt te staan, al te dikwijls weinig ware heiligheid, weinig hemelsche gezindheid openbaren. Moge de Heer ons bewaren voor een wandel, die niet staat op de hoogte

onzer hemelsche voorrechten; en voor een standpunt, waarop men zonder innige, persoonlijke gemeenschap met den Heer voor de waarheid ijvert en de diepten Gods te doorvorschen zoekt! De Heer berispt Efeze niettegenstaande den ijver, die zich bij hen voor een menigte goede dingen openbaarde; en Hij berispt Sardis trots de godsdienstige werkzaamheid, die zich daar ontvouwde. (Openb. II, III.) Hoezeer verdienen wij zulk een terechtwijziging! Evenmin als wij een standpunt zonder kracht kunnen wenschen, evenmin kunnen wij het bloote bezit van goede beginselen zonder hunne practische beoefening billijken, of het bezit van de waarheid, van de verborgenheid en van de kennis zonder Christus zelven en zijne persoonlijke gemeenschap erkennen. Het volmaakte Woord Gods erkent *al* deze dingen; doch het geeft een elk zijne plaats en zijne macht naar de juiste overeenstemming met de gedachten Gods; zooals wij lezen: „Dit moest men doen, en het andere niet nalaten.” (Lukas XI: 42_b.)

En hier wil ik een waarheid aanroeren, die wij tot verlichting voor de ziel in onze dagen behoeven, hoezeer zij niet tot den kring onzer beschouwingen schijnt te behooren. Het is namelijk de kennis van God in zijne *genade*, welke tegelijk *zijn* roem en *onze* vreugde is. Wij beschouwen God dikwijls slechts als iemand, die *onze gehoorzaamheid vordert en onze dienst verwacht*. Doch het geloof onderscheidt in Hem dengene, die *mededeelt en geeft*; en dit herinnert ons veel meer aan onze voorrechten dan aan onze plichten — veel meer aan de liefde, aan de vrijheid en aan de zegeningen van onze verhouding tot Hem, dan aan hetgeen wij Hem toe te brengen hebben.

Intusschen wil ik de opmerkzaamheid van den lezer nog bij een andere gebeurtenis bepalen, bij de geschiedenis der twee en een halve stam namelijk. (Num. XXXII.) Zij herinneren ons eenigermate aan Lot, hoewel zij niet met dezen op ééne lijn staan. De verschillende geschiedenissen der Schrift ontfouwen ons, zooals ik reeds opmerkte, een verwonderlijke verscheidenheid in ervaringen en zedelijke toestanden; terwijl zij ons niet alleen de

hoofdtrekken, maar ook de fijnste licht- en schaduwzijden daarvan voor oogen stellen. Dit komt op zeer bijzondere wijze uit in de geschiedenis van de twee en een halve stam, welke eveneens als bij Lot met den lust der oogen een aanvang neemt. Zij denken aan een geschikte plaats voor hunne kudden, en richten derhalve hunne blikken op de waterrijke vlakten aan deze zijde der Jordaan, terwijl toch hun vader Abraham deze zijde der rivier niet bewoond had. Ook had Mozes hun niets van de vlakten van Gilead gezegd, en zeker had hun geloof en hoop bij den uittocht uit Egypte geen geringer doel voor oogen gehad dan Kanaän. Doch de kinderen van Ruben en Gad hadden veel vee, en zij zagen het land Jaézer en het land Gilead, en ziet, de plaats was een plaats voor vee. Zonder twijfel wenschten zij als Israëlieten aan de roeping Gods getrouw te blijven, en waren zij verre van de gedachte aan opstand tegen en aan scheiding van de overige stammen. Maar toch verkiezen zij Gilead aan de zijde der woestijn boven het ware erfdeel van het volk Gods, omdat hun vee daar goed kon uitbreken. Zij waren niet zooals Lot, lieden van gemengde beginselen, doch zij bezaten de kracht niet om naar den maatstaf van de roeping Gods te wandelen, hoewel zij die waardeerden en erkenden. Hoe velen zijn in onze dagen aan hen gelijk!

Mozes was over de voorstellen der twee en een halve stam ontevreden, en sprak met beslistheid zijne vrees uit, hun zeggende, dat hun gedrag aan de verspieters herinnerde. Ook deze hadden hunne broeders ontmoedigd, en waren de oorzaak geworden van hun veertigjarig pelgrimschap in de woestijn. Mozes gevoelde, dat elke vertraging op den weg van God, die het volk uit Egypte deed trekken, om het in Kanaän in te leiden, geheel in strijd was met hunne roeping. Zij moesten daarom nieuwe bewijzen geven, dat zij zich niet van de gemeenschap en de belangen hunner broeders wilden scheiden; en dit deden zij met evenveel ijver als oprechtheid. In deze aangelegenheid hebben zij geen overeenkomst met Lot; want eer hadden zij Gilead prijsgegeven, dan dat zij

hunne eenheid met Israël zouden verloochend hebben. Op dezen grond kon Mozes zich dan ook niet van hen scheiden, zooals Abraham zich van Lot scheidde. Ook werden zij niet door het oordeel Gods bezocht, zooals de ongeloovige verspieders. Nochtans dacht Mozes met bezorgdheid aan hen, en verloor hen niet uit het oog.

Welke menigvuldige toestanden en onderscheiden karakters vinden wij onder het volk Gods! Welk een onderscheid in geloof, getrouwheid, kracht des levens en gemeenschap met God zien wij, bijvoorbeeld in Abraham, Mozes en David, in Lot, Jonathan en de bewoners van Gilead, en eindelijk in Josafat en Obadja. Terwijl Lot in Sodom, Jonathan aan het hof van Saul en Obadja in het paleis van Achab woonden, bewoonde Abraham een tent, David een spelonk, en werd Elia aan den oever van de beek Krith of in de hut van de weduwe van Sarepta door God gevoed. Nochtans was Jonathan niet gelijk aan Lot, en evenmin aan Obadja; terwijl de twee en een halve stam weer een geheel ander karakter vertoonen.

Zij vertegenwoordigen die klasse van geloovigen, die tot geen prijs van Gods roeping en Gods volk gescheiden willen zijn, doch die evenwel in hun zedelijk karakter een groote tegenspraak met die roeping verraden. Ach! wij gevoelen maar al te wel, dat deze klasse onder de geloovigen zich het meeste voordoet. Jozua had ten opzichte van de bewoners van Gilead dezelfde bezorgdheid als Mozes. Want waar het van zijnen kant bij het begin van het optrekken voor de overige stammen slechts een eenvoudige oproeping vorderde, ziet hij zich ten hunnen opzichte genoodzaakt hen op kennelijke wijze te vermanen en te waarschuwen. (Jozua 1.) Gelijk Noach tot de reis in een andere wereld bereid was, en met zijn gezin het oogeblik van het intreden in de ark te gemoet zag, zoo waren ook de in het land wonende stammen van elke hindernis vrij en voor de reis toebereid, zij verwachtten slechts het signaal om op te breken.

Geheel anders was het met de twee en een halve stam. Zij waren niet zoo goed toegerust, en Jozua behandelde

hen als het ware als dezulken, die met zwaren last beladen zijn en in het oogenblik van het opbreken nog vele dingen uit den weg te ruimen hebben. Hij vond het noodzakelijk hen tegenover Israëlaan hunne verbintenissen te herinneren, daar zij in zijne oogen niet ten volle met hen verbonden en vereenigd waren. En hij is in zekeren zin voor hen hetzelfde, wat de naar Sodom komende engel voor Lot was.

Met het oog op datzelfde volk zien wij in Jozua XXII wel is waar, dat, nadat de ark des verbonds de Jordaan overgegaan was en aan het Israëel Gods den weg in het land der belofte gebaad had, ook de twee en een halve stam mede overtrokken. Evenwel keeren deze, terwijl het overige volk met de ark in Kanaän blijft, weder terug om zich daar te huisvesten, waar hunne broeders slechts pelgrims en vreemdelingen waren geweest. Zij vertoonen voor aller oog het zeldzame schouwspel van zulke Israëlieten, die hunne plaatsen, hunne belangen buiten de natuurlijke grenzen van het beloofde erfdeel vinden, en daar een te huis zoeken, waar de ark des verbonds noch rust, noch een verblijfplaats vinden kon. Jozua gevoelde het vreemdsoortige dezer zaak, wijl hij bij het scheiden van hen nog een bijzondere vermaning tot hen richtte. En zooals het schijnt heeft op het oogenblik, dat zij het land hunner keuze betraden, ook een dergelijk gevoel of althans een zekere onbehagelijkheid hunne harten bemachtigd, want — zij richten een altaar op.

Dit alles spreekt tot onze harten met een sprake, die door de bewoners Gileads, de Israëlieten onzer dagen, wel mocht verstaan worden. Als Josafat bij Achab op zijnen troon was gezeten, verraadde hij (2 Kron. XVIII: 6.) door het verlangen naar een waren profeet des Heeren datzelfde gevoel van onbehagelijkheid, dat een waren Israëliet te midden der onbesnedenen overkomt. Hij voerde de spraak van een vernieuwden geest, welke het bewustzijn heeft zich op vreemden bodem te bevinden. De twee en een halve stam hadden als een getuigenis voor hun deel aan God, aan de hoop en aan de roeping van Israëel hun altaar opgericht. Maar ware zulk een onder-

vinding noodig geweest, wanneer zij hunne plaats in Kanaän ingenomen hadden, waar zij het lichaam in plaats van zijne schaduw, het innerlijke, waarachtige getuigenis in plaats van het uitwendige zouden gehad hebben?

Ach! zij hadden een herinneringsteeken tot steunsel voor hun vertrouwen noodig, en moesten hunne toevlucht tot hunne eigene bevindingen nemen om hunne eenheid met Israël te betuigen, en dat wel, omdat zij zich uit het bereik van Silo verwijderd hadden.

En zoo is het steeds, wanneer ons praktisch standpunt niet in overeenstemming is met de roeping God. Zoodra onze harten niet meer eenvoudig en getrouw zijn, zoeken wij voor ons en voor anderen naar bewijzen van hetgeen wij zijn. Vroegere ondervindingen, de herinnering aan betere dagen, de gebeurtenissen bij onze bekeering moeten dan ten bewijze strekken, dat wij waarlijk het eigendom des Heeren zijn. Evenals de stammen een altaar bouwden, en Josafat naar een profeet des Heeren vroeg, zoeken wij dan naar getuigenissen voor ons deel aan Christus, omdat wij verzuimden, door het voegen bij ons geloof van de deugden des Geestes, onze roeping en verkiezing vast te maken. (Zie 2 Petr. I.)

Voorwaar, al deze voorbeelden zijn een ernstige roepstem voor ons! Gelijk Mozes de Israëlieten vermaant: „Gij zult niet ploegen met een os en een ezel tegelijk; gij zult geen kleeft van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen”; (Deut. XXII : 10, 11.) zoo waarschuwt de Apostel ons: „Trekt niet een ongelijk juk aan met de ongeloovigen! Want welk deelgenootschap heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? Of welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En welke overeenstemming heeft Christus met Belial? Of welk deel een geloovige met een ongeloovige?” (2 Kor. VI : 14, 15.)

Luisteren wij naar deze vermaningen en waarschuwingen! Laten wij bij den Heer kracht en genade zoeken, om getrouw te zijn aan onze roeping, en om ons standpunt in deze wereld zuiver te bewaren!

Met ontferming bewogen.

„En Jezus, uitgaande, zag een groote schare, en werd met ontferming over hen bewogen; want zij waren als schapen, die geen herder hebben; en hij begon hun vele dingen te leeren.” (Mark. VI: 34.)

Hoe kostelijk is het in een wereld vol ellende en gevaar den Heer Jezus te bezitten, die al onze behoeften weet en kent, en die tevens deze behoeften tot de zijnen maakt, en wiens ontfermende liefde zoo voelbaar en heerlijk zich openbaart. „*Hij (Jezus) werd met ontferming bewogen.*” Dit bewogen worden was niet van voorbijgaanden aard; niet een gevolg van den indruk van het oogenblik; ook was het niet toen alleen, dat de menschelijke ellende het hart van den Heer Jezus innam. O neen! Hij, die „gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid dezelfde is,” wordt nog steeds met ontferming bewogen, hoewel Hij thans aan 's Vaders rechterhand verheerlijkt is; daar Hij nederziet op al de ellende en het lijden hier beneden, en Hij het zuchten en smeeken verneemt, dat met steeds dringender tonen voor den troon der genade opklimt.

Indien de herder Israëls met ontferming bewogen wordt bij den aanblik der kinderen Abrahams, welke als schapen zonder herder in de woestijn rondwaalden, hoe diep moet dan zijne ontferming zijn, waar Hij thans de zoover uiteen verstrooide kinderen Gods aanschouwt! Welk een schrikkelijke verwoesting hebben de „wreede wolven” onder de „kudde Gods” aangericht! Hoe hebben de verkondigers van „verkeerde dingen” de discipelen „achter zich afgetrokken!” (Hand. XX: 29, 20.) Welk een scheuring en ergernis hebben diegenen bewerkt, die „niet Jezus Christus, onzen Heer, maar hun eigen buik dienen!” Dit alles moet zeer zeker het hart onzes Heeren diep treffen, daar Hij „de gemeente heeft liefgehad, en zichzelf voor haar heeft overgegeven.” (Efez. V: 25.)

Was het echter alleen, dat Gods volk gelijk geworden

was, „aan schapen, die geen herder hebben?” Had dit volk *zelf* ook niet gezondigd? Was hunlieder hart in de rechte gezindheid voor hem, als „den goeden Herder?” Waren zij standvastig aan „het verbond,” getrouw gebleven? Ach, de Heer wist het maar al te goed, dat dit niet zoo was. Hij kende de lange treurige geschiedenis van dit verkeerde, hardnekkige volk van het begin tot het einde. Hoe dikwijls heeft Hij zijne handen tevergeefs tot hen uitgestrekt; hoe dikwijls tevergeefs door zijne profeten, door bewijzen zijner genade, door oordeelen tot hen gesproken! Zij daarentegen hebben geweigerd naar zijne geboden te wandelen; zij hebben zijn verbond verbroken en zijne groote wonderwerken vergeten, die Hij in hun midden gewerkt had! Doch „Hij *barmhartig* zijnde, verzoende de ongerechtigheid, (Ps. LXXVIII : 38.) en verdierf hen niet.”

Vestigen wij nu onzen blik op de Gemeente des levenden Gods, zoo moeten wij vragen: Is het alleen door de valsche leeraars en de verleiders, dat de Gemeente in zulk een treurigen toestand is? Heeft de Gemeente een betere geschiedenis achter zich dan Israël? Is zij niet verkeerd en halstarrig geweest? Heeft zij „Gods Woord” bewaard? Waren de harten dergenen, die Christus met zijn eigen kostbaar bloed gekocht heeft, altijd in de rechte gezindheid tot hem? Ach! de Heer weet het, dat, ofschoon zijne Gemeente zooveel hoogere voorrechten en betere beloften ontvangen heeft, zij daardoor nog dieper gevallen, en tot nog grootere zonden gekomen is; en aan zijne liefde, o zoo zwak beantwoord heeft. Het hart van elk geloovige zal dit beämen. Hoe groot een voorrecht, en hoe kostelijk is het ook nu, in onze dagen, tot Hem te mogen gaan, wiens medegevoel niet ophoudt, en die de zijnen, die in de wereld zijn, liefheeft tot het einde.

Met ontferming en vergevende liefde diep bewogen, „begon hij hun vele dingen te leeren.” Ook heden nog spreekt de Heer tot ons, en waar Hij in den hemel is, daar is de hemel ook open voor ons, en het geloof ziet geen afstand of verwijdering. Gebreken en onkunde omringen ons van alle zijden. Om een recht gevoel over de

eersten te bezitten, en aan de tweede te gemoet te komen, is het boven alles noodzakelijk, in ware gemeenschap met Jezus te wandelen, die, verheven boven alle zonde, ellende, gebrek en onkunde, alles ziet. Alleen van Hem kunnen wij leeren, in alles een gelegenheid te vinden tot betooning en openbaring van liefde. Is het onze wensch, in meerdere of mindere mate de schapen van „den goeden Herder” te dienen, zoo hebben wij noodig de beteekenis der woorden te verstaan, welke de Heer voorheen tot den profeet Zacharia richtte: „Alzoo sprak de Heere der heirscharen, zeggende: Richt een waarachtig gericht, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan den ander.” (Zach VII : 9.) Doch boven alles hebben wij noodig, in den Geest veel met den Heer Jezus, den trouwen en „barmhartigen Hoogepriester” te verkeeren, die in alles verzocht is geworden gelijk wij, uitgenomen de zonde; en die medelijden kan hebben met de zwakken en dwalenden.

Correspondentie.

46. H. L. G. te 's Hage vraagt: welke bedoeling God had met de teekenen, die Hij den profeet Elia op Horeb deed zien. 1 Koningen XIX : 11, 12.

De Heer wilde door deze plechtige voorstellingen van Zich-zelf en zijne daden zijnen dienstknecht Elia toonen, dat Hij meer dan één middel ter zijner beschikking had om zijne wegen bekend te maken. De wind en de aardbeving en het vuur waren boden Gods, en wel zeer machtige; maar zij beantwoordden niet aan het doel; zij dienden door hunne vreeselijkheid er slechts toe om den laatste, die klaarblijkelijk de zwakste bode was — de zachte stilte — den weg te banen. Elia had gedacht, dat, wanneer hij met het vreeselijk geweld van den storm kwam, het geheele werk der hervorming door hem volbracht en het volk tot de dienste van den God hunner vaders teruggevoerd zou worden. Doch de Heer toonde hem, dat hij meer dan één werktuig had en gebruiken moest, eer zijne stem werd vernomen.

47. C. V. te Dordrecht. — De woorden in Joh. III: 8: „De wind waait, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt, en waar hij heengaat,” worden door den Heer gesproken ter verklaring van de werking des Heiligen Geestes in de ziel. Evenals wij wel het geluid van den wind hooren, doch niet weten, waar de wind begint te waaien, en waar hij ophoudt, zoo is het ook met iemand, die uit den Geest geboren wordt. *Wanneer* dit werk des Geestes in de ziel begint, kunnen wij niet ontdekken, maar wel kunnen wij er de gevolgen van aanschouwen.

48. L. B. te Sneek. — De trouwelooze huurlingen in Joh. X: 11, 12 zijn dezulken, die als herders optreden, hetzij in Israël, hetzij in de Gemeente, doch die geen herders zijn, maar valsche leeraars, die de kudde verderven, of loondienaren, die alleen aan zichzelf en niet aan het welzijn der schapen denken.

49. — H. J. H. te Delft vraagt, of Thomas niet gedeeld heeft in het ontvangen van den Heiligen Geest na Jezus' opstanding, waarvan wij in Joh. XX lezen.

Thomas was de eerste maal, toen Jezus aan de discipelen verscheen, niet aanwezig, en weigerde, toen hem de mededeeling van Jezus' verschijning gedaan was, aan zijne opstanding te gelooven; en moest dientengevolge zóólang de voorrechten en zegeningen van Jezus' opstanding missen, als hij in zijn ongeloof volhardde. Toen hij evenwel den volgende Zondag voor Jezus neerviel met den uitroep: „Mijn Heer en mijn God!” waren vanzelf al de zegeningen en voorrechten der heiligen ook zijn deel.

Het blazen van den Heiligen Geest in de discipelen was het mededeelen van den Geest des levens in Christus Jezus, van het leven der opstanding, 'twelk door Jezus was aan het licht gebracht. Met de nieuwe schepping gebeurde hier, wat ook in de eerste schepping plaats vond, toen God den adem des levens in Adam's neusgaten blies.

50. S. S. te Aalten vraagt een verklaring van 1 Petr. IV: 18.

In vers 17 zegt Petrus, dat het oordeel Gods begint van het huis Gods, waarmede hij zeggen wil, dat het huis Gods nu, in dezen tijd, door God wordt geoordeeld; want — zoo zegt de Apostel Paulus in 1 Kor. XI: 32 — als wij geoordeeld

worden, zoo worden wij door den Heer getuchtigd, opdat wij niet met de wereld zouden veroordeeld worden. De geloovigen gaan door vele en velerlei beproevingen en wederwaardigheden, opdat zij tot den einde toe volharden en zalig worden zouden. Het kost den Heere, onzen God, dus veel moeite om ons veilig aan het einde te brengen; en daarom laat Petrus in het 18de vers volgen: „Indien de rechtvaardige *ternauwernood* behouden wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?”

51. T. B. te 's Hage vraagt, wat de woorden in Hebr. X : 18 beteekenen: „indien iemand zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.”

De Apostel spreekt in den brief aan de Hebreërs over degenen, die van het geloof afvallen, die het Christendom vaarwel zeggen, en Jezus Christus afzweren. Volgens Hoofdst. VI kunnen die niet meer vernieuwd worden tot bekeering; volgens Hoofdst. X : 26 blijft er voor hen geen slachtoffer meer over voor de zonden; en hier zegt hij van hen: „indien iemand zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.”

52. A. M. S. te Leiden vraagt: hoe Exodus XXXIII : 21, waar staat, dat de Heer met Mozes sprak van aangezicht tot aangezicht, te rijmen is met vs. 23, waar wij lezen, dat de Heer zegt: „Maar mijn aangezicht zal niet gezien worden.”

Het laatste woord moeten wij natuurlijk nemen in letterlijken zin, aangezien de Heere God in een ontoegankelijk licht woont; zoodat wij het eerste moeten opvatten in figuurlijken zin als uitdrukking van de vertrouwelijke wijze, waarop de Heer met Mozes omging, gelijk een man met zijnen vriend spreekt.

N.B. De nog ingekomen vragen hoop ik, zoo de Heer wil, in den volgende jaargang te beantwoorden.